ΕΤΟΣ Γ'. No 131 ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡΑΧ. 2.50 ΚΥΡΙΑΚΗ 17 'ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1926 ΑΡΙΘ. ΤΗΛ. 200

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ — ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — Τηλ. Διευθ.: ΤΡΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 106.600.000

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: ΑΘΗΝΑΙ, ΠΑΓΚΡΑΤΙ, ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ (ΚΡΗΤΗΣ), ΑΓΡΙΝΙΟΝ, ΑΙΓΙΟΝ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ, ΑΛΙΒΕΡΙΟΝ, ΑΜΑΛΙΑΣ, ΑΜΦΙΣΣΑ, ΑΡΓΟΣ, ΑΡΓΟΣΤΟΛΙΟΝ, ΑΡΤΑ, ΑΣΤΑΚΟΣ, ΒΑΘΥ (ΣΑΜΟΥ), ΒΕΡΡΟΙΑ, ΒΟΛΟΣ, ΒΥΤΙΝΑ, ΓΑΡΓΑΛΙΑΝΟΙ, ΓΡΕΒΕΝΑ, ΓΥΘΕΙΟΝ, ΔΑΔΙΟΝ, ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ, ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΝ, ΔΡΑΜΑ, ΖΑΚΥΝΘΟΣ, ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΘΗΒΑΙ, ΙΘΑΚΗ, ΙΣΤΙΑΙΑ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ, ΚΑΒΑΛΑ, ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ, ΚΑΛΑΜΑΙ, ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ (ΣΑΜΟΥ), ΚΑΡΠΕΝΗΣΙΟΝ, ΚΑΡΥΣΤΟΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΚΑΣΤΡΙ (ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ), ΚΑΣΤΡΟΝ (ΔΗΜΟΥ), ΚΕΡΚΥΡΑ, ΚΙΑΤΟΝ, ΚΟΖΑΝΗ, ΚΟΜΟΤΙΝΗ, ΚΟΡΙΝΘΟΣ, ΚΥΜΗ, ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, ΛΑΜΙΑ, ΛΑΡΙΣΣΑ, ΛΕΒΑΔΕΙΑ, ΛΕΥΚΑΣ, ΛΙΜΝΗ (ΕΥΒΟΙΑΣ), ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΙΣ, ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ, ΜΟΛΑΟΙ, ΜΥΤΙΛΗΝΗ, ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ, ΝΕΜΕΑ, ΝΙΓΡΙΤΑ, ΞΑΝΘΗ, ΞΥΛΟΚΑΣΤΡΟΝ, ΠΑΤΡΑΙ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, » ΠΑΛΑΙΟΥ ΤΕΛΩΝΕΙΟΥ, ΠΟΤΑΜΟΣ (ΚΥΘΗΡΩΝ), ΠΡΕΒΕΖΑ, ΠΥΡΓΟΣ, ΡΕΘΥΜΝΟΝ, ΣΟΡΟΒΙΤΣ, ΣΟΥΦΛΙΟΝ, ΣΠΑΡΤΗ, ΣΥΡΟΣ, ΤΡΙΚΚΑΛΑ, ΤΡΙΠΟΛΙΣ, ΤΣΟΥΛΙΟΝ, ΥΔΡΑ, ΦΛΩΡΙΝΑ, ΧΑΛΚΙΣ, ΧΑΝΙΑ, ΧΙΟΣ

ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ: ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, The Banc of Athens Trust Company, Pine Street 45. ΒΟΣΤΩΝΗ, Athens Banker's Corporation, Kneeland Street 19.

ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: ΛΟΝΔΙΝΟΝ, Fenchurch Street 22. — ΕΝ ΑΛΒΑΝΙΑ: ΔΥΡΡΑΧΙΟΝ, ΚΟΡΥΤΣΑ

ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ, ΚΑΪΡΟΝ, ΠΟΡΤ-ΣΑΪΔ. — ΕΝ ΚΥΠΡΩ: ΛΕΜΕΣΟΣ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ

ΠΥΚΝΟΤΑΤΟΝ ΔΙΚΤΥΟΝ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΩΝ

Καταθέσεις εἰς λογαριασμὸν καὶ Συνάλλαγμα ἐπὶ τοῦ Ἐξωτερικοῦ ἐν ὄψει καὶ ἐπὶ προθεσμίᾳ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
Ν. ΜΑΡΙΝΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ — ΟΔΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 2 ΑΝΩ ΟΡΟΦΟΣ (ΠΛΑΤΕΙΑ ΑΓΗΝΩΝ ΘΕΟΔΩΡΩΝ)

ΑΝ ΠΟΘΕΙΤΕ ΤΗΝ ΕΥΤΥΧΙΑΝ ΑΓΟΡΑΣΑΤΕ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΧΕΙΟΥ

ΜΕΧΡΙ ΤΕΛΟΥΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΘΑ ΓΙΝΟΥΝ ΑΚΟΜΗ 3 ΚΛΗΡΩΣΕΙΣ

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ EDMOND JALOUX

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ

Κάθε μέρα, ὁ κ. Δανιὴλ Κεργκιρὼ δεχότανε τὴν ἐπίσκεψη τοῦ γιοῦ του Ἄβελ ἢ τῆς νύφης του τῆς Μάρθας κ' ἔπαιρνε μαζί τους τὸ τσάϊ. Ὅταν οὔτε ὁ ἕνας, οὔτε ἡ ἄλλη δὲν πήγαινε, ἡ παιδαγωγὸς τοῦ ἔφερνε τὸν ἐγγονό του τὸν Οὐρμπαιν, στὸν ὁποῖο ἄρχιζε νὰ λέει παραμύθια. Ὁ παπποῦς ἔγερνε μὲ ἀνησυχία πάνω ἀπ' αὐτὸ τὸ μικρὸ μὲ τὰ σγουρὰ μαλλιὰ ζητῶντας νὰ ξεχωρίσει σὲ τί ἔμοιαζε μὲ τοὺς γονεῖς του ἢ μ' αὐτὸν τὸν ἴδιον, ἢ ἀκόμα μὲ τοὺς δικούς του τοὺς γονεῖς ποὺ εἶχαν πεθάνει ἐδῶ καὶ καμμιὰ σαρανταριὰ χρόνια καὶ κανεὶς δὲν τοὺς θυμόταν πιά.

Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, ὁ γέρος ἔνιωθε μι' ἀνεξήγητη κόπωση, μὰ δὲν εἶπε τίποτε στὴ νύφη του ποὺ εἶχε πάει νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ.

Ἡ νέα γυναῖκα ἔνιωθε γι' αὐτὸν μεγάλη στοργή. Εἶταν ἕξ ἄλλου καλὴ καὶ αἰσθηματική.

— Πατέρα, τοῦ εἶπε, ἔξαφνα ἡ νέα γυναῖκα, σκέπτομαι συχνὰ ὅτι παρ' ὅλη τὴ στοργή μας θὰ νιώθετε τὸν ἑαυτό σας πολὺ μόνο.

Ὁ κ. Κεργκιρὼ δὲν ἀπήντησε ἀμέσως· φοβόταν μήπως μὲ καμμίαν ἄσκοπη ἀπάντηση λυπήσει τὴ νύφη του.

— Δὲν νιώθω τὸν ἑαυτό μου ἐντελῶς μόνο, τῆς ἀπήντησε σὲ λίγο. Καὶ πρῶτα-πρῶτα ἔχω σᾶς, μὰ κι' ἀκόμη ἔχω φτάσει σὲ μιὰ ἡλικία ποὺ δὲν ἔχει πιὰ κανεὶς ἀνάγκη τῆς παρουσίας τῶν ἀνθρώπων. Θὰ τὸ πιστέψῃς, Μάρθα, ὅτι ἔρχονται μέρες ποὺ δὲν ξέρω ποιοί ζοῦν καὶ ποιοὶ πέθαναν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ γνώριζα. Φτάνω μέχρι τοῦ σημείου νὰ λέω : «Πρέπει νὰ στείλω ἕνα γράμμα στὸν τάδε ἢ στὸν τάδε, γιατὶ ἔχω καιρὸ νὰ μάθω τί γίνεται...» Καὶ ἔξαφνα θυμᾶμαι ὅτι αὐτὸς ὁ τάδε ἔχει ἀφήσει τὴ γῆ πρὸ δεκαπέντε χρόνων. Τὸ βράδι ὅταν φεύγετε, ὁ Ἄβελ κ' ἐσύ, ἐπικοινωνῶ πνευματικῶς μ' ὅλους ἐκείνους ποὺ ἔχω χάσει. Ὦ ! βέβαια δὲν εἶνε αὐτὸ πολὺ εὔθυμο πρᾶγμα, μὰ ἔχει κάποια γλύκα. Δὲν μπορεῖτε νὰ τὰ καταλάβετε αὐτὰ ἐσεῖς οἱ νέοι. Ὑπάρχουν ἀκόμα κι' ἄνθρωποι ποὺ τοὺς εἶχ' ἀγαπήσει καὶ ποὺ δὲν ξέρω ἂν ζοῦν ἢ ἂν ἐπέθαναν. Τοὺς ἔχασα μέσα στὸν κόσμο. Ἴσως μὲ σκέπτονται ἀκόμα ὅπως τοὺς σκέπτομαι, μὰ τίποτε σίγουρο δὲν ξέρω γι' αὐτούς.

Ὁ κ. Κεργκιρὼ δὲν εἶχε ποτὲ μιλήσει ἔτσι στὴ Μάρθα. Ἐκείνη τὸν ἄκουγε μὲ κάποια συγκίνηση γιατὶ τὸν φανταζόταν, παρ' ὅλα του τὰ εὐγενικὰ φερσίματα, ἐγωϊστὴ κι' ἀδιάφορο, πρᾶγμα ποὺ δὲν τὸ φανέρωναν τὰ τελευταῖα του λόγια. Κ' ἐκεῖνος φοβήθηκε μήπως εἶχε ξανοιχτεῖ πολὺ καὶ ρώτησε σὲ ἄλλο τόνο :

— Ὁ Ἄβελ θἄρθει νὰ σὲ πάρει ἀπόψε ;

— Δὲν πιστεύω. Μοῦ εἶπε ὅτι ἔχει πολλὴ δουλειὰ σήμερα. Ὁ φτωχὸς ὁ Ἄβελ ! Πόσο τὸν ἀπασχολοῦν καὶ τὰ παραμικρὰ πράγματα. Πόσες φορὲς τοῦ εἶπα νὰ μὴν ἐργάζεται τόσο κι' ὅτι ἔχουμε ἀρκετὴ περιουσία γιὰ νὰ ζήσουμε. Μὰ ἔχει φιλοδοξίες...

— Ναί, ναί, ἔλεγε ἀφηρημένος ὁ κ. Κεργκιρώ.

Μὰ τὸ ἔλεγε χωρὶς ν' ἀκούει τὰ λόγια τῆς νύφης του. Χρῆμα, ἐργασία, φιλοδοξίες, ὅλες αὐτὲς οἱ λέξεις ἀνῆκαν στὴ νεότητα· αὐτὸς δὲν καταλάβαινε πιὰ τὴ σημασία τους, ὅπως ἕνας ἄντρας δὲν καταλαβαίνει τὰ παιδιακίσια παιγνίδια, ἡ ἀπόσταση εἶτανε τόσο μεγάλη μεταξὺ τοῦ Ἄβελ καὶ τοῦ πατέρα του, ὅση καὶ μεταξὺ τοῦ Οὐρμπαὶν καὶ τοῦ Ἄβελ.

Γιὰ μιὰ στιγμὴ τὸ μεγάλο κεφάλι τοῦ κ. Κεργκιρὼ ἔκλεινε πρὸς τὸ στῆθος του καὶ τὰ μάτια του ἔκλεισαν.

— Πατέρα, σᾶς ἀφήνω, εἶπε ἡ Μάρθα, φοβᾶμαι μὴ σᾶς κουράζω.

— Δὲ μὲ κουράζεις διόλου, παιδί μου, μονάχος μου κουράζομαι. Δὲ μπορῶ πιὰ νὰ πιστέψω πὼς εἶμουν κάποτε δυνατός, ὀβελτος, δραστήριος, ὅπως εἴμουν στάλήθεια. Τὸ χειρότερο εἶνε ὅτι ἂν μοῦ πρότειναν νὰ γίνω πάλι τριάντα χρόνων καὶ νὰ ξαναρχίσω, δὲ θὰ δεχόμουν.

Ἡ Μάρθα σηκώθηκε γιὰ νὰ φιλήσει τὸ γέρο. Ἐκεῖνος κράτησε τὸ χέρι της μέσα στὸ δικό του.

— Ἄκου, παιδί μου, τῆς εἶπε. Θὰ σοῦ κάνω μιὰ παράκληση. Εἶμαι πιὰ στὸ τέλος τοῦ δρόμου μου.

Καὶ καθὼς ἡ νέα γυναῖκα ἔκανε νὰ διαμαρτυρηθῇ ὁ γέρος ἐπρόσθεσε :

— Ὦ ! μὴ μοῦ λὲς τίποτε. Δὲ φοβᾶμαι. Θὰ ἤθελα μόνο, μετὰ τὸ θάνατό μου, νὰ μιλᾶτε συχνὰ γιὰ μένα στὸ παιδί σας, στὸν ἔγγονό μου τὸν Οὐρμπαίν. Ὦ ! τὸ ξέρω ἡ παράκλησή μου εἶνε παιδιακίσια, μὰ σκέψου πόσο λίγον καιρὸ θὰ ζήσω στὶς ἀναμνήσεις σας. Ὁ Ἄβελ εἶνε σαράντα χρόνων ἀκόμα, τριάντα τριανταπέντε χρόνια καὶ θαρθεῖ νὰ μὲ συναντήσει. Ἂν ὁ Οὐρμπαὶν δὲν ἔχει καιμιὰ ἀνάμνηση ἀπὸ μένα, ἡ ἀνάμνησή μου θὰ σβήσει πιὰ ὅταν πεθάνει ὁ Ἄβελ...

— Πατέρα, σώπα, εἶπε ἡ Μάρθα ἀνατριχιάζοντας. Μοῦ κάνετε τὸ αἷμα μου νὰ παγώνει.

— Σοῦ ζητῶ συγνώμην γιατὶ δὲν ἔχεις συνηθίσει ν' ἀκοῦς παρόμοιες σκέψεις. Κράτα ὅσο μπορεῖς πιὸ πολὺ αὐτὴ τὴν εὐτυχισμένη ἀμεριμνησία. Μὰ μὴν ξεχάσεις οὔτε σύ, οὔτε ὁ Ἄβελ τὴ φτωχή μου παράκληση...

— Ἔχεις τὴν ὑπόσχεσή μου.

— Εὐχαριστῶ, καὶ τώρα γύρισε σπίτι σου γρήγορα. Ὁ Ἄβελ θ' ἀνησυχεῖ ἴσως. Πὲς στὸν Οὐρμπαὶν νἄρθει νὰ μὲ δεῖ αὔριο. Τοῦ ἑτοιμάζω μιὰ ὡραία ἐκπληξη.

— Χαϊδεύετε πολὺ αὐτὸ τὸ παιδὶ πατέρα.

— Στὸ ξαναλέω: ἡ ἀνάμνηση. Τὸ κάνω γιὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ μένα...

Σηκώθηκε ὅπως κάθε μέρα, γιατὶ εἶχε μιὰ ἐξαιρετικὴ εὐγένεια, καὶ συνόδεψε τὴ νύφη του ὡς τὴν πόρτα. Ἔπειτα ξαναγύρισε καὶ κάθησε στὴ μεγάλη πολυθρόνα του.

***

Τὸ βράδι ἔπεφτε ἀργὰ στὸ λιμάνι, ἕνα βράδι θερμὸ καὶ καταχνιασμένο τῶν μέσων τοῦ φθινοπώρου, ἁπλώνοντας σ' ὅλα τὰ πράγματα μιὰ χρυσῆ σκόνη ποὺ τὴ διάσχιζαν γαλάζιοι καπνοί. Οἱ καπνοδόχες ἑκάπνιζαν· τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν τῆς παραλίας καθὼς τὰ χτυποῦσε ὁ ἥλιος ποὺ ἔδυνε, σὰ δραγόνος τῶν παληῶν θρύλων ποὺ πεθαίνει, ἀντανακλοῦσαν ὅλη τὴ λάμψη του. Ἕνα τετράγωνο καμπαναριό, πρόβαλε μέσ' ἀπὸ τὰ κεραμίδια καὶ τὶς τοράτσες. Ἀσπρόρρουχα κρεμασμένα γιὰ νὰ στεγνώσουν ἔπερναν μέσ' στὶς ὀριζόντιες ἀχτίδες τοῦ ἥλιου τὸ σῶμα τῶν σαρκῶν ποὺ σκεπάζουν καὶ ὁ βραδινὸς ἀέρας κάνοντάς τα νὰ κυματίζουν σὰ σημαῖες σὲ πλοῖο, ἔδινε στάκλίνημα στοιχεῖα τοῦ τοπείου μιὰ ζωὴ νευρική, τόσο ἔντονη ὥστε νόμιζε πὼς ὁ ἠλεκτρισμός της ἐπικοινωνοῦσε μὲ τὶς πέτρες τῶν ὀχυρωμάτων, τῶν νοσοκομείων, τῶν σπιτιῶν.

Ὁ κ. Δανιὴλ Κεργκιρὼ ἄφησε τὴν πολυθρόνα του, ὅπου ὀνειρευότανε πρὸ μισῆς ὥρας καὶ πῆγε ν' ἀκουμπήσει στὸ παράθυρο. Κοίτταξε τὸ λιμάνι, κοίταξε τὴ θαλασσα κι' ἀναστέναξε.

Μετάφεραν τὸ νεκρὸ στὸ κρεββάτι του.

Πάνε χρόνια πολλὰ ἀπὸ τότε ποὺ ἕνα ὑπερωκεάνειο εἶχε φύγει ἀπ' τὸ λιμάνι πέρνοντας μαζί του μιὰ γυναῖκα, ποὺ ἦταν ἡ πιὸ ὄμορφη ἀγάπη τοῦ κ. Κεργκιρὼ καὶ ποὺ χρόνια τώρα εἶχε νὰ μάθει νέα της. Ἐκεῖνος εἶχε παντρευτεῖ δεκαπέντε μῆνες μετὰ τὴν ἀναχώρησή της μὲ τὴν ἐλπίδα πὼς μὲ τὸ γάμο θὰ ξανάρχιζε νὰ ζῇ καὶ προσπάντων γιὰ ν' ἀποχτήσει παιδιά, καὶ ἡ γαλήνη εἶχε ἁπλωθεῖ ἀργὰ στὴν καρδιά του, — ἡ γαλήνη μὰ ὄχι ποτὲ κι' ἡ λησμονιά.

Ἄφησε τὸ σαλόνι καὶ μπῆκε μέσ' στὴν κάμαρή του. Ὁ κ. Κεργκιρὼ ἄνοιξε ἕνα κουτὶ καὶ ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μερικὲς φωτογραφίες. Ὅλες παρίσταναν τὸ ἴδιο πρόσωπο : ἕνα πρόσωπο φωτεινό, μὲ χρυσᾶ σγουρὰ μαλλιά, μ' ἀχτινοβόλα μάτια, μ' ἕνα μυστηριῶδες καὶ πρόσχαρο ὄφος ἁπλωμένο ἀπάνω σὲ πολὺ λεπτὰ χαρακτηριστικά. Κι' ὁ γέρος τὶς ἐκοίταξε ἐπὶ πολὺ ὥρα.

Σκεφτόταν πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ ζῇ ἀκόμα ὅταν ἡ νεότης του τὸν ἀφήνει, ὅταν δὲν ξανοίγεται πιὰ μπροστά του κανένα μέλλον, ὅταν κάθε μέρα ποὺ ἔρχεται, δὲν περιμένει κανεὶς μιὰ συγκίνηση καινούργια, πειὸ τρυφερή, πιὸ φλογερὴ ἀπ' ἐκείνη τῆς προηγουμένης ἡμέρας.

Μιὰ γρηὰ ὑπηρέτρια μπῆκε κι' ἄναψε τὶς λάμπες τοῦ πετρελαίου. Τότε ὁ κ. Δανιὴλ Κεργκιρὼ κάθησε μπρὸς στὸ γραφεῖο του,

βούτηξε τόν κονδυλοφόρο του σ' ένα παληό καλαμάρι άπό φαγιάντσα, σκέφθηκε μιά στιγμή μέ τό κεφάλι του μέσα στά χέρια, έπειτα χωρίς νά σταθῆ πουθενά, χωρίς νά διορθώσῃ τήν παραμικρή λέξη έγραψε μονομιᾶς τήν άκόλουθη έπιστολή :

«Φίλη μου, νά τώρα τόσος καιρός πού δέν σᾶς έχω γράψει καί τά χρόνια έπέρασαν. Ποτέ δέν έπίστευα πώς δέν θά σᾶς ξαναβλέπα πιά σ' αὐτόν τόν κόσμο ἄν καί όταν μέ άφήσατε, εἴξερα ὅτι φεύγετε γιά πάντα. Καθένας μας εἶνε καί προφήτης, μά προφήτης κουφός στήν ἰδια του φωνή. Ἡ ζωή μου τελειώνει καί τώρα πού τήν κοιτάζω στό σύνολό της μονάχα σᾶς ξαναβλέπω.

» Κοιτάζοντας πρό ὀλίγου τό λιμάνι, σκεπτόμουνα τήν ήμέρα πού φύγατε γιά νά μή σᾶς ξαναΐδω πιά. Ἔβρεχε ἐκείνη τήν ήμέρα. Μιά βροχή συνεχή, ἐπίμονη καί ψυχρή τοῦ Μαρτίου. Κι' ἀπό τήν προκυμαία κοιτοῦσα, μέσ' ἀπό τόν πέπλο τῆς βροχῆς, νά περνάει ἀπό μπροστά μου τό ὑπερωκεάνειο πού σᾶς πήγαινε στήν Κίνα. Εἴσαστε τότε τριανταπέντε χρόνων καί ἐγώ τριανταπέντε χρόνων σᾶς εἶχα ἀγαπήσει. Εἶχα συνειδήσει νά σκέπτομαι πάντοτε ἐσᾶς ὅλες τίς ὧρες τῆς ήμέρας μου, συνδέοντάς σας μέ ὅλες μου τίς πράξεις μέ ὅλα μου τά σχέδια. Ἔπειτα ἄξαφνα ἕνα χάσμα ἀνοίχτηκε : ἡ χρεωκοπία τοῦ συζύγου σας, ἡ ἄρνησή σας νά τόν ἐγκαταλείψετε στή συμφορά της δυστυχίας του, ἡ ἀναχώρησή σας. Λέω σήμερα μέσα μου πού ἔχω περισσότερη πεῖρα, ὅτι ἕνας ἔρωτής, ἔστω καί πολύ ἀγαπημένος, δέν εἶναι ὅλη ἡ ζωή μιᾶς γυναίκας κι' ὅτι ὁ σύζυγος ἔχει ἕνα μεγάλο μέρος ἀπό αὐτή· μά τότε ἤμουν ἕνας ρομαντικός, γιομάτος πλάνες ἰδέες κι' ἄν αὐτή ἡ ἀλήθεια μοῦ παρουσιαζόταν θά τήν ἀπόρριπτα.

» Τότε βρέθηκα μόνος, ὁδυνηρά μόνος, τόσο μόνος· ὥστε πανηρεύτηκα. Ἐπί πολύ διτσημα ἀλληλογραφούσαμε, μά τά γράμματά μας κατάντησαν νά γίνουν σπάνια καί σύντομα κι' ἔπειτα σταματήσομε τήν ἀλληλογραφία μας. Αὐτό προῆλθε, σκέφτομαι, ὄχι γιατί δέν ἀγαπιόμαστε πιά, μά γιατί ἡ Λαύρα πού τήν ἐλάτρεια, ἡ Λαύρα τῶν παλιῶν μου χρόνων δέν βρισκότανε πιά στή Σαγκάη τῆς Κίνα. Βρισκόμουνα πολύ πιό κοντά σας σκεπτόμενος τί ὑπήρξατε ἐσεῖς γιά μένα, παρά γράφοντας σέ μιά γυναίκα πού βρισκόταν μακρυά μου καί πού γερνοῦσε, μέσα σ' ἀσήμαντες φροντίδες. Ἄν διαβάσεσε ποτέ αὐτό μου τό γράμμα, ὁ ἐγωϊσμός μου θά σᾶς ἐξεγείρει : ἀλλοίμονον, Λαύρα ! ὁ ἀληθινός ἔρως εἶναι ἐγωϊσμός. Ὑποθέτω ἄλλωστε ὅτι συμβαίνει τό ἴδιο καί μέ σᾶς καί ὅτι ἐσωπήσατε ὄχι γιατί μέ ξεχάσατε, ἀλλά γιά νά θυμᾶσστε καλλίτερα κάποιον, ὁ ὁποῖος δέν εἶταν αὐτός ὁ παντρεμένος ἄντρας, ὁ ζευγμένος στό κοινωνικό χαλινάρι, ὁ διαφορετικός ἀπό ἐκεῖνον πού εἴχατε γιορίσει.

» Ὡστόσο μάθαινα κάθε τόσο νέα σας ἀπό τόν ξαδελφό σας τό Γοδεφρίδο. Ξέρω ὅτι ἡ κόρη σας παντρεύτηκε καί ὅτι παραμένει κοντά σας. Ἡ κόρη σας... Τήν ξαναβλέπω πέντε χρονῶν μέ τίς μποῦκλες της καί τό χαμόγελό της στό ὁποῖο ξανάβρισκα τό δικό σας.

» Ἐγώ εἶμαι σχεδόν μόνος. Ἡ γυναῖκα μου πέθανε· ὁ γυιός μου μέ διαδέχτηκε. Ἔχω ἕνα ἐγγονάκι πού τόν λατρεύω καί πού θά ἤθελα νά τό δῶ ὅταν μεγαλώσει.

» Θυμᾶσθε, Λαύρα, αὐτό τό γεῦμα στήν ἀκρογιαλιά, λίγες μέρες πρίν ἀπό τήν ἀναχώρησή σας. Ἡ θλίψη τῶν ἀναποφεύκτων χωρισμῶν πλανιότανε ἀπό πάνω μας. Τό παράθυρο μας ἔβλεπε στή θάλασσα. Μπροστά μας ἀσπριζάνε τά κύματα κι' ἔβλεπε κανείς νά πέφτει ἀπάνω τους τ' ἀσῆμι τοῦ φεγγαριοῦ. Μά ἐμεῖς βλέπαμε μέσ' στό μισοσκόταδο ν' ἀναφαίνεται αὐτός ὁ σκληρός καί ἀδυσώπητος ἴσκιος πού ἐρχότανε νά σᾶς ἁρπάξει ἀπό μένα.

» Κάποτε μοῦ φαίνεται πώς εἶμαι νέος ἀκόμα καί πώς εἶστε ἀκόμα μιά φίλη μου. Σᾶς περιμένω σά νά εἴτανε νάρθῆτε. Ἀκούω ἦχο στήν πόρτα. Μοῦ φαίνεται πώς θ' ἀνοίξει καί πώς θά μπῆτε μέσα, περήφανη καί λεγερή, μέ τό ἐλαφρό χαμόγελό σας καί τή φευγαλέα χάρι σας... Ὡστόσο ὅλα αὐτά τελειώσαν, τελειώσαν γιά πάντα καί δέ θά φιλήσω πιά τό χέρι σας καί δέ θά οκιρτήσω ἀναπνέοντας αὐτή τή μυρωδιά τοῦ γιασεμιοῦ πού κυμάτιζε γύρω σας.

Πῶς αὐτά περνοῦν γλήγορα, πῶς περνάει μιά ζωή ! Χτές εἴσαστε ἐδῶ, σᾶς ἐλίκνιζα μέσα στήν ἀγκαλιά μου. Χτές ἀκόμα κοιτοῦσα τό μέλλον σά νά περίμενα τά πάντα ἀπ' αὐτό... Χτές ; Πάνε τριάντα χρόνια ἀπό τότε...

» Ἄχ, Λαύρα, Λαύρα, εἴσαστε ἡ νεότης μου, ὅλ' ἡ ποίηση τῆς ζωῆς μου. Τό γάμο, τό παιδί μου, δέν τά ὑπολογίζω. Ἔσεις ἐφύγατε, ὅλα χαθήκανε. Ἔγινα ἕνα νευρόσπαστο ὅμοιο μέ ἰούς ἄλλους, χωρίς ἔρωτα καί ποίηση καί ὅταν ἐσεῖς ἐβγήκατε ἀπό τή ζωή μου, ἡ πλήξη μπῆκε μέσα. Χάρη σέ σᾶς ὅσα χρόνια τῆς ζωῆς μου εἶτανε κάτι παραμυθόσυνο κι' ἄλησμόνητο· χάρη σέ σᾶς, ἕνα γοητευτικό πνεῦμα κυμάτιζε γύρω μου δίνοντας σέ κάθε πράγμα τήν ἀληθινή του ὁμορφιά καί τό πραγματικό του ἄρωμα. Εἶναι ἀκόμα αὐτό τό πνεῦμα ἐδῶ καί θά γύρει ἀπό πάνω μου τήν ὥρα τοῦ θανάτου μου. Ἐγκαταλείποντας ὅλα γι' αὐτό θά λυπηθῶ μονάχα· Αὐτός ὁ μυστηριώδης καί ἱερός κοσμος τῆς ἀγάπης πού μονο γι' αὐτήν ἀξίζει κανείς νά ζῇ, αὐτον τον κοσμο τῶν μεγάλων συγκινήσεων, τῶν δυνατῶν θλίψεων, ἔχᾶς ἀπολύτου χαρᾶς ἀκολουθώντας, μεῖνε μέσα καί, σάν ἐχώρισα ἀπό σᾶς, διώχτηκα ἀπο κεῖ.

» Μέ κάνατε νά ὑποφέρω, μέ κάνατε τρισευτυχῆ, μέ γεμίσατε μέ χίλια ὄνειρα... Εὐχαριστῶ, Λαύρα, εὐχαριστῶ, γιά τούς πόνους κ' εὐχαριστῶ γιά τίς χαρές... Το χέρι σας δέ θά τρέμει ὅταν θά διαβάζετε αὐτο το γράμμα ; Δέ θά συλλογίζεσθε, μέ δάκρυα στά μάτια, τοσα πράγματα πεθαμένα, τοσες ὧρες πού περάσαμε μαζί ; Πῶς μπορεί νά τά ξεχάσετε ὅλ' αὐτά ; Δέ θά χαμογελάσετε ἀκομα μιά φορά προς τή μακρυνή νεοτητά σας ; Δέν ὑπάρχει παρά μονο αὐτή πού πρέπει νά λογαριάζεται στον κοσμο καί ὅταν αὐτή φεύγει ἀφήνει πάντοτε ἀναμνήσεις μοσχοβολισμένες ἐλαφρᾶς καί λεπτές... Χαῖρε, Λαύρα, σᾶς φιλ. . .

Τό κεφάλι τοῦ κ. Δανιήλ Κερχυρώ ἔπεσε ἄξαφνα ἀπάνω στό χαρτί· ὁ κονδυλοφόρος του ξέφυγε ἀπό τά χέρια του. Ἔμεινε ξερός.

***

Ὅταν ὁ Ἄβελ Κερχυρώ καί ἡ γυναῖκα του ἔφτασαν εἰδοποιημένοι βιαστικά ἀπό ἕνα τηλεγράφημα τῆς γοητᾶς ὑπηρετρίας ὅτι ἔφτασε μεταφερθεῖ στό κρεββάτι του. Ὁ γιατρός ἔστρεψε τό κεφάλι καθώς ἐπλησίασαν.

— Συμφόρησις, εἶπε. Τελείωσε.

Πῆγε στό ἀνοιχτό ἀκόμα γραφεῖο γιά νά ὑπογράψῃ τήν πράξη τοῦ θανάτου. Γύρεψε τόν κοντυλοφόρο καί τόν βρῆκε κάτ' ἀπ' τή τραπέζι. Ἡ πέννα δέν εἶταν σπασμένη. Ὁ Ἄβελ φιλοῦσε τόν πατέρα του, ἡ Μάρθα γονατισμένη, ἔκλαιγε μπρός στό κρεββάτι.

Ἡ ὑπηρέτρια τούς διηγήθηκε πῶς ἐπί δυό ὧρες μή ἀκούγοντας κανένα θόρυβο, μπῆκε μέσα στην κάμαρη τοῦ Κερχυρώ καί τόν βρῆκε μέ τό κεφάλι πεσμένο ἀπάνω στ' ἕνα χαρτί. Σκούπιζε τά δάκρυά της μέ τήν ποδιάτης.

— Φαινότανε τόσο καλά σήμερα το ἀπόγευμα, εἶπε ἡ Μάρθα. δέν παραπονιότανε γιά τίποτε.

Εἶχε πολύ θάρρος, εἶπε ὁ Ἄβελ μέ κάποια περηφάνεια.

Καί πῆγε στό γραφεῖο γιά νά δεῖ σέ ποια δουλειά καταγινότανε τή στιγμή τοῦ θανάτου. Εἶδε πολλά φύλλα χαρτιοῦ γραμμένα σκόπια, τά σύνδεσε καί ρίχνοντας μιά ματιά, διάβασε αὐτές τίς φράσεις : «Γάμο, παιδί, δέν τά ὑπολογίζω. Ἔσεῖς ἐφύγατε ὅλα χαθήκανε. Ἡ γυναίκα του, ἡ Μάρθα ἁπλωμένη πάνω στό κρεββάτι, ἔκλαιγε μέ τό κεφάλι πεσμένο ἐπάνω στά χαρτιά.

Τόν βρῆκε μέ τό κεφάλι πεσμένο ἐπάνω στά χαρτιά.

φογούριζαν στό μυαλό του. Ποιά εἶταν ἡ ἀληθινή τους σημασία; Τί ἄνθρωπος λοιπόν εἶταν αὐτός ὁ πατέρας ἀπό τόν ὁποῖο δέν εἴξερε τίποτε ! Τό ἀπέραντο μυστήριο πού σκεπάζει τή ζωή τῶν γονέων μας καί τό ὁποῖο ποτέ ὡς τώρα δέν εἶχε συλλογιστεί, τόν ἔκανε ν' ἀγωνιᾶ καί τόν ἐτρόμαζε. Μιά μέρα τάχα ὁ γυιός του θά ἔβρισκε τόν ἑαυτό του τίς ἴδιες ἐρωτήσεις ; Τόση μοναξιά λοιπόν θέση κατεῖχε στήν καρδιά τοῦ πατέρα του.

Ἐκοίταξε, τό γέρο νεκρό μέσα στή νύχτα τοῦ φθινοπώρου. Ἡ λαμπάδα πού ἡ φλόγα της ἐσάλευε ἀργά ἄφηνε κάθε τόσο νά φαίνεται ἕνα χαμόγελο στό πρόσωπο τοῦ νεκροῦ. Edmond Jaloux

ΤΟ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟ ΝΕΡΟ

Τό αἷμα νερό δέν γίνεται, λέγει μιά παροιμία. Καί ὅμως τό νερό μπορεῖ νά γίγῃ. αἷμα ! Κατ' ἀνακοίνωσιν πού ἔγινεν ἐσχάτως στήν Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν τῶν Παρισίων, ὑπεστηρίχθη ἀπό ἕναν γιατρό ὅτι τό θαλάσσιο νερό μπορεῖ ν' ἀντικατασταθῇ τό... αἷμα τοῦ ἀνθρώπου !... Καί τοῦτο διότι τά ἐν τῷ ζωϊκῷ ὀργανισμῷ ἀνακαλυφθέντα μέχρι τοῦδε στοιχεῖα εἶνε 15, καί ἐκ τῶν 15 τούτων στοιχείων τά 14 ἀπαντῶνται εἰς τό νερό τῆς θαλάσσης. Ὁ γιατρός πού ἔκαμε αὐτή τήν ἀνακοίνωσι ἐξήγησε συγχρόνως ὅτι ἀφήμαξε μέχρις ἐξαντλήσεως μερικά ζῶα καί ἔπειτα εἰσήγαγε στίς φλέβες καί στίς ἀρτηρίες τους ποσότητα θαλασσίου νεροῦ ὑπερβαίνουσαν τό ἴδιον αὐτῶν βάρος. Τά ζῶα αὐτά ἐντός 5-8 ἡμερῶν ἀνέλαβον ἐντελῶς. Τό κοινό νερό ὑπό παρομοίας συνθήκας χρησιμοποιούμενον ἐπιφέρει τόν θάνατον. Ἄρα τό θαλάσσιο νερό περιέχει στοιχεῖα ζωῆς.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΤΗ ΣΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

ΑΘΗΝΑΪΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Αὐτό ἦταν.

Ὁ Τάκης τό εἶχε μετανοιώσει. Κι' ἔφευγε ἀποφασισμένος νά τήν ἀποφύγῃ γιά πάντα.

Τό μεσημέρι ἔφαγε ἔξω. Τό ἀπόγευμα γύρισε στό σπίτι του, ἀλλά ἀνέβηκε ἴσια στῆς Κάκιας. Καί τή νύχτα, ἀργά, πῆγε σάν τό κλέφτη νά κοιμηθῇ, ὅταν ἦταν μιά βέβαιος πώς κοιμόνταν ὅλοι, κι' ἡ Δώρα στήν ἀγκαλιά τοῦ Νίκου...

Αὐτό δά ἔκανε καί πρῶτα. Ἀλλά τώρα τοῦ ἦταν πολύ πιό δύσκολο. Γιατί δέν μποροῦσε ὁ δυστυχισμένος νά ξεχάσει τό φιλί τῆς Δώρας. Μ' ὅλη τή φρίκη πού τοῦ προξενοῦσε ἡ ἰδέα, τήν ποθοῦσε, τήν ἀγαποῦσε. Καί καταλάβαινε πώς ἄν τῆς δινόταν ἡ εὐκαιρία νά τόν ἀγκαλιάσῃ καί νά τόν φιλήσῃ ἔτσι ἄλλη μιά φορά, κανένα φόβος νά μή βαστάξῃ στόν πειρασμό. Τί διάβολο ! δέν μποροῦσε νά πηαίνῃ πάντα ὁ Νάσος τήν τελευταία στιγμή !...

Ἔπρεπε λοιπόν νά μείνῃ σπίτι του, ἔτρεμε ἀκόμα κι' ὅταν ἤκουσε τόν κλεισμό τῆς καλῆς στήν καμαρά του. Τόν ἐπλάκωνε ὁ ἴσκιος τῆς Δώρας, τόν ἀνασάτωνε ὁ ἦχος τῆς φωνῆς της, τοὐρχόταν νά κλάψῃ καί νά φωνάξῃ. Μέ κόπο νικοῦσε τόν πειρασμό κι' ἔφευγε σιγμές-σιγμές, ἀκούγοντας ἀπέξω τό βῆμα της, νάνοιξῃ μόνος του καί νά τήν φωνάξῃ. Μέ κόπο νικοῦσε τόν πειρασμό κι' ἔφευγε πάλι νά κοιμηθῇ, νά χαθῇ. Ἀλλά ὥς πότε θά βαστοῦσε αὐτό ; Ἡ ζωή του ἦταν ; Ὁ Νίκος δέν θά ὑποπτευόταν ἐπί τέλους ; Καί τό κάτω κάτω ὁ ἄνθρωπος εἶχε ἐργασία. Ἔπρεπε νά μπορεῖ νά μείνῃ σ' ἕνα μέρος ἡσυχος γιά νά ἐργάζεται. Εἶχε νά δώσῃ διατριβή γιά τή διδακτορική του ἀναγόρευση. Εἶχε ἀρχίσει ἀκόμα τήν πρακτική του σ' ἕνα δικηγορικό γραφεῖο καί γιά κάποιες ὑποθέσεις ἔπρεπε νά μελετᾷ στό σπίτι του. Χωριστά ἡ μελέτη γιά τίς ἐξετάσεις του στόν Ἄρειο Πάγο. Ὤ, οἱ γιορτινές ἡμέρες γιά τήν ἐτιμεθαύριο κοινή, τήν καθημερινή ζωή, γεμάτη κόπο, φροντίδα, ἀγῶνα. Ἤθελε ἡσυχία, γαλήνη, ἐλευθερία. Καί πού θά τά βρισκε αὐτά στό πατρικό του σπίτι ; πῶς θάκανε μέ τό φόβητρο τῆς Δώρας;

Σκέφτηκε κι' ἐνόμισε πώς βρῆκε μιά λύση : Ν' ἀφήσῃ τή μητέρα του καί τόν ἀδερφό του, καί νά καθήσῃ μέ τήν Κάκια, στό ἀπάνω πάτωμα.

Ἄρχισε νά γκρινιάζῃ, ὅταν ἦταν στό σπίτι κι' ὁ Νίκος, πώς δέν μποροῦσε νά βαλευθῇ σέ μιά κάμαρα. Ἤθελε καί γραφεῖο—σπουδαστήριο χωριστό.

— Ὤ, καῦμένε ! τοῦ ἔλεγε ὁ Νίκος. Ἅμα γίνεις δικηγόρος, θά πιάσῃς ἕνα γραφεῖο ἔξω. Βολέψου τώρα στό σπίτι σου.

— Ἀδύνατο !

— Μά τί θές νά σοῦ κάμω ; Βλέπεις νά περισσεύει καμμιά κάμαρη ἐδῶ ;

— Ὄχι, ὄχι, δέ θέλω νά σέ στενοχωρήσω· θά παρακαλέσω τήν Κάκια.. νά μέ πάρῃ οἰκότροφο.

Δηλαδή δέν ἤτανε καί κανένα σπουδαῖο πρᾶγμα. Στό ἴδιο σπίτι πάλι θἄμενε, στό σπίτι του. Κι' ὁ Νίκος, ἄν καί μέ κάποιο κακοφανισμό, ἀναγκάστηκε στό τέλος νά τοῦ πῇ :

— Καλά· ἄν σέ θέλῃ ἡ Κάκια...

Μά ἡ Κάκια τόν ἤθελε. Τόν ἤθελε κι' ὁ ἄντρας της. Ἀποφασίσανε νά τό κάνῃ καί χωρίς τήν ἄδεια τοῦ ἀδερφοῦ του, ὁ Τάσιμένος νά τόν ἐρωτήσει, τούς εἶχε παρακαλέσει. Κι' ἐκεῖνοι εἶχαν δεχτεῖ μετά χαρᾶς νά τοῦ παραχωρήσουν δυό κάμαρες, νά κοιμᾶται μιά, καί νά ἐργάζεται στήν ἄλλη. Τό πάτωμα ἐκεῖνο τοῦς ταίριαζε καί σέ μιά, καί νά ἐργάζεται στήν ἄλλη. Τό πάτωμα ἐκεῖνο τοῦς παράσσευε, δέν εἶχαν οὔτε παιδιά, οὔτε συνήθειες, κι' ἤθελαν μιά συντροφιά στό σπίτι, καλή σάν τοῦ καῦμένου τοῦ Τάκη, πού ἦταν τό χρυσό παιδί !..

— Ἔλα, ἔλα !..

— Θἀρθῶ .. Καί... μέ τό ἀζημίωτο ἐνοεῖται. Αὐτά πού ξοδεύουν τώρα γιά μένα...

Τόν ἔκοψαν μέ γέλια :

— Τι λὲς ἐκεῖ !.. Θά μᾶς πληρώσῃς κιόλας ; Μπά, σέ καλό σου !

Ἡ Δώρα δέν ἀνακατεύθηκε σ' αὐτή τήν ὑπόθεση καθόλου. Οὔτε ναί εἶπε, οὔτε ὄχι. Ἡ ἄτυχη, πού καταλάβαινε καλά γιά ποιό λόγο ἔφευγε ὁ Τάκης, φοβόταν μή «παρεξηγηθῇ» ἄν ἐπέμενε νά τόν κρατήσῃ. «Ἄς τον, ἔλεγε μέσα της, ἄς τον. Ἀφοῦ εἶνε τόσο κουτός, τί νά τοῦ κάμω ;... Ἐγώ ἀμέσως τό εἶπα πώς θά τό μετάνοιωνε. Μ' ἀγαπᾷ ὅμως. Ἄν δέ μ' ἀγαποῦσε, δέν θά μέ φόβόταν τόσο. Ἄς τον. Καλύτερα πιό μακριά. Μπορεῖ ἔτσι νά συνηθίσῃ καί τήν ἰδέα.»

Κι' ὁ Τάκης ὑστερνικώντας καί τίς τελευταῖες μικροδυσκολίες, κουβάλησε στῆς Κάκιας.

Ε'.

Αὐτό ἔγαινε δέκα ἡμέρες μετά τή μεγάλη σκηνή.

Στό διάστημα αὐτό, ἡ Δώρα κι' ὁ Τάκης δέν εἶχαν ἰδωθεῖ, δέν εἶχαν μιλήσει οἱ δυό τους καθόλου. Ἄλλαξαν λόγια τυπικά μπροστά σ' ὅλους. Ἄλλαξαν χωρίς νά θέλουν καί ματιές. Ὁ Τάκης τοὐλάχιστο, καμμιά φορά, αἰσθανόταν νά τόν τρυβᾷ ἡ Δώρα μέ τά φαιοπράσινα μάτια της : Τήν κοίταξε μιᾷ στιγμή σάν αὐτόματο, σάν ἑτεροκίνητο· κι' εὐθύς ἔπειτα σάν νά τοῦ ξαναρχόταν ἡ θέληση, γύριξε τά μάτια του ἀλλοῦ...

Ἔτσι δέν μποροῦσε νά ξέρῃ τί ἀκριβῶς σκεφτόταν γιά τόν τρόπο του ἡ Δώρα. Μάντευε μόνο ἀπό μερικές ματιές της, πώς ἀπορροῦσε, τόν κορόϊδευε, τόν ἐσάρκαζε. Ὅταν τόν κοίταζε, τοῦ φαινόταν σά νά τοὐλεγε : «Τί κουτός πού εἶσαι, καῦμένε ! παρατσικλά σου !» Κι' ὁ νέος αἰσθανόταν τότε θυμό καί φόβο μαζί.

Ἄξαφνα, ἕνα πρωΐ, ἐνῷ ἐργαζόταν στό καινούργιο του γραφεῖο, στῆς ἀδερφῆς του, κάποιος τοῦ χτύπησε.

Ἀνατρίχιασε, γιατί γνώρισε τό χέρι τῆς Δώρας. Κι' ἀντί νά πῇ «ἔμπρός !», σηκώθηκε κι' ἄνοιξε μόνος του τήν ξεκλείδωτη πόρτα.

Ἦταν ἐκείνη. Ὁ νέος ταράχτηκε τόσο πού, πρίν τῆς μιλήσῃ, ἄρχισε νά φωνάζῃ :

— Κάκια !.. Κάκια !..

Ἡ Δώρα συγχέλασε σατανικά.

— Γερεύεις βοήθεια ; τοῦ εἶπε. Μι' ἡ Κάκια δέν εἶνε ἐδῶ...

— Γερεύω μιά συγγνώμη. Θἄχῃς τήν καλωσύνη ;...

— Πές το, σέ παρακαλῶ, τῆς ὑπηρέτριας... ἐγώ θά τό ξεχάσω.

Ἡ Δώρα ἔβαλε τά γέλια :

— Πώ, πώ, φόβος ; !... τί φόβος ; !... Ἀστεῖος εἶσαι, καῦμένε Τάκη !.. Πῶς κάνεις ἔσυ ;...

— Θἄ σέ φάω ;.. Ἔλα, ἔλα !... Θά σοῦ πῶ κάτι τι γιά τή Κάκια καί... θά φύγω...

Μιλῶντας μπῆκε. Κι' ὁ νέος παραμέρισε, ὑποχώρησε μπροστά της, σά νά φοβήθηκε μή τόν ἀγγίξῃ καθώς περνοῦσε. Μπαίνοντας, ἐκείνη ἔσπρωξε πίσω της καί τήν πόρτα. Καί νά πάλι βρέθηκαν οἱ δυό τους κλεισμένοι σέ μιά κάμαρη.

Ἐξακολούθησε νά τοῦ λέῃ :

— Θἄ φύγω ἀμέσως, μή φοβᾶσαι... Ἄ, δέν τήν ξαναπαθαίνω σάν τήν ἄλλη φορά... Γιατί ἐσύ, παιδί μου, εἶσαι... εἶσαι... ἀκατανόητος ἄνθρωπος ! Δέν εἶδα ποτέ μου, σέ βεβαιῶ !.. Μάγαπᾷς, τρελλαίνεσαι παθαίνῃς γιά μένα. Σ' ἀγαπᾷ κι' ἐγώ, πέφτω στήν ἀγκαλιά σου, μάγκαλιάζεις, εἴμαστ' εὐτυχεῖς. Κι' ἄξαφνα... μέ πετᾷς, μ' ἀφήνῃς καί...μοῦ φεύγεις!

Στάθηκε λίγο γιά νά γελάσῃ, καί, καθώς ἐκεῖνος δέν τῆς μιλοῦσε, παρά τήν ἄκουγε ὀρθός κοντά στό τραπέζι του μέ τά μάτια στό πάτωμα, ξανάρχισε :

— Μοῦ φεύγεις ἀπό τήν κάμαρα, μοῦ φεύγεις ἀπό τό σπίτι, κουβαλιέσαι δῶ-πάνω, κρύβεσαι, χάνεσαι... Νά σοῦ πῶ : μή θά μοῦ φύγῃς κι' ἀπό τήν Ἀθήνα ; Νόστιμο θἄταν καί μανένα τέτοιο. Μά ὄχι, δέν θά ὑπάρχει φόβος, σέ βεβαιῶ... Γιατί, τί φοβᾶσαι σύ τώρα ; Τό ξέρω : μή σοῦ ξαναπῶ πώς σ'γαπῶ, μήν ξαναπέσω στήν ἀγκαλιά σου. Ἔτσι ;... Ἔ λοιπόν, ὄχι, ποτέ. Δέν τήν ξαναπαθαίνω, σοῦ εἶπα. Καί τό πάθημα μοῦ ἔγινε μάθημα. Σοῦ ὁρκίζομαι. Γιατρεύθηκα, μοῦ πέρασε, δέν σ' ἀγαπῶ πιά. Καί ξανάρχισα νἀγαπῶ τόν ἄντρα μου:

Τώρα μόλις μπόρεσε νά τῆς μιλήσῃ κι' ὁ Τάκης.

— Ἐγώ ὅμως δέ σἀγάπησα ποτέ, τῆς εἶπε κοιτάζοντας πάντα χάμω. Μιά στιγμή παρασύρθηκα μόνο, ὅπως θά παρασυρόταν κάθε ἄνθρωπος. Καί γιά νά μήν παρασυρθῶ καί πάλι, ἔφυγα. Τί ; νά φύγω κι' ἀπό τήν Ἀθήνα ; "Ισως κι' αὐτό.. Εἶμ' ἕτοιμος νά τό κάμω κι' αὐτό, ἄν ἰδῶ πώς εἶν' ἀνάγκη.

— Μά γιατί ; γιατί ; φώναξε ἡ Δώρα. Τί ἀνάγκη μπορεῖ νά εἶναι πιά ; Ἐγώ ἔπαψα νά σ' ἀγαπῶ, ἐσύ δέ μ' ἀγάπησες ποτέ σου, λοιπόν ;... Μοῦ φαίνεται πώς μποροῦμε νά καθήσουμε καί νά μιλήσουμε σά φίλοι' σάν ἀδερφια. Ἔλα, Τάκη, κάθησε. Θέλω νά σοῦ πῶ κάτι... γιά τήν Κάκια.

Κι' ἐκάθησε, σάν τήν ἄλλη φορά, σέ μιά πολυθρονίτσα κοντά στό τραπέζι του. Κι' ὁ Τάκης ξαναγύρισε στήν καρέκλα του. Μ' αὐτός στάθηκε ὀρθός.

— Κάθησε, τοῦ εἶπε, σέ παρακαλῶ νά καθήσῃς. Ἀλλοιώτικα δέ θά πιστέψω πώς... δέν μ' ἀγάπησες ποτέ !.. Πῶς κάθουμαι ἐγώ ; πῶς εἶμαι τόσο ἤρεμη ἐγώ ;... πῶ; δέ φοβᾶμαι τίποτα ἐγώ ;... Ἔλα ! ἐπιτέλους θέλω νά συμφιλιωθοῦμε. «Μεταξύ μας δέν ὑπάρχει πιά τίποτα» ὅπως λένε καί στό θέατρο. Ἄς εἴμαστε πάλι φίλοι, συγγενεῖς, ἀδερφια. Θέλῃς νά σοῦ ζητήσω καί συγγνώμη ; εἶμαι πρόθυμη. Μά νά μιλοῦμε, νά βλεπόμαστο, νά τρῶμε μαζί, νά βγαίνουμε ἔξω μαζί, ὅτως πρῶτα. Τί θά πῇ κι' ὁ κόσμος ; τι θά πῇ κι' ὁ Νίκος ; Δέν θά πατρηρήσουν πώς κάτι ἔχουμε μεῖς οἱ δυό ; Δέν εἶνε σωστό, Τάκη...

— Σ' αὐτό ἔχεις δίκιο, ἔκαμε χωρίς νά θέλῃ ὁ Τάκης.

Γιατί κι' αὐτός πολλές φορές εἶχε συλλογισσεῖ πώς κάτι μποροῦσε στό τέλος νά ὑποπτευθῇ κι' ὁ ἀδερφός του. Καί σά νά τόν εἶχε μπροστά του καί νάθελε νά τοῦ δείξῃ πώς δέν ἦταν τίποτα, ἐκάθησε.

— Ἄ, μπράβο ! φώναξε ἡ Δώρα καταχαρούμενη. Τώρα εἶσαι καλό παιδί, τώρα σέ πιστεύω. Πίστεψέ με καί σύ.

Κι' ἀλλάζοντας τόνο, σά νἄρχιζε τώρα μιά φιλική, ἀδερφική συνομιλία, τόν ρώτησε : (Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΡΑΔΟΞΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ GUILLAUME APOLLINAIRE

Η ΕΞΑΦΑΝΙΣΙΣ ΤΟΥ ΟΝΟΡΙΟΥ ΣΟΥΜΠΡΑΚ

(Ὁ Γκυγιόμ Ἀπολλιναίρ, τοῦ ὁποίου καὶ ἄλλο ἀριστουργηματικὸ διήγημα δημοσιεύθηκε στὸ παραπαρμένο φύλλο τοῦ «Μπουκέτου», εἶνε ἕνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους νεωτέρους ποιητὰς καὶ πεζογράφους τῆς Γαλλίας. Τὴ ἐπίδοσίς του Ἀπολλιναίρ εἶνε μεγάλη (τοὺς συγχρόνους Γάλλους ποιητὰς καὶ συγγραφεῖς καὶ ἡ κριτική τὸν ἀναγνωρίζει ὡς σημαντικὸν στασιμὸν τῆς συγχρόνου Γαλλικῆς φιλολογίας. Δυστυχῶς ὁ Ἀπολλιναίρ πέθανε πρὸ δεκαετίας νεώτατος. Τὸ «Μπουκέτο» τὸ ὁποῖον πρῶτον τὸν παρουσιάζει εἰς τὴν Ἑλλάδα, θὰ δημοσιεύσῃ καὶ ἄλλα διηγήματά του).

Παρ' ὅλες τὶς ἐπίμονες καὶ δραστήριες ἀναζητήσεις της, ἡ ἀστυνομία δὲν κατόρθωσε νὰ διαφωτίσει τὸ μυστήριο τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ Ὀνορίου Σουμπράκ.

Εἴταν φίλος μου κ' ἐπειδὴ εἶξερα τὴν ἀλήθεια ἐπὶ τῆς ὑποθέσεώς του, θεώρησα καθῆκον μου νὰ καταστήσω τὴ δικαιοσύνη ἐνήμερη τοῦ τί εἶχε συμβεῖ. Ὁ ἀνακριτής, στὸν ὁποῖον ἐπῆγα γι' αὐτὸ τὸ σκοπό, ἀφοῦ ἄκουσε τὴ διηγησή μου, πῆρε ἕνα ὕφος ἀπέναντί μου, τόσο εὐγενικὸ καὶ τόσο ταραγμένο, ὥστε δὲν ἄργησα νὰ καταλάβω ὅτι μ' ἔπαιρνε γιὰ τρελλό. Τοῦ τὸ εἶπα. Ἔγινε τότε πιὸ εὐγενὴς ἀκόμα, ἔπειτα σηκώθηκε καὶ μ' ἐσπρωξε πρὸς τὴ πόρτα. Καθὼς ἔβγαινα εἶδα τὸ γραμματέα του, ὄρθιο, μὲ τὶς γροθιὲς σφιγμένες, δίπλα στὸ γραφεῖο μου, ἂν ἔκανα καὶ τὸ παραμικρὸ ὕποπτο κίνημα.

Δὲν ἐπέμεινα. Ἡ ὑπόθεση τοῦ Ὀνορίου Σουμπράκ εἶταν, πραγματικά, τόσο παράδοξη, ὥστε ἡ ἀλήθεια φαινόταν ἀπίστευτη. Τὸ μόνο ποὺ γνώριζε ὁ κόσμος ἀπὸ τὶς περιγραφὲς τῶν ἐφημερίδων, εἶταν πὼς ὁ Σουμπράκ ἐθεωρεῖτο ὡς ἕνας ἰδιότροπος ἄνθρωπος. Χειμώνα καλοκαίρι δὲ φορᾶσε παρὰ ἕναν ἐνενδύτη μόνο κι' ἕνα ζευγάρι παντοῦφλες στὰ πόδια. Εἶταν πολὺ πλούσιος κι' ἐπειδὴ οἱ τρόποι τον αὐτοῦ μὲ ξάφνιαζαν τὸν ρώτησα μιὰ μέρα νὰ μοῦ πεῖ γιατί ντυνόταν ἔτσι.

— Ντύνομαι ἔτσι γιὰ νὰ γόνομαι εὔκολα, σὲ περίπτωση ἀνάγκης, μοῦ ἀπάντησε. Ἐξ ἄλλου, συνηθίζει κανεὶς πολὺ εὔκολα νὰ φοράει λίγα ροῦχα. Ντύνομαι ἔτσι ἀπ' τὴν ἐποχὴ ποὺ εἶμουν εἰκοσιτεσσάρων χρόνων.

Αὐτὰ τὰ λέγια, ἀντὶ νὰ μὲ διαφωτίσουν, δυνάμωσαν τὴν περιέργειά μου.

— Γιὰ ποιὸ λόγο, σκεφτόμουν, ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ ἔχει ἀνάγκη νὰ γόνεται τόσο γρήγορα... Καὶ ἔκανα χίλιες δυὸ ὑποθέσεις.

***

Μιὰ νύχτα ποὺ γύριζα σπίτι μου—ἡ ὥρα θάταν μία, μία καὶ τέταρτο—ἄκουσα κάποιον νὰ μὲ φωνάζει σιγὰ-σιγὰ μὲ τ' ὄνομά μου. Ἡ φωνὴ αὐτὴ μοῦ φάνηκε πὼς ἐβγαινε ἀπ' τὸν τοῖχο ποὺ εἴταν δίπλα μου. Σταθηκα ξαφνιασμένος ἐξαιρετικά.

— Εἶνε κανεὶς στὸ δρόμο ; ξανάκουσα τὴν ἴδια φωνὴ νὰ μοῦ λέει. Εἶμαι ἐγώ, ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ.

— Ποῦ εἶσαι λοιπόν ; φώναξα, κοιτάζοντας πρὸς ὅλα τὰ σημεῖα γύρω μου, χωρὶς νὰ μπορέσω νὰ καταλάβω τὸ μέρος ὅπου κρυβόταν ὁ φίλος μου.

Εἶδα μονάχα σωριασμένο ἀπάνω στὸ πεζοδρόμιο τὸν περίφημο ἐπενδύτη του, δίπλα στὶς ἐξ ἴσου περίφημες παντοῦφλες του.

— Νὰ μιὰ περίπτωση, σκέφτηκα, ὅπου ἡ ἀνάγκη ἔκανε τὸν Ὀνόριο Σουμπράκ νὰ γόνεται γρήγορα-γρήγορα. Ἐπιτέλους ! θὰ μάθω τὶ μυστήριο εἶν' αὐτό...

Καὶ φώναξα δυνατά :

— Ὁ δρόμος εἶνε ἔρημος, ἀγαπητέ φίλε, μπορεῖς νὰ παρουσιαστεῖς.

Καὶ νὰ ἄξαφνα,ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ φάνηκε, σὰ νὰ ξεκόλησε ἀπὸ τὸν τοῖχο, ὅπου, ἄν καὶ εἶχα κοιτάξει, δὲν τὸν εἶδα. Εἶταν ἐντελῶς γυμνὸς καὶ πρὶν ἀπ' ὅλα πέρασε τὸν ἐπενδύτη του ποὺ τὸν φόρεσε ὅσο πιὸ γρήγορα μποροῦσε.Φόρεσε ἔπειτα τὶς παντοῦφλες του καὶ ἀρχισε νὰ μοῦ μιλάει ἐλεύθερα,συνοδεύοντάς με ὡς τὴν πόρτα μου.

***

— Ξαφνιάστηκες ! μοῦ εἶπε, μὰ θὰ καταλάβεις τώρα τὸ λόγο ποὺ μὲ ἀναγκάζει νὰ ντύνομαι ἔτσι ἀλλόκοτα. Θὰ μάθεις ἀκόμα γιατὶ πρὸ ὀλίγου,ἂν καὶ βρισκόμουν δίπλα σου δὲν μ'ἔβλεπες. Αὐτὸ τὸ τελευταῖο εἶνε πολὺ ἁπλὸ κι' ἀποδίδεται σ' ἕνα φαινόμενο ἀφομοιώσεως, ἡ φύση εἶνε καλὴ μητέρα. Ἔχει δόσει σ' ὅσα ἀπὸ τὰ παδιά της τὰ ἀπειλοῦν κίνδυνοι, τὸ χάρισμα νὰ γίνονται ὁμοιαφὲ ὅτι τὰ περιστοιχίζει. Μὰ τὰ ξέρεις ὅλα αὐτά.. Ξέρεις ὅτι οἱ πεταλοῦδες μοιάζουν μὲ τὰ λουλούδια,ὅτι μερικὰ ἔντομα εἶνε ὅμοια μὲ φύλλα, ὅτι ὁ χαμαιλέων παίρνει τὸ χρῶμα τοῦ ἀντικειμένου στὸ ὁποῖο κάθεται, ὅτι ὁ πολικὸς λαγὸς γίνεται λευκὸς ὅαν τὰ χιόνια ποὺ τὸν περιστοιχίζουν κ' ἔτσι μπορεῖ νὰ ξεφεύγει εὔκολα ἀπὸ τοὺς κυνηγούς του.

Ἔτσι τἀδύνατα ζῶα γλυτώνουν ἀπὸ τοὺς ἐχθρούς, χάρη σὲ μιὰ ἔνστικτη ἐφευρετικότητα ἡ ὁποία μεταβάλλει τὸ χρῶμα τους καὶ τὴν ὄψη τους.

Ἔτσι κ' ἐγώ, ποὺ ἕνας ἐχθρὸς μὲ καταδιώκει ἀδιάκοπα, καὶ εἶμαι φοβιτσιάρης καὶ νοιώθω τὸν ἑαυτό μου ἀνίκανο νὰ τὸ βάλω μ' ὁποιοδήποτε, εἶμαι ὅμοιος μ' αὐτὰ τὰ ζῶα μπορῶ νὰ μπερδεύομαι, νὰ γίνομαι ἕνα μὲ τὸ περιβάλλον μου.

Πάνε κάμποσα χρόνια ἀπὸ τότε ποὺ μοῦ συνέβη γιὰ πρώτη φορὰ αὐτό. Εἴμουν τότε εἰκοσιπέντε χρόνων καὶ οἱ πιὸ πολλὲς γυναῖκες μ' εὐθυνόκαν ἀρέσο καὶ καλοκαιρωμένο. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς, ποὺ εἶταν παντρεμένη, μοῦ ἔδειξε τέτοια φιλία, ὥστε ἡ μπόρεσα ν' ἀντισταθῶ. Μοιραῖος δεσμός !... Μιὰ νύχτα ποὺ πάδει σπίτι της. Ὁ σύζυγός της ὅπως μοῦ ἔλεγε, εἶχε γίνει ταξιδιὰ γιὰ πολλὲς μέρες. Βρισκόμαστε στὸ κρεββάτι, ἀπὸ πόρτα τῆς κρεββατοκάμαρης ἄνοιξε ἄξαφνα καὶ παρουσιάστηκε μ' ἕνα φερβάλβερ στὸ χέρι. Ὁ τρόμος μου δὲν περιγράφεται καὶ ἐπειδὴ εἴμουν δειλός,ὅπως εἶμαι ἀκόμα, μιὰ ἐπιθυμία μόνο μὲ τέλαβε : νὰ χαθῶ, νὰ ἐξαφανιστῶ ! Κεθὼς ἀκουμποῦσα τοῖχο παρακαλοῦσα μέσα μου νὰ γίνω ἕνα μ'αὐτόν. Καὶτὸ ἀφοῦ ὁπτο καὶ ἀλιότευτο αὐτὸ πρᾶγμα πραγματοποιήθηκε ἀμέως. Πῆρα τὸ χρῶμα τοῦ χαρτιοῦ ποὺ σκέπαζε τὸν τοῖχο καὶτὰ μαλλιά μου,πλαταίνοντας ὁλοένα,σὰ νὰ τὰ πίεζε μιὰ ἀκατανόητη δύναμη. Ἁπλώθηκαν στὴν ἔκταση τοῦ τοίχου,ἔτσι ποὺ ἔγινα ἕνα μ'αὐτὸν καὶ κανεὶς πιὰ δὲ μποροῦσε νὰ μὲ ξεχωρίσει. Εἶταν ἄληθεια. Ὁ σύζυγος ἔφαχνε νὰ μὲ σκοτώσει. Μὲ εἶχε δεῖ καὶ εἶταν ἀδύνατο νὰ εἰχα φύγει ἀπὸ τὴν κάμαρη. Εἶχε γίνει σὰν τρελλὸς καὶ στρέφοντας τὴ λύσσα του ἐναντίον τῆς γυναίκας του,τὴ σκότωσε ἄγρια, φωτεύοντάς της ἕξη σφαῖρες στὸ κεφάλι. Κατόπιν ἔβγαλε κλαίγοντας ἀπελπισμένος. Μετὰ τὴν ἀναχώρησή του τὸ σῶμα μου ξαναπῆρε ἐνστικτα τὸ κανονικό του σχῆμα καὶ τὸ φυσικό του χρῶμα. Ντύθηκα καὶ κατόρθωσα νὰ φύγω πρὶν παρουσιαστοῦν κανεὶς στὸ σπίτι... Τὸ φαινόμενο αὐτὸ ποὺ μοῦ παρουσιάστηκε ἐκεῖνο τὸ βράδυ, τὸ ἔχω ὡς τώρα. Ὁ σύζυγος, ποὺ δὲ μπόρεσε νὰ μὲ σκοτώσει τότε, ἀφιέρωσε ὅλη του τὴ ζωὴ σ' αὐτὸ τὸ σκοπό. Μὲ καταδιώκει χρόνια τώρα παντοῦ ὅπου πάω. Σκέφτηκα ὅτι ἴσως μποροῦσα νὰ ξεφύγω, ἐρχόμενος νὰ κατοικήσω στὸ Παρίσι. Μὰ νὰ ἀπόφε, λίγο πρὶν νὰ βασιλεύσει, τὸν εἶδα. Ἀπὸ τὸν τρόμο μου θρασιὰ νὰ τρέμω. Μόλις ἐπρόφτασα νὰ γόνω καὶ νὰ γίνω ἕνα μὲ τὸν τοῖχο. Πέρασε δυὸ πλα μου, κοιτάζοντας μὲ περιέργεια τον ἐπενδύτη καὶ τὶς παντοῦφλες ποὺ εἰχ' ἀφήσει στὸ πεζοδρόμιο. Βλέπεις λοιπὸν πόσο δίκιο ἔχω νὰ ντύνομαι ἔτσι περίεργα. Δὲ θὰ μποροῦσα νἀφομοιώνομαι μὲ τὰ πράγματα γύρω μου ἂν εἴμουν ντυμένος σὰν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους. Δὲ θὰ μποροῦσα νὰ γόνομαι γρήγορα γιὰ νὰ ξεφεύγω ἀπὸ τὸ διωμό μου καὶ στὶς στιγμὲς ὅπ ἀφομοιώνεις μου μὲ τὰ πράγματα θὰ ἐξείχαν ἀπ' αὐτὰ καὶ θὰ μὲ ηὐόδιναν τὰ ροῦχα μου.

Πέρασε πολλὲς νύχτες ἀγωνίας στὸ κρεββάτι.

Ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ μοῦ ἐξομολογήθηκε ὅλ' αὐτὰ καί, ἀφοῦ κοίταξε μὲ προσοχὴ γύρω, μὲ καληνύχτισε κι' ἔφυγε.

***

Εἶχα κάμποσες μέρες νὰ τὸν δῶ, ὅταν ἔφτασε μιὰ μέρα σὰν τρελλὸς σπίτι μου :

— Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὁ ἐχθρός μου, μοῦ εἶπε, μὲ παραμονεύει παντοῦ. Μπόρεσα καὶ τοῦ ξέφυγα τρεῖς φορὲς χάρις στὴν ἀφομοίωση, μὰ φοβᾶμαι, φοβᾶμαι, ἀγαπητέ μου φίλε .. Πέρασα πολλὲς μέρες ἀγωνίας στὸ κρεββάτι. Εἶδα πὼς πράγματι ἐπρόφτασα νὰ δέν τοῦ εἶπα τίποτε.

"Ἕνα πρᾶγμα σοῦ μένει νὰ κάνεις τοῦ εἶπα, γιὰ νὰ ξεφύγεις ἀπὸ ἕναν ἐχθρὸ τόσο ἀδυσώπητο : γὰ φύγεις ! Πήγαινε νὰ κρυφτεῖς σ' ἕνα χωριό "Ἀφησε ἐμένα νὰ φροντίσω γιὰ τὶς ὑποθέσεις σου κι' ἐσὺ τράβα ἀμέσως γὰ τὸν πλησιέστερο σταθμό.

Μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι ἀνήσυχος :

— Συνόδεψέ με, σὲ ἱκετεύω, φοβᾶμαι.

***

Στὸ δρόμο βαδίζαμε σιωπηλοί. Ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ γύριζε ὁλοένα τὸ κεφάλι πίσω του, ἀνήσυχος. "Εξαφνα ἔβγαλε μιὰ κραυγὴ καὶ ἄρχισε νὰ φεύγει, πετώντας τὸν ἐπενδύτη του καὶ τὶς παντοῦφλες του. Καὶ εἶδα ἕναν ἄνθρωπο νἄρχεται πίσω μας τρέχοντας. Προσπάθησα νὰ τὸν σταματήσω, μὰ δὲ μπόρεσα. Κρατοῦσε στὰ χέρια του ἕνα ρεβόλβερ, ποὺ τὸ εἶχε στρέψει πρὸς τὴ διεύθυνση τοῦ Ὀνορίου Σουμπράκ. Ὁ τελευταῖος ἔφτασε ἐν τῷ μεταξὺ στὸν μακρὺ τοῖχο ἑνὸς στρατώνος καὶ γύρισε πάνω σ' αὐτὸν σὰ μαγεμένος.

Ὁ ἄνθωπος μὲ τὸ ρεβόλβερ στάθηκε καταπληκτος, βγάζοντας μιὰ κραυγὴ λύσσας καὶ σὰ νὰ ἤθελε νὰ ἐκδικηθῆ τὸν τοῖχο ὁ ὁποῖος εἶχε καταπιῆ τὸ θῦμα του ἄδειασε τὶς ἕξη σφαῖρες τοῦ ρεβόλβερ του στὸ σημεῖο, ὅπου ὁ Ὀνόριος Σουμπράκ εἶχε ἐξαφανιστεῖ. Κατόπιν ἔφυγε τρέχοντας...

Κόσμος καὶ ἀστυνομικοὶ μαζέφτηκαν. Τότε φώναξα τὸ φίλο μου, λέγοντάς του νὰ βγῆ ἀπὸ τὸν τοῖχο, μὰ δὲν ἀπάντησε.

Ψηλάφησα τὸν τοῖχο μὲ τὸ χέρι μου κ' ἔνοιωσα πὼς εἶταν ζεστὸς ἀκόμη. Συγχρόνως εἶδα δὶ ἀπὸ τὶς ἕξη σφαῖρες καὶ οἱ τρεῖς, εἶχαν βρεῖ τὸν τοῖχ, στὸ ὕψος ὅπου βρίσκεται ἡ καρδιὰ ἑνὸς ἀνθρώπου, ἐνῶ οἱ ἄλλες τρεῖς τὸν εἶχαν πέρασαν στὶς βάρκες κ' ἐξεμάκρυναν πρὸς τὴν ἀκτή. "Εξαφνα ὁ πλοίαρχος φώναξε : «Ὅποιος ξέρει κολύμπι ἂς πέσῃ στὴ θάλασσα κι'ἀσπροπαθήσῃ νὰ φτάσῃ τὶς βάρκες». Τότε ἕνας ἀξιωματικὸς ἐκραξε:« Ὄχι. οἱ βάρκες εἶνε γεμᾶτες καὶ θὰ βουλιάξουν ἂν μποῦνε μέσα καὶ οἱ ἄντρες !» Τόσο ἠλέκτριζε τοὺς ἄντρες καὶ τοὺς ναῦτες ἡ ἀκινησία, μαρμαρωμένοι στὸ κατάστρωμα. Τὸ πλοῖο βυθίζονταν σιγὰ μὰ οὔτε λίξη, οὔτε πιράπονο ἀκούστηκε. Μόνο τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ ἡ ἄβυσσος ἄνοιγε τὸ στόμα νὰ καταπῆ τοὺς ἥρωες αὐτοὺς καὶ πρωτοῦ τὸ ὑγρὸ σάβανο τοὺς σκεπάσῃ, οἱ ναῦτες ἐρρίξαν μιὰν ἀποχαιρετιστήριο ὁμοβροντία.

***

Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ θυμηθῆ κανεὶς τὸ Γάλλο δεκανέα Ρουελὰκ καὶ τὴν ὑπέροχη αὐτοθυσία του στὸ Μαικεδονικὸ Μέτωπό κατὰ τὰ 1917 ; Ἦταν ἐκπαιδευτὴς χειροβομβίδων στοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες. Μιὰ μέρα τὴ στιγμὴ ποὺ ἐδίδασκε τὴ χρήση τῆς χειροβομβίδος καὶ τὸν εἶχαν περιτριγυρίσει κάμποσοι φαντάροι δικοί μας, τοῦ ξέφυγε ἡ χειροβομβίδα ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔπεσε χάμω, μὰ πρὶν προφτάσει νὰ ἐκραγῆ ὁ γενναῖος δεκανέας ἔπεσε ἐπάνω της καὶ κομματιάστηκε ὁ ἴδιος θυσιάζοντας τὴ ζωή του γιὰ νὰ γλυτώσουν οἱ ἄλλοι.

ΤΑ ΜΕΓΑΛΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΑΙΣΘΗΜΑΤΑ

Ο ΑΛΤΡΟΥΪΣΜΟΣ, Η ΓΕΝΝΑΙΟΤΗΣ, Η ΑΥΤΟΘΥΣΙΑ

Ὁ μονόχειρ πολεμιστὴς καὶ ὁ Γάλλος ἀξιωματικός. Ὁ στρατάρχης Νέϋ καὶ ὁ Ναπιέρ. Ἡ τυφλὴ μητέρα ποὺ περιμένει. Ἕνα τρομακτικὸ ναυάγιο. Νὰ σωθοῦν ἡ γυναῖκες ! Τὸ πλήρωμα πνίγεται χαιρετίζοντας μὲ ὁμοβροντίας. Ὁ Γάλλος δεκανεὺς τοῦ Μακεδονικοῦ μετώπου.

Ἡ πραγματικὴ γενναιότης συνδέεται μὲ τὴν πραότητα, τὴν εὐσπλαχνία καὶ τὴν ἠμερόφτητα. Στὴ μάχη τοῦ Ἐλ Βοδὸν στὴν Ἰσπανία μεταξὺ τῶν Ἄγγλων καὶ τῶν Γάλλων οἱ ἀντίπαλοι πολλὲς φορὲς ἤρθαν στὰ χέρια. Σὲ κάποια τέτοια συμπλοκὴ ἐκ τοῦ συστάδην ἕνας ἀξιωματικὸς Γάλλος εὑρέθη ἀπέναντι ἀπὸ ἕναν Ἄγγλο συνάδελφό του. Ὑψωσε τὸ σπαθὶ ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμάζονταν νὰ τὸ κατεβάσῃ ἐπρόφτασε πὼς ὁ Ἄγγλος εἶχε μονάχα ἕνα χέρι. Τότε ὁ Γάλλος πῆρε τὴ στάση τῆς προσοχῆς ἐχαιρέτησε στρατιωτικότατα, ἔκαμε κανονικὴ μεταβολὴ κ' ἔφυγε τρέχοντας.

***

Ἄλλο λαμπρότατο παράδειγμα γενναιότητος καὶ ἱπποτισμοῦ εἶχε δώσει ὁ στρατάρχης Νέϋ.Χωρὶς τὴν ἄδεια τοῦ Ναπολέοντος καὶ μὲ κίνδυνο νὰ χάσῃ τὴν εὔνοιά του ἀφῆκεν ἐλεύθερο τὸν αἰχμάλωτό του Σὲρ Κάρολον Ναπιὲρ γιὰ νὰ γυρίσῃ ὅσο ὀπίτι του καὶ νὰ παρηγορήσῃ τὴν τυφλὴ μητέρα του. Ὁ Αὐτοκράτωρ ἐκτιμῶντας τὸ αἴσθημά του, τὸν ἔπήνεσε καὶ τὸν ἐπαρασημοφόρησε.

***

Ἀλλὰ τὸ μεγαλείτερο—ἄφθαστο ἴσως—παράδειγμα ἀνωτέρου ἱπποτισμοῦ, αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας ποὺ τιμᾶ κυριολεκτικὰ τὸν περασμένο αἰῶνα εἶνε αὐτό :

Στὰ 1852 τὸ Ἀγγλικὸ ἀτμόπλοιο «Βίρκενχεδ» μετέφερε 700 ἐπιβάτας, 500 ἄντρες καὶ 200 γυναῖκες καὶ παιδιά. Περνοῦσε κοντὰ στὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς νύχτα, ὅταν ξαφνικὰ χτύπησε σὲ ὕφαλο, ἄνοιξε κι' ἄρχισε νὰ βουλιάζῃ χωρὶς καμμιὰν ἐλπίδα σωτηρίας. Οἱ ἄντρες καὶ οἱ ναῦτες παρετάχθησαν στὸ κατάστρωμα καὶ σὲ πρόχειρο συμβούλιο ἀποφάσισαν τὴ διάσωση τῶν γυναικοπαίδων. Βουβὰ κι' ἀμίλητα τὰ δυστυχισμένα ἐκεῖνα πλάσματα πέρασαν στὶς βάρκες κ' ἐξεμάκρυναν πρὸς τὴν ἀκτή. "Εξαφνα ὁ πλοίαρχος φώναξε : «Ὅποιος ξέρει κολύμπι ἂς πέσῃ στὴ θάλασσα κι'ἀσπροπαθήσῃ νὰ φτάσῃ τὶς βάρκες». Τότε ἕνας ἀξιωματικὸς ἐκραξε:« Ὄχι. οἱ βάρκες εἶνε γεμᾶτες καὶ θὰ βουλιάξουν ἂν μποῦνε μέσα καὶ οἱ ἄντρες !» Τόσο ἠλέκτριζε τοὺς ἄντρες καὶ τοὺς ναῦτες ἡ ἀκινησία, μαρμαρωμένοι στὸ κατάστρωμα. Τὸ πλοῖο βυθίζονταν σιγὰ μὰ οὔτε λίξη, οὔτε πιράπονο ἀκούστηκε. Μόνο τὴν τελευταία στιγμὴ ποὺ ἡ ἄβυσσος ἄνοιγε τὸ στόμα νὰ καταπῆ τοὺς ἥρωες αὐτοὺς καὶ πρωτοῦ τὸ ὑγρὸ σάβανο τοὺς σκεπάσῃ, οἱ ναῦτες ἐρρίξαν μιὰν ἀποχαιρετιστήριο ὁμοβροντία.

***

Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ θυμηθῆ κανεὶς τὸ Γάλλο δεκανέα Ρουελὰκ καὶ τὴν ὑπέροχη αὐτοθυσία του στὸ Μαικεδονικὸ Μέτωπό κατὰ τὰ 1917 ; Ἦταν ἐκπαιδευτὴς χειροβομβίδων στοὺς Ἕλληνες στρατιῶτες. Μιὰ μέρα τὴ στιγμὴ ποὺ ἐδίδασκε τὴ χρήση τῆς χειροβομβίδος καὶ τὸν εἶχαν περιτριγυρίσει κάμποσοι φαντάροι δικοί μας, τοῦ ξέφυγε ἡ χειροβομβίδα ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ ἔπεσε χάμω, μὰ πρὶν προφτάσει νὰ ἐκραγῆ ὁ γενναῖος δεκανέας ἔπεσε ἐπάνω της καὶ κομματιάστηκε ὁ ἴδιος θυσιάζοντας τὴ ζωή του γιὰ νὰ γλυτώσουν οἱ ἄλλοι.

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Κρῖμα στὸ φάρμακο !..

Οἱ Ἑβραῖοι ἔχουν ἕνα πλῆθος ἀνέκδοτα ποὺ τοὺς φόρτωσε τὸ εἰρωνικὸ πνεῦμα ὅλων τῶν λαῶν. "Ενα ἀπὸ τὰ πιὸ χαριτωμένα καὶ πιὸ χαρακτηριστικὰ τῆς τσιγγουνιᾶς των εἶνε κι' αὐτό :

Ἕνας Ἑβραῖος τὴν ἐποχὴ τοῦ πολέμου ποὺ τὰ Ζέππελιν ἐπεσκέπτοντο τακτικὰ τὸ Παρίσι βγαίνοντας ἀπὸ ἕνα φαρμακεῖο ἔκτηκε ἕνα θραῦσμα ὀβίδος. Τὸν μετέφεραν ἀμέσως στὸ νοσοκομεῖο ὅπου τοῦ κόψαν καὶ τὰ δυὸ πόδια. "Οταν συνῆλθε κι' εἶδε πὼς τοῦ λείπουν καὶτὰ δυὸ πόδια τὸν πῆρε τὸ παράπονο!

— Νὰ πάρῃ ὁ διάβολος ! Κι' ἐγὼ εἶχα ἀγοράσει ἕνα μπουκαλάκι φάρμακο γιὰ τοὺς κάλους. Πάει χαμένο τὸ φαΐνο μου -

***

Στὸ κακουργιοδικεῖο

Τρεῖς κυρίες στριμώχνονται γιὰ νὰ βροῦν μιὰ θέση μὰ δὲν τὸ καταφθώνουν.

Καὶ ὁ κατηγορούμενος εὐγενέστατος :

— Παρτέρ, κυρίες μου, μοῦ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς προσφέρω ...τὴν θέση μου !

***

Ἄχ ! αὐτὲς ἡ ἐφημερίδες !

Ἡ κυρία Σπιαντικοῦ μπαίνει ἀναπαλλιασμένη στὸ γραφεῖο τοῦ ἀρχισυντάκτου μιᾶς ἐφημερίδος, ἡ ὁποία διατείνεται ὅτι ἔχει τὴν μεγαλειτέραν κυκλοφορίαν.

Ὁ ἀρχισυντάκτης σὲ κακὸ χάλι ἀπὸ τὴν τεμπελιά του τὴν κύτταξε ἀπολιθωμένος.

— Σεῖ· γράψατε χθὲς γιὰ τὴν κλοπὴ ποὺ ἔγινε σπίτι μου ;

— Ἄ ! εἰσθε ἡ κ. Σπιαντικοῦ ; Εἶδατε ; Εἶδατε ; δίστιλο μὲ πλαγιότιτλους. Πῶ πῶ τὴς τάξεως φρεκάλδα. Δέν εἶνε ἀνάγκη νὰ μ' εὐχαριστήσετε. Τὸ καθῆκον μου...

— Βρίσκετε ; (Μία γκριμάτσα, φασαμαΐν, ἄλλη γκριμάτσα κι' ἔπειτα) : Δὲ μοῦ λὲς, ἀνθρωπέ μου,ἤταν ἀνάγκη νὰ γράψῃς ὅτι μοῦ ἔκλεψαν τὰ χρυσαφικά; Ἤταν ἀνάγκη νὰ γράψῃς ὅτι ἀφησαν τὸ χρυσὸ φολοῦ στὸ συρτάρι τῆς κονσόλας ; Ὁ κλέφτης διάβασε τὴν ἐφημερίδα σου, θυμήθηκε πὼς τὸ ξέχασε, κι' ἦρθε χθὲς τὸ βράδυ καὶ τὸ πῆρε.

***

Ἐπὶ τέλους τὸν ἔπεισαν

Τὴν ἐποχὴ τῆς ἀπολυταρχίας στὴν Ρωσσία, ἕνας ἀναρχικὸς καταδικάστηκε νὰ κρεμασθῆ γιατὶ ἔγραφε λιβέλλους ὅπου ἐπέμενε ὅτι στὴ Ρωσσία δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ γίνῃ τίποτε σωστό. "Οταν ὁδηγήθησαν,κατὰ διαβολικὴν σύμπτωσιν, τὸ σχοινὶ ἔσπασε τὸν ἐκρεμοῦσ

Η ΜΕΓΑΛΕΣ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΕΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ

ΤΟ ΒΙΟΛΙ ΤΟΥ ΠΑΓΑΝΙΝΙ

Μιάθριαμβευτική έμφάνισις τοῦ περιφήμου βιολιστὴ στὴ Φερράρα.—Ὁ λόρδος Μάντλεστων καὶ ἡ μὶς Ἀραμπέλλα.—Τὸ πάθημα τοῦ Παγανίνι καὶ ἡ ἐκδίκησίς του.—Συμπλοκὴ ἀγρίᾳ μέσα στὸ θέατρο.—Δύο δραματικὰ ἐπεισόδια τῆς ζωῆς του.—Ἡ ὡραία Φλωρεντινὴ καὶ ἡ μυστηριώδης ἐξαφάνισίς της.—Ὁ Παγανίνι δεσμώτης ὁ ἕναν πύργο τῆς Ἰσπανίας.—Γύρω ἀπὸ τὸ λείψανο τοῦ μεγάλου καλλιτέχνη.

Ἕνα μεσημέρι τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1837 μιὰ γρήγορη ταχυδρομικὴ ἅμαξα μὲ τέσσερα ἄλογα ἔφθασε στὴ Φερράρα καὶ στάθηκε στὴν πόρτα τοῦ μεγαλειτέρου ξενοδοχείου. Ἕνας ἡλικιωμένος Ἄγγλος καὶ μιὰ χαριτωμένη κοπέλλα κατέβηκαν ἀπὸ τ' ἁμάξι καὶ κατέκλυσαν μὲ ἐρωτήσεις τὸν ξενοδόχο : « – Βρίσκεται ἀκόμη ἐδῶ ; Μήπως ἤρθαμε ἀργά ;Ἔχουμε ἀκόμη κυρό ;» « –Μὰ ποιός, κύριε, ποιός ;» ἔλεγε ὁ ξενοδόχος. « —Ἄχ, γιὰ τὸν Παγανίνι πρόκειται, τὸ θεῖο καλλιτέχνη, τὸν ἔξοχο βιολιστή, ποὺ θὰ τὸν ἄκουγε σήμερα ἡ εὐτυχισμένη Φερράρα, ἀπάντησε ἡ κόρη. Μήπως ἤρθαμε κατόπιν ἑορτῆς ;» Ὁ Ἰταλὸς ξενοδόχος καθησύχασε τοὺς νέους πελάτας του. Ἡ γιορτὴ ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ ἀκριβῶς τὸ βράδυ ἐκεῖνο. Ὅλη ἡ πόλις ἦταν σὲ κίνηση. Ὁ Ἄγγλος ἔδωσε χρήματα νὰ τοῦ ἀγοράσουν δυό καλὲς θέσεις στὸ θέατρο καὶ ἔτριβε τὰ χέρια μὲ εὐχαρίστησι· ἡ μὶς Ἀραμπέλλα ἦταν κατενθουσιασμένη.

Κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ὁ Παγανίνι ἦταν στὸ ζενὶθ τῆς δόξης. Ὅλη ἡ φιλόμουση Εὐρώπη μιλοῦσε γι' αὐτόν. Μόλις ἔγειναν γνωστὸ ὅτι θὰ ἔδινε συναυλία στὴ Φερράρα, μαζεύτηκαν ἀπὸ παντοῦ θαυμασταί του. Καὶ ἀλήθεια ἔπρεπε νὰ ἐπωφεληθῇ κανεὶς τῆς εὐκαιρίας, γιατὶ ὁ μέγας τεχνίτης συνήθιζε νὰ κρύβεται μακρυὰ ἀπὸ τὸν κόσμο βδομάδες καὶ μῆνες ὁλόκληρους, χωρὶς νὰ ξέρῃ κανεὶς ποῦ καὶ ποτὲ θὰ ξαναφανῇ. Ἐξαφνα φανερωνότανε στὴν τάδε πόλι, ἔδινε μιὰ ἢ δυὸ συναυλίες καὶ πάλι δρόμο, σὰν τὸν Περιπλανώμενο Ἰουδαῖο. Εἶχε γίνει ὁ μουσικὸς-φάντασμα, ἡ πλανωμένη ἀνησυχία, σωστὸς θρῦλος... Ἦταν λοιπὸν δικαιολογημένη ἡ χαρὰ τῶν δύο Ἄγγλων, ποὺ εἶχαν ταξειδέψει ἀπὸ τὸ Λιβόρνο γιὰ ν' ἀκούσουν τὸ μαγικὸ βιολί...

Ἀσφυκτικὴ ἦταν ἡ συροὴ τὴ βραδειὰ ἐκείνη στὸ θέατρο. Ὅλοι περίμεναν τὸν ἔνδοξο καλλιτέχνη γιὰ νὰ τὸν θαυμάσουν καὶ νὰ τὸν ἀποθεώσουν. Ἀλλὰ σήμερα ἕνα ἔκτακτο γεγονός, μιὰ κακοτυχία κατεδίωξε τὸ μουσικό : Σὰν σκιὰ σατανικὴ ἡ ἰσχνὴ μορφὴ τοῦ Παγανίνι ἔβγῆκε ἀπ' τὰ παρασκήνια. Ὅλοι κρατοῦσαν τὶς ἀναπνοές τους. Γιὰ τὸ περίεργο τῆς μορφῆς του ἦταν ὅλοι προδιατεθειμένοι. Ἤξεραν τὴ λιγνὴ φυσιογνωμία του, τὰ χρὰ μάγουλα, τὰ βοστρυχωτὰ μαλλιά, τὰ ζωηρὰ μάτια ποὺ ἔβγαζαν φλόγες, τὰ σκοτεινὰ φρύδια, τὸ σκωπτικὸ χαμόγελο. Εἰκόνες τοῦ Παγανίνι ἦταν κρεμασμένες σὲ ὅλα τὰ καταστήματα. Ἀλλὰ σήμερα συνέβη κάτι ἀπροσδόκητο : Ὁ καλλιτέχνης εἶχε πατήσει ἀπὸ ἀπροσεξία ἕνα καρφὶ καὶ εἶχε πληγωθεῖ στὸ δεξὶ πόδι. Ὅταν λοιπὸν παρουσιάσθηκε στὴ σκηνή, ἀντὶ νὰ προχωρήσῃ ἐλαφρός, ἔφτασε στὸ ἀναλόγιο σιγὰ σιγὰ καὶ ἀπελπιστικὰ κουτσαίνοντας. Τοῦτο ἐπροκάλεσε εὐθυμία στοὺς θεατὰς καὶ ἀντὶ νὰ τὸν χειροκροτήσουν, ἄρχισαν πρῶτα νὰ γελοῦν κρυφὰ καὶ πνιχτά, ἔπειτα ὅμως δυνατά. Μέσα στὸ θέατρο ἐκυριαρχοῦσε ἕνας παρατεταμένος καχασμός ! Ὁ Ἄγγλος καὶ ἡ κόρη του γιὰ νὰ φέρουν ἀντίδρασι ἐχειροκροτοῦσαν, ἀλλὰ τοῦτο ἐχειροτέρευε τὴν κατάστασι καὶ ὁ θόρυβος πειὰ εἶχε γίνει μεγάλος. Ἔξαφνα ὅμως, σὰν ἀπὸ μαγεία, ἐτελείωσαν ὅλα. Ὁ Παγανίνι ἐπῆρε τὸ βιολὶ στὰ χέρια του καὶ τ' ἀκούμπησε στὸν ὦμο του. Τὸ δοξάρι κινήθηκε ἐπάνω στὶς χορδές, σὰν ξίφος ἀστραπόβολο, καὶ βγῆκε μιὰ νότα τόσο γλυκειά, τόσο ἐξαισία, ἀλλὰ συγχρόνως τόσο ἔντονη καὶ καθαρή, ὥστε ἀμέσως νεκρικὴ σιωπὴ κατέκλεισε ὅλο τὸ ἀκροατήριο. Βουβαθήκανε ὅλοι !.. Σὰν ἄστρο λαμπρὸ κράτησε λίγη ὥρα ὁ μαγικὸς ἐκεῖνος ἦχος, καὶ ἔπειτα —ὅταν τὰ δάχτυλα ἅγγιξαν τὶς χορδὲς— ἀναλύθηκε σὲ βροχὴ ἄλλων τόνων, γλυκῶν καὶ καθαρῶν. Ἦταν σάμπως κομμάτια. Ὁ Παγανίνι ἔπιαζε μὲ θεϊκὴ μανία, μὲ πάθος. Μὲ τὸ βιολὶ του ἐμιμεῖτο ὁλόκληρη ὀρχήστρα ! Οἱ ἀκροαταὶ μόλις ἀνέβλητικὴ μορφή, σὰ μαγνητισμένα...

Ν. Παγανίνι

Τὸ κομμάτι εἶχε τελειώσει πειά, ἀλλὰ τὸ κοινὸ ἔμενε ἀκόμη σιωπηλὸ καὶ μαγεμένο. Ὅταν ὅμως ὁ Παγανίνι, χαμηλώνοντας τὸ κεφάλι ἐχαιρέτησε μὲ τὸ διαβλητικό του ἐκεῖνο χαμόγελο, ὁ θόρυβος τῆς ἐπιδοκιμασίας πέρασε κάθε ὅριο. Ἐξαλλοι ἄλαλιάζαν, χειροκροτοῦσαν, ἐζητωκράγαζαν. Ὁ καλλιτέχνης εἶχε ἐκδικηθεῖ μὲ τρόπο αὐθεντικὸ : Εἶχε θριαμβεύσει καὶ τοὺς εἶχε ἀναγκάσει νὰ τὸν προσκυνήσουν. Καὶ ὅμως δὲν τὸ βρῆκε ἀρκετό. Ἦταν ἀκόμη πικραμένος ὁ Παγανίνι· ἤθελε καὶ μὲ ἄλλον τρόπο τὰ ἐκδικηθῇ. Ἀκούμπισε τὸ βιολὶ στὸν ὦμο καὶ ἦταν ἕτοιμος νὰ ξαναπαίξῃ. Νεκρικὴ σιγή, ὅπως πρῶτα. Ἔξαφνα, ἀπὸ τὸ βιολὶ βγῆκε φωνή... γαϊδάρου μὲ τραμπὴ ἐπιτηδειότητα ! Ἦταν ἕνα τέτοιο γκάρισμα ποὺ κι' αὐτὸς ὁ ὄνος δὲ θὰ μποροῦσε νὰ βγάλῃ φυσικώτερο ! Κατάπληξις στὸ ἀκροατήριο ! Ὁ καλλιτέχνης ἐχαιρέτισε πάλι μὲ κλίσιν τῆ; κεφαλῆς, χαμογέλασε σατανικὰ ὡς συνήθως, καὶ εἶπε :

« — Αὐτὸ γιὰ ἐκείνους ποὺ γελοῦσαν στὴν ἀρχή !»

Πολλοὶ βρῆκαν τὴν πρᾶξι δίκαιη καὶ σωστή. Οἱ παρισσότεροι ὅμως θύμωσαν, ἀγανάκτησαν καὶ ξέσπασαν σὲ ἀποδοκιμασίες. Ἐγιὰ προσβολὴ ἐναντίον των, εἰδικῶς ἀπευθυνομένη, γιατὶ ἀνέκαθεν οἱ κάτοικοι τῶν περιχώρων τοὺ ἔλεγαν ὄνους καὶ τοὺς ἐπείραζαν μὲ γκαρίσματα... Ἀποτέλεσμα ἦταν νὰ διαιρεθοῦν οἱ ἀκροαταὶ σὲ δύο στρατόπεδα καὶ τὸ θέατρο νὰ γίνῃ πεδίον μάχης, μὲ ἀρκετὸς τραυματίας. Τέλος ἡ ἀσυνομία κατόρθωσε μὲ κόπο νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν τάξι, ν' ἀδειάσῃ τὸ θέατρο, καὶ οἱ δυὸ Ἄγγλοι ἐγύρισαν στὸ ξενοδοχεῖο τους σταπατσαρισμένοι.

***

Ὁ Ἄγγλος ἦταν ὁ λόρδος Μάντλεστων, ἕνας ἀπὸ τοὺς πλουσιώτερους εὐγενεῖς τῆς πατρίδος του. Φιλόμουσος καὶ αὐτὸς καὶ ἡ κόρη του, περιηγούμενοι τὴν Ἰταλία πέσανε στὸ μαγικὸ δίχτυ τοῦ Παγανίνι. Ὅ,του φανερωνόταν ὁ δαιμόνιος καλλιτέχνης, ἐκεῖ βρισκόντουσαν καὶ οἱ δύο θαυμασταί του. Μὲ γενναῖα χρηματικὰ ποσὰ εἶχαν κατορθώσει νὰ κάμουν συλλογὴ ἀπὸ ἀντικείμενα ἀνήκοντα στὸ θεῖο βιολιστή. Δυστυχῶς ἡ πηγὴ αὐτὴ δὲν ἦταν ἄφθονη, γιατὶ ὁ Παγανίνι δὲν ἔφερνε μαζί του πολλὰ πράγματα. Ἕνα βαλιτσάκι μὲ τὰ ροῦχα του καὶ τὴ θήκη μὲ τὸ βιολί του, ἔργο τοῦ Γκουανέρι. Τὸ μεγαλείτερο πλάπονο τοῦ λόρδου καὶ τῆς κόρης του ἦταν ὅτι ἂν καὶ εἶχαν κάνει τόσες θυσίες, δὲν εἶχαν κατορθώσει ἀκόμη νὰ φτάσουν μέχρι τοῦ Παγανίνι, νὰ μιλήσουν μαζί του. Ἦταν τὸ ἰδιοτροπώτερο πνεῦμα τῆς ἐποχῆς του. Ἐκλινόταν στὸ δωμάτιό του, δὲν ἔδεχότανε κανένα, δὲν ἤθελε νὰ γευματίσῃ μὲ κανένα, οὔτε μὲ βασιλεῖς. Ἐργόταν κι' ἔφευγε σὰν σκιά. Καὶ ἔτσι δὲν εἶνε παράδοξο ὅτι μυστήρια καὶ θρύλλοι σχηματιζόντουσαν γύρω ἀπὸ τὴν ἀλήτικη ζωή του. Τέλος ὁ λόρδος Μάντλεστων καὶ ἡ μὶς Ἀραμπέλλα ἐνοήθησαν ἀπὸ τὴν τύχη. Κατόρθωσαν νὰ γνωρισθοῦν μὲ τὸ μοναδικὸ φίλο τοῦ Παγανίνι, τὸ Ναπολιτάνο Τζεννάρο Φολιέτα, ὁ ὁποῖος ἀκολουθοῦσε τὸν καλλιτέχνη στὶς περιοδεῖες του. Καὶ ὁ Φολιέτα αὐτὸς τοὺς διηγήθη παράδοξα πράγματα. Καὶ ἐν πρώτοις πῶς ἐγνώρισε τὸν Παγανίνι :

«—Κάποτε, ἄρχισε ὁ Φολιέτα, μιὰν ἄνοιξι, γι-νότανε στὴ Φλωρεντία ὁ γάμος ἑνὸς συγγενοῦς μου. Οἱ προσκαλεσμένοι καθόμαστε στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Ἄρνου καὶ γλεντούσαμε. Ἐγὼ ἔπιρα μιὰ κιθάρα καὶ ἄρχισα νὰ παίζω. Ἀμέσως ὅλοι φύγανε ! Σκορπισθήκανε κάτω ἀπὸ τὰ δέντρα. Ἐγὼ ὅμως ἔμεινα, πιΐζοντας γιὰ λογαριασμό μου..."Εξαφνα ἕνας ψηλὸς ἄνθρωπος, χλιμιός, μὲ σπινθοβολοῦντα μάτια, μὲ ἅταχτα χυτὰ μαλλιά, βγῆκε μπροστά μου, κάτου στὴ σκιὰ τοῦ πλατάνου. Ἅρπαξε ἀπὸ τὰ χέρια μου τὴν κιθάρα καὶ ἄρχισε νὰ παίζῃ, νὰ κρούῃ τὶς χορδες μὲ ἔκστασι, ἐνῶ τὰ μάτια του ἔλαμπαν μὲ μανία. Θεῖοι ἦχοι, ἀνεκδιήγητη ἁρμονία βγῆκε ἀπὸ τὸ ὄργανο, μαγικὲς νότες σκορπίστηκαν στὸν ἀφωματισμένο ἀέρα. Οἱ προσκαλεσμένοι τρέξανε ὅλοι σὰν μαγεμένοι. Μόλις τοὺς εἶδε ὁ ἄγνωστος κυκρωσθὸς χεύτησε τὴ κιθάρα μὲ ὁρμὴ στὸ δέντρο, τὴν ἔσπασε καὶ ἀφήνοντας μιὰ διαβολικὴ κραυγή, χάθηκε τρέχοντας μέσα σὲ γειτονικὸ δάσος !..Τὴν ἄλλη μέρα ἔμαθα ὅτι ὁ Παγανίνι ἦταν στὴ Φλωρεντία. Κατώρθωσα μὲ ἀρίνταστες δυσκολίες νὰ φτάσω κοντά του καὶ νὰ γείνω φίλος του. Ἀπὸ τότε τόνε συνοδεύω παντοῦ.

Μιὰ μέρα ὁ ἐπιστήθιος φίλος τοῦ Παγανίνι εἶπε στοὺς Ἄγγλους : «Θέλετε νὰ μάθετε ποιὰ εἶνε ἡ αἰτία τῆς ψυχικῆς αὐτῆς καταστάσεως τοῦ καλλιτέχνου ; Ἀκοῦστε τὴν ἀληθινὴ ἱστορία τῆς ζωῆς του : Ὁ Παγανίνι ἀγαποῦσε τὴν ὡραία θυγατέρα ἑνὸς πλουσίου καὶ εὐγενοῦς Φλωρεντινοῦ ἄρχοντα. Ἡ κόρη, σὲ μιὰ συναπήμα της. Ἔνῶ ὁ Παγανίνι δάκρυα τρέξανε ἀπὸ τὰ μάγουλά της καὶ παρὰ λίγο νὰ λιποθυμήσῃ. Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ὁ Παγανίνι ἐτελείωσε τὸ κομμάτι, ἐχώρησε ἀνήσυχος στὸ προσκήνιο. Καὶ οἱ δύο φανήκανε γ'ἀλλάξουν μάτιες. "Εξαφνα, ἕνας κύριος ἐπλησίασε τὴν αἰσθηματικὴ κόρη, τῆς ἐψιθύρισε κάτι σὲ αὐτί καὶ τὴν ἔπηρε ἀπὸ τὸ θέατρο.

Μερικοὶ περίεργοι τοὺς ἀκολούθησαν. Σ' ἕνα σεγὸ δρόμο στάθηκε μιὰ ἅμαξα. Ἐμπῆκαν μέσα καὶ τ' ἄμαξι γλήγορα ἔφυγε. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ κόρη ἔγινε ἄφαντη. Ἡ κοινὴ γνώμη ἐνόησε ἢ ἦταν ἄνθρωπός του καὶ τὴν ἁπήγαγε γιὰ λογαριασμό του. Ἡ ἀνάκρισις δὲν μπόρεσε νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀλήθεια.

νίνι, ἀλλὰ δυὸ συγγενεῖς τῆς νέας τὸν ἐκάλεσαν σὲ μονομαχία. Ὁ Παγανίνι, σπαθιστὴς καὶ σκοπευτὴς ἄριστος, ἐσκότωσε καὶ τοὺς δυό... Μὲ ἀνεξήγητο τρόπο ἔγειναν ἄφαντοι καὶ ὁ καλλιτέχνης γιὰ μερικὰ χρόνια. Τέλος ἔμαθα - διηγεῖται ὁ Φολιέτα— ὅτι εἶχε ζήσει μέσα στὰ ὑπόγεια ἑνὸς ἀρχαίου πύργου τῆς Τοσκάνας, ἰδιοκτησίας συγγενοῦς τῆς νέας ἐκείνης. Ἔτρεξα ἐκεῖ, καὶ κρυφά, μὲ μύλες δυσκολίες, κατώρθωσα νὰ μπῶ. Βρῆκα τὸν Παγανίνι σὲ ἐξαθλιάστη σωματικὴ καὶ ψυχικὴ κατάστασι, ἂν καὶ δὲν τὸν κακομεταχειρίζονταν, τοῦ εἶχαν ἀφίσει, γιὰ παρηγοριά, καὶ τὸ περίφημο βιολί του... Ἀλλὰ στὴ φυλακὴ εἶχαν σπάσει ὅλες οἱ χορδές τοῦ βιολιοῦ του, πλὴν τῆς τελευταίας Ἡ ἀνάγκη νὰ παίζῃ σὲ μιὰ μόνη χορδή, τὸν ἀνέδειξε τόσο μεγάλο καλλιτέχνη... Εἶχα ἀρκετὰ χρήματα μαζί μου. Ἐδωροδόκησα γενναίως τὸ δεσμοφύλακα καὶ κατώρθωσα νὰ τὸν πείσω νὰ δραπετεύσῃ μὲ τὸν Παγανίνι... Ἡ ἀπόδρασις ἔγειναι μιὰ σκοτεινὴ χειμωνιάτικη νύχτα. Πέρασαν ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια, ἀλλὰ ὁ Παγανίνι δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ μοῦ πῇ τί ἀπέγειναι ἡ αἰσθηματική του Φλωρεντινὴ φίλη, εἶνε ὅμως βέβαιον ὅτι τοῦ ἄφησε βαθὺ πόνο στὴν καρδιά... Ἐγὼ ὑποθέτω μάλλον ὅτι πέθανε...»

Ὁ λόρδος Μάντλεστων καὶ ἡ Ἀραμπέλλα, μὲ τὴ μεσολάβησι τοῦ Φολιέτα, κατώρθωσαν τέλος, νὰ γνωρίσουν καὶ προσωπικῶς τὸν καλλιτέχνη. Φαίνεται ὅτι, παρὰ τὴν ἡλικία του (ἦταν τότε 53 ἐτῶν) ἡ Ἀγγλὶς τὸν εἶχε ἀγαπήσει. Ἀλλ' ὁ Παγανίνι τῆς εἶπε :

— Παιδί μου, παρεξηγεῖς τὸ αἴσθημά σου... Δὲν ἀγαπᾶς ἐμένα, ἀλλὰ τὸ τζίφο ! (καὶ τῆς ἔδειξε τὸ βιολί του).

Μετὰ τὴ σκηνὴ αὐτή, ὁ ἰδιόρρυθμος καλλιτέχνης ἐξαφανίσθηκε καὶ οἱ δύο "Αγγλοι δὲν μπόρεσαν νὰ βροῦν τὰ ἴχνη του. Γύρισαν στὴν Ἀγγλία. Ἡ Ἀραμπέλλα ὕστερ' ἀπὸ ἕνα χρόνο πέθανε σ' ἕνα σανατόριο τῆς Ἐλβετίας.

***

Ὁ Νικόλαος Παγανίνι πέθανε στὰ 1840 σὲ ἡλικία. Ἄφησε περιουσία τέσσερα ἑκατομμύρια φράγκα. Ἐτειδὴ ὅμως εἶχε ἔλθει σὲ διάστασι μὲ τὴ καθολικὴ ἐκκλησία, ὁ Ἐπίσκοπος Πάρμας ἀπηγόρευε τὴν ταφή του, ὡς προδότου τῆς ἐκκλησίας, στὸ κοιμητήριο. Τὸ λείψανό του ἦταν γιὰ ἡμέρες ἄταφο σ' ἕνα δωμάτιο τοῦ Νοσοκομείου τῆς Νιαίας καὶ ἀκολούθως τῆς Βιλλαφράγκας. Τέλος οἱ συγγενεῖς του κατόρθωσαν μὲ πολλὰ χρήματα νὰ ἐπιτύχουν τὸν ἐνταφιασμό του στὴν αὐλὴ τῆς Ἐκκλησίας, κοντὰ στὴν ἀγαπητή του ἐπαυλι Γ'καγιόνα, στὰ περίχωρα τ'ης Πάρμας, ποὺ μοσχοβολᾷ κάθε ἄνοιξι ἀπὸ τὶς ὡραιότερες βιολέττες τοῦ κόσμου.

Ο ΣΑΡΣΕΙ ΚΑΙ Η ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΤΟΥ

Ἀληθινὰ παροιμιώδης ἔχει γίνει ἡ ἐργατικότης, ἡ τάξις καὶ ἡ μεθοδικότης τοῦ μεγάλου Γάλλου κριτικοῦ καὶ δημοσιογράφου Σαρσεί. Εἶνε εἰς ὅλους γνωστὸ τὸ ρητὸ τοῦ ἐξόχου αὐτοῦ συγγραφέως ὅτι στὸν δημοσιογράφο ἐπιτρέπεται νὰ μὴ γράψῃ τὸ ἄρθρο του : «μόνο κατὰ τὴν παραμονὴ τοῦ θανάτου του...»

Καὶ ὅμως τὴν νύχτα τοῦ θανάτου του αὐτὸς ὁ Σαρσεί, ὅταν εἶχαν ἀρχίσει κιὰ ἡ σιγμὲς τῆς ἀγωνίας, ἐνθυμηθεὶς ὅτι τὴν ἡμέρα ἐκείνη, ἄρχισε νὰ γράφῃ μιὰ ἀπὸ τὶς δραματικὲς ἐπιφυλλίδες του γιὰ τὸν παρισινὸ «Χρόνο» ἐπανελάμβανε διαρκῶς μέσα στὸ ἐπιθανάτιο παραλήρημά του :

Τὴν ἐπιφυλλίδα μου...τὴν ἐπιφυλλίδα μου... πρέπει νὰ τὴν γράψω... πρέπει... Ἔστω... καὶ μισή...

Ὁ σοφὸς ἐτοιμοθάνατος εἶχε λησμονήσει τὸ ρητό του...

ΜΕ ΔΥΟ ΛΟΓΑΚΙΑ

Μενέλογος ἰδιοτρόπου

— Ἐμένα δὲν ἀρέσει διόλου ὁ ἥλιος. Μόλις ξημερώσει βγαίνει κι' αὐτὸς στὴ μέση, δῆθεν πὼς κάτι κάνει... Ἐνῶ τὸ σεντόνι τὸ καῦμένο, μόλις βγαίνει καὶ μᾶς φέγγει.

***

— Τὰ μικρότερα ἄλογα τοῦ κόσμου εὑρίσκονται εἰς τὴν Σκωτίαν.

ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Κ. Π.

Τύπος μοντέρνας σιλουέττας. Ἡ ἐμφάνισίς της δίνει τὴν ἐντύπωσιν ἑνὸς ζωντανεμμένου κροκὶ τῆς «Βόγκ», διότι καὶ αἱ τουαλέττα της ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἀντιπροσωπεύουν τὴν τελευταίαν λέξιν τῆς μόδας, διακρίνονται καὶ διὰ τοὺς ἐκτάκτως καλαισθήτους συνδυασμούς των. Δὲν λείπει ἀπὸ καμμιὰ σχεδὸν χορευτικὴ συγκέντρωσι, εἶνε φανατικὴ θιασῶτις τοῦ χοροῦ, καὶ ἔχει κατατάξῃ τὴν ἄτταξιόν τῆς κοσμικῆς ζωῆς σὲ εἶδος σπόρ. Πηγαίνει, ἔρχεται, παρευρίσκεται, χορεύει, ὁμιλεῖ μηχανικῶς χωρὶς νὰ φανερώνῃ μεταλαγὲς ἐντυπώσεων, ἢ νὰ ἐπιδείξῃ ἐπιθυμίαν ἀλλαγῆς αὐτῶν. Κουκλίστικη ἐμμορφιά, ξανθόχρυσα μαλλιά, ἐπηρεαστικὴ κομψότης, καταπληκτικὴ – πολλάκις— ἡ ἐμφανισίς της, ὑπὸ ἔποψιν ἁρμονικοῦ συνόλου. Μιὰ ἐνδιαφέρουσ. ἀντίθεσις εἶνε ἡ λεπτὴ σὰν «Σάξ» ὡραιότης της μὲ συνδιαζομένην ἰδιορρύθμον καὶ ἐπιδεξιότητες σπανίων σπόρτ- γούμαν, καὶ κυρίως σωφὲρ καταπληκτική.

Ἡ Μενταὶν

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν μπρὶτζ καὶ ρωμὶ σὲ στενὸν φιλικὸν κύκλον παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Στάθη Κατσικογιάννη.

— Παρευρέθησαν κ. Παπάγου—ὡραιστάτη σιλουέττα μὲ ἀσπρόμαυρα,— κ. Κ. Μεταξᾶ μὲ μώβ, κ. Π Περόγλου μὲ βὲρ ἀμάντ, κ. Καίτη Παγκάλου ἐκτάκτως ὡραία μὲ μαῦρα καὶ χουσᾶ, κ. Γ. Μεταξᾶ ἐλκυστικὴ φυσιογνωμία,— κ. Φ.Θεοχάρη, κ. Λίτσα, κ. Χέλμη —τὸ γένος Τριανταφυλλάκου— ὑπὲρ ποτὲ χαριτωμένη, κ. Δ. Φωτιάδη μὲ μαῦρα, κ. Γ. Μακκᾶ ἐπίσης μαῦρα, κ. Οἰκονόμου πολὺ σὶκ τουαλέττα βιολίν, δὶς Τζέκη Τριανταφυλλάκου, καὶ τοὺς κ. κ. Κ. Μεταξᾶν, Μ. Οἰκονόμου, Παπάγου, Γ. Μάκκαν, Κουντουριώτην, κλπ.

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν δεξίωσις μαστίχας παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Εὐλαμπίου εἰς τὴν θαυμασίαν ἐξοχικήν ἐπαυλίν των. Αἱ ταράτσαι εἶχον μεταβληθῇ σὲ χορευτικὸν τερραίν.

— Μεταξὺ τῶν κεκλημένων ἦσαν κ. καὶ δὶς Π. Μακρῆ, κ. καὶ κ. Ἀλ. Μελέγκοβιτς, δὶς Ἄλεξ Π. Σταΐκου πολὺ εὔμορφη μὲ ρὸζ ζωρζέττ, κ. καὶ κ. Κιμ. Τριανταφύλλου πολὺ σὶκ μὲ τουαλέττα λευκή, κ. καὶ κ Φωκᾶ, κ. καὶ κ. Σ. Χαριλάου, κ. καὶ κ. Τσουδερού, κ. καὶ κ. Βωττῆ, κ. καὶ κ. Ἀγαπητοῦ, κ. καὶ κ. Ἀντωνιάδη.

— Ἐκτάκτως ἐπιτυχεῖς αἱ ἱπποδρομίαι τῆς παρελθούσης Κυριακῆς. Ἀρκεταὶ κυρίαι ἐπωφελήθεῖσαι τῆς συννεφιᾶς φοροῦσαν τὰ νέα τους χειμερινὰ παλτὰ καὶ φορέματα.

— Ἀντιθέτως ὅμως ὑπῆρχαν καὶ πολλὲς κυρίες αἱ ὁποῖες φοροῦσαν καλοκαιρινὰ φορέματα μερικὰ δὲ ἀπ' αὐτὰ ἦσαν ἔξωμα, ὡς νὰ ἐπόκειτο περὶ χορευτικῆς συγκεντρώσεως.

— Τελευταίως στὶς κοῦρσες ἐπικρατεῖ ντύσιμο ἁπλό, εἴδος σπόρ, ἡ φορέματα ἁπλᾶ, χωρὶς νὰ λείπουν φυσικὰ καὶ τὰ πολυσύνθετα φορέματα, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἕνα γαρνιρισμένο μὲ πούλιες χρωματιστὲς καὶ ἄλλο βελοῦδο μεταξωτὸ γαρνιρισμένο μὲ πτερό.

— Ἁρμονικὰ σύνολα εἶχαν ὁλίγιστα μεταξὺ τῶν ὁποίων κ. Λαμπρίζη ἐξ Ἀλεξανδρείας μὲ φόρεμα γκρὶ καὶ μαντὸ γκρὶ ντουμπλαρισμένο μὲ πτὶ γκρί, κ. Δ. Λιβέρδου φόρεμα ἁπλούστατον γκρὶ καὶ μαντὸ χαριτωμένο ὁμοιόχρωμον καπέλλο στὸν ἴδιο τόνο, δὶς Λ. Ἀντωνοπούλου μὲ τζερζὲ πράσινο καὶ λευκὴ ἐσάρπα καὶ φούστα πλισσὲ πράσινη, καστόρι πράσινο, δὶς Σ. Παπαδοπούλου τζερζὲ μεταξωτὸ μπέζ,μαντὸ κασὰ μπὲζ καὶ καφέ. Ἕνα παριζιάνικο σύνολον ἦ κ. Ρήζ, ἐκτάκτως σὶκ τουαλέττα βιολίν, ἡ κ. Μπόταση χαριτωμένη σιλουέττα, ἡ δὶς Π. Λάμπρου.

Ἡ Μενταὶν

ΑΦΙΞΕΙΣ

Ἐπανῆλθεν ἐκ Παρισίων ἡ γνωστὴ καλλιτέχνις μοδίστα κ. Βάσσω Ἰατροῦ κομίσασα πλουσίαν συλλογὴν γυναικείων φορεμάτων καὶ εἰδῶν διὰ τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σουλτάνη 12 «Θαλασσὶ Σαλόνι», τῶν ὁποίων ἡ ἔκθεσις ἀρχίζει ἐντὸς ὀλίγου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

Τὸ 4ον φύλλον τῆς «ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ», τὸ ὁποῖον ἐκδίδεται μεθαύριον Σάββατον 16 τοῦ μηνός. Ἀφθονία ἐκλεκτῆς ὕλης καὶ θαυμασίων εἰκόνων. Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἐκλεκτῶν περιεχομένων της εἶνε καὶ τὰ ἑξῆς : Τὰ «Βασανιστήρια κατὰ τῶν Μεσαίωνα», ὁ «Ροδόλφος καὶ ἡ Μαρία Βετσέρα», οἱ «Μεγάλοι Κυκλῶνες», ὁ «Κινηματογράφος στὴν Ἰαπωνία», ἡ «Τρελλὴ Βασίλισσα τῆς Ἀραγῶνος Ἰωάννα», ἡ «Βασίλισσα Θάμαρις», τὰ ὑπέροχα διηγήματα, «Ἀποχαιρετισμός», «Ἀγάπη καὶ Θάνατος», «Διψασμένη γι' ἀγάπη», ὁ «Παντοκράτορας», ἡ «Κλέφτρα», τὰ «Παράξενα τοῦ Ἐγκεφάλου», «Πολύτιμα χειρόγραφα καὶ βιβλία» καὶ ἄπειρα ἄλλα διηγήματα, παραμύθια, περίεργα, ἀστεῖα, ἀνέκδοτα, μόδες, ποιήματα ἑλληνικὰ καὶ ξένα, γελοιογραφίες, φωτογραφίες ἑλληνικὲς καὶ ξένες, κ.λ.π. κ.λ.π. κ.λ.π.

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΠΟΛΥΤΥΠΙΑ

Τοῦ ΑΛΦΟΝΣ ΑΛΛΑΙ

Τὸν γνώρισα σὲ μιὰ μπύρα τοῦ Καρτιέ-Λατέν.

Κάθησε σ' ἕνα τραπέζι κοντὰ στὸ δικό μου καὶ παράγγειλε ἕξη καφέδες.

—Νὰ ἕνας, εἶπα μέσα μου, ποὺ περιμένει μεγάλη παρέα.

Ἀνόητο συμπέρασμα! Ὁ φίλος ρούφηξε μονάχος του καὶ τοὺς ἕξη γλυκὺ - βραστούς, τὸν ἕνα πίσω ἀπὸ τὸν ἄλλο (ὅλους μαζὺ μὲ μιᾶς δὲν μποροῦσε βέβαια νὰ τοὺς πιῇ).

Βλέποντας τὴν κάποιαν ἔκπληξι μου, γύρισε πρὸς τὸ μέρος μου καί, μὲ μιὰ νοσταγμένη φωνή, πούσερνε τὶς λέξεις σὰν τσόκαρα, μοῦ εἶπε:

—Ἐγώ... εἶμαι ἕνας τύπος σᾶν τὸν Μπαλζάκ... πίνω πολλοὺς καφέδες!

Ἕνα τέτοιο νεμπορεῖτο δὲν μποροῦσε παρὰ νὰ μ' ἀρέσῃ. Τραβήχθηκα πιὸ κοντά του.

Αὐτὸς ζήτησε χαρτὶ καὶ μελάνι.

Μόλις ἔγραψε μερικὲς γραμμές, τσαλάκωσε τὸ χαρτὶ καὶ τὸ πέταξε κάτω ἀπὸ τὸ τραπέζι. Κι' αὐτὸ ξανάγινε ὄχι λίγες φορὲς ἀκόμη. Τὸ πάτωμα εἶχε γεμίσει παληόχαρτα. Μὲ τὴν ἴδια πάλι νοσταγμένη φωνή, μοῦ ἐξήγησε:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σᾶν τὸν Φλωμπέρ... εἶμαι ὑπερβολικὰ δύσκολος στὸ ὕφος μου. Γράφω καὶ σχίζω...

Ἔτσι ἐγνωρισθήκαμε περισσότερο.

Ἐπειδὴ κάθε ἐκμυστήρευση ἐξίζει μιὰν ἄλλη, τοῦ ἐμπιστεύτηκα ὅτι ἔχω γεννηθῇ στὸ Ὀνφλέρ. Ἐσούφρωσε τὰ χείλια του μὲ δυσαρέσκεια:

— Ἐγώ... μοῦπε, εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸν Καρλομάγνο... δὲν πολυαγαπῶ τοὺς Νορμανδούς!

Ἡ προκατάληψή του ὅμως αὐτὴ δὲν ἐψύχρανε τὴ σχέση μας καὶ σὲ λίγο μάθαινα κι' ἐγὼ τὴ δική του γενεαλογία:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σᾶν τὸν Πυβὶς ντὲ Σαβάνν... ἔχω γεννηθῇ στὴ Λυόν, συνέχισε.

Κι' ὅπως μοῦ ξήγησε συμπληρωματικῶς ὁ πατέρας του, χασάπης στὸ Μπορντώ, θέλησε στὴν ἀρχὴ νὰ τὸν κρατήσῃ στὴν τέχνη.

— Γι' αὐτό... εἶμ' ἕνας τύπος σᾶν τὸν Σαίξπηρ... ἤμουν ἕναν καιρὸ χασαπόπουλο! φώναξε.

Μὲ πληροφόρησε πὼς εἶταν ἄλλοτε παντρεμμένος. Μοῦπε μάλιστα καὶ τόνομα τῆς γυναίκας του:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸν Ναπολέοντα...τὴ γυναῖκα μου τὴν λέγαν Ζοζεφίνα!

Ἡ Ζοζεφίνα ὅμως τὸν ἀπάτησε μ' ἕναν Ἐγγλέζο. Δὲν τὸ πῆρε καὶ πολὺ κατάκαρδα.

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸν Μολιέρο... Ἡ γυναῖκα μου μὲ ἀπάτησε!

Μιὰ μέρα ἀποφασίσαμε νὰ φᾶμε μαζί... Εἶχαμε δώσει ραντεβοῦ γιὰ τὸ μεσημέρι ἀκριβῶς. Ἐφθασα στὶς δώδεκα κι' ἕνα λεπτό.

Ἔβγαλε ψυχρὰ τὸ ρολόγι:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τό Λουδοβῖκο δέκατο τέταρτο... λίγο ἔλειψε νὰ περιμένω! μοῦπε.

Εἶχεν ὑποφέρει ἀπὸ ἕνα σοβαρὸ πονόμματο καὶ τὸν κίνδυνο ποὺ πέρασε τὸ ἐξέφραζε μὲ τὸν ἴδιο περίεργο τρόπο:

— Ἐγώ... παρὰ λιγάκι νὰ γίνω ἕνας τύπος σὰν τὸν Ὅμηρο καὶ τὸν Μίλτωνα. Νὰ στραβωθῶ!

Ἀργότερα ὅταν ἡ ἐνθύμηση τῆς Ζοζεφίνας ἔσβυσε μέσα του, ἀγάπησε μιὰν ἄλλη. Μὰ αὐτὴ δὲν ἤθελε οὔτε νὰ τὸν ξέρῃ.

Καὶ τὴν σκότωσε.

Τὸν ἔπιασαν. Κι' ὅταν πῆγαν στὸν ἀναμορτὶ δὲν εἶπε παρ'αὐτὸ μονάχα:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸ Μάριο Καραβαδόση... δὲν μαρτυρῶ ποτέ.

Ἤλθαν ἡ σειρὰ τοῦ Κακουργιοδικείου. Ἐκεῖ ἀποφάσισε τέλος πάντων νὰ μιλήσῃ:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸν Ἀντονύ... Μοῦ ἀντιστάθηκε καὶ τὴν ἐσκότωσα!..

Τὸ Δικαστήριο δὲν δέχτηκε κανένα ἐλαφρυντικό. Εἰς θάνατον. Χάρη δὲν τοῦ δόθηκε.

Τὸν δυστυχισμένο! Μοῦ φαίνεται πὼς τὸν βλέπω ἀκόμη, κατακίτρινο, μὲ τὰ χέρια δεμένα στὶς πλάτες, μὲ τὸ σκοινὶ στὰ πόδια, μέσα στὴ φαρδιὰ πουκαμίσα τῆς φυλακῆς.

Αὐγὴ-αὐγὴ ἡ πόρτες τῆς Ροκὲτ ἄνοιξαν κι' αὐλὴ γιόμισε περιφρούρους.

Μ' ἐπῆρε τὸ μάτι του μέσα στὸ πλῆθος καί, μὲ μιὰ νοσταγμένη φωνή,ποῦσερνε τὶς λέξεις σὰν τσόκαρα, μοῦ φώναξε:

— Ἐγώ... εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸ Χριστό...πεθαίνω στὰ τριανταπέντε μου χρόνια!

Ἀλφὲνς Ἀλλαί

ΤΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΑ

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΒΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Καί, διὰ νὰ τελειώσω τὴν ἱστορίαν τῆς «Μαρκέλλας», ἔστερξα ἀντίγραφόν της ὅλοι οἱ θίασοι καὶ παριστάνετο εἰς τὰς ἐπαρχίας καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν συνεχῶς ἐπὶ ἔτη, χωρὶς ποτὲ νὰ λάβω οὔτε μίαν δραχμὴν ἀπὸ τὰ διαπραξόμενα ποσοστά μου.

***

Ὑποθέτω, φίλε μου,ὅτι εἰς τὴν ἐποχήν σου θὰ ἔχῃ λυθῇ πλέον τὸ τρομερὸν αὐτὸ σύστημα τῆς κατακρατήσεως τῶν συγγραφικῶν ποσοστῶν ἀπὸ τοὺς περιερχομένους τὰς ἐπαρχίας καὶ τὰς ἑλληνικὰς πόλεις τοῦ ἐξωτερικοῦ θιάσους. Ὅμως μέχρι τῆς ἐποχῆς ποὺ συναρμολογῶ σνοιχειωδῶς τὰς σημειώσεις μου αὐτάς-ἔτος 1919—τὸ ζήτημα τῆς περιφρουρήσεως τῶν συγγραφικῶν δικαιωμάτων δὲν ἐλύθη ἀκόμη ὑπὲρ ἡμῶν. Ὑπολογίζω ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς «Μαρκέλλας» (1895) μέχρι σήμερον (1919) ἤτοι εἰς 24 ἔτη ἀπὸ 50 ἔργα μου θεατρικὰ ποὺ εὑρίσκονται εἰς τὰ χέρια τῶν θεσσων, μοῦ καθυστερήθησαν 250 χιλιάδες δραχμῶν εἰς ποσοστά. Διότι ἐπαίζοντο ταυτοχρόνως ἔργα μου ἀπὸ θιάσους εἰς Κωνσταντινούπολιν, Σμύρνην, Αἴγυπτον, ὁλόκληρη τὴν Κρήτην, καὶ τὰς ἐπαρχίας ἐν γένει τῆς Ἑλλάδος. Οἱ θιασάρχαι εἶχον καθιερώσῃ ὡς ἱερὸν θεσμὸν νὰ μὴ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τοὺς συγγραφεῖς των ποτέ.

Μάλιστα ἕνας θιασάρχης, ὁ ἀτοῦς ἐδίδασκε κατ' ἀπομόνωσιν ἰδικά μου ἔργα, ὅπου καὶ ἂν ἤρχετο,καὶ σχετικὰ παράπονά μου, ἀπάντησε μὲ ὅλην τὴν ἀναίδειαν:

— Πρέπει νὰ μᾶς πληρώνεις γιὰ τὴν τιμὴ ποὺ παίζουμε δωρεὰν τὰ ἔργα σου καὶ γίνεσαι γνωστὸς εἰς τὸ Πανελλήνιον, ὄχι νὰ ζητᾶς καὶ ποσοστά!

Ἐπιμένω φίλε μου, εἰς τὴν διεκτραγῴδησιν τῆς κατασταστεως αὐτῆς, διότι ἐξακολουθεῖ ἀκόμη καὶ σήμερον (1919) νὰ ἀποτελῇ τὸ μεγαλύτερον πρόβλημα διὰ τὴν ζωὴν τῶν συγγραφέων ἰδίως ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ποὺ ἀπέκλεσε ἐπίσημον θεατρικὸν θεσμὸν ἡ ἐπιθεώρησις (1908), ἡ δὲ ἐργασία εἰσπραξίς της ἔφθασε καὶ μέχρι 200 χιλιάδων δραχμῶν, ἴσως συνέβη διὰ τὰ «Παναθήναια» κατὰ τὰ ἔτη 1913, 1918 καὶ 1919.

Ἀνηλεεῖς εἰς τὴν κατακράτησιν τῶν ποσοστῶν οἱ θιασάρχαι ἰδίως τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, κατεφθασαν νὰεὑροῦν αὐτοί,χωρὶς νὰ κάμουν καὶ προκοπήν, εἰ δὲ συγγραφεῖς ποὺ πρόσμεναν νὰ ζήσουν ἀπὸ τὰ ἔργα των, μὲ ὅλο τὸ δικαίωμά των, νὰ πέναντε, χωρὶς ταυτοχρόνως νὰ παίσουν ἐργαζόμενοι καὶ προάγοντες, κατὰ δύναμιν, τὸ πτωχὸν θέατρόν μας. Ἤρωες οἱκροὶ τῆς ἰδέας.

Πλὴν τῶν ἰδικῶν μου καθυστερηθέντων ποσοστῶν, ὑπολογίζω ὅτι κατεφαγώθησαν ὁμοίως περὶ τὰς 150 χιλιάδας δραχμῶν ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Δημητρίου Κόκκου (Κωμειδύλλια), περὶ τὰς 200 χιλιάδας ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Δημητρίου Κορομηλᾶ («Ἀγαπητικὸν τῆς Βασκοπούλας» καὶ «Τύχην τῆς Μαρούλας»), περὶ τὰς 50 χιλιάδας ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Δημητρίου Βερναρδάκη (ἰδίως «Φαύστας» καὶ «Ἀρπεπην») καὶ περὶ τὰς 400 χιλιάδας ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Σπυρίδωνος Περσιάδη (ἰδίως «Γκόλφω», «Σκλάβαν», «Ἐσμέ»).

Ἡμεῖς οἱ ἄλλοι, ἐπιδοθέντες καὶ εἰς ἄλλας βιοποριστικὰς ἀσχολίας, —ὅπως ἐγὼ εἰς τὴν δημοσιογραφίαν καὶ εἰς τὸ μπιλιάρδο, —κατωρθώσαμεν νὰ κρατηθῶμεν εἰς τὰ πόδια μας, χωρὶς νὰ πεινάσωμεν. Ἀλλ' ἡ τύχη τοῦ δυστυχοῦς Περσιάδη ὑπῆρξε οἰκτρά. Διότι ἦτο τυφλὸς, ὀδηγούμενος πάντοτε εἰς τὸν δρόμον ἀπὸ μίαν δυστυχισμένην, ὅπως αὐτός, ἀδελφήν, τὴν ὁποίαν ἔτρεφε ὑποχρεωμένος νὰ συντηρῇ, καὶ δὲν τοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ καταγῇ εἰς ἄλλην ἐργασίαν βιοποριστικήν. Ἰδίως τὴν μεγάλην λιποταξίαν τὴν ὑπέστη ὁ Περσιάδης εἰς τὴν Ἀμερικήν. Εἶχε σχηματισθῇ κάποιος θίασος, ἀπὸ ἠθοποιοὺς καταφυγόντας ἀπ' ἐδῶ μὲ ἀνεγγραφα εἰδικῶς τῶν ἔργων του, καὶ ἀπὸ ἄλλους Ἕλληνας εὑρισκομένους ἐκεῖ, καὶ παρίσταναν εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἀμερικῆς μὲ μεγάλας εἰσπράξεις. Διότι ἔτρεχον καὶ οἱ Ἀμερικανοὶ εἰς τὰς παραστάσεις των, διὰ νὰ ἰδοῦν ἔργα μὲ ἑλληνικὴν φωνοστηλαν.

Ἀπὸ τὰς εἰσπράξεις ἐκείνας ὁ συγγραφεὺς οὔτε λεπτὸν ἔλαβε, καὶ πρὸ δύο ἐτῶν (1917) ἀπέθανε φθισικὸς ἀπὸ τὴν κακουχίαν, μόλις συντηρούμενος ἀπὸ ἐλεημοσύνας, ἢ ἀπὸ καμμίαν εὐεργετικήν, διδομένην γενναιοφρόνως μὲ ἔργον του, καὶ ἀπὸ γλυκὰ τινὰ ἐπιδόματα τῆς πτωχῆς ἑταιρίας μας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων, δι' ἐξόδων τῆς ὁποίας καὶ ἐτάφη, παραληφθείς κυριολεκτικῶς ἀπὸ τὴν ψάθαν!

(Ἀκολουθεῖ)

Εἶμ' ἕνας τύπος σὰν τὸν Μπαλζάκ. Πίνω πολλοὺς καφφέδες!...

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ, ΤΟΥ ΜΟΙΡΑΙΟΥ, ΤΩΝ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΩΝ, ΤΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ, ΤΩΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑΤΩΝ, ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

"Ο ΕΞΑΔΕΛΦΟΣ ΤΟΥ ΔΙΑΒΟΛΟΥ,,

ΥΠΟ ΓΚΟΝΤΡΑΝ ΜΠΟΥΡΞ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Μά ὁ Βρινδινὸς ἐπέμενε καὶ ἁρπάζοντας τὴ μητέρα του ἀπ' τὸ χέρι, τὴν παρέσυρε μαζί του στὸ ἀπάνω πάτωμα. Ἔσπρωξε μὲ τὸ δάχτυλο ἕνα καρφὶ κι' ἀμέσως φάνηκε τὸ ἄνοιγμα τοῦ κρυψῶνα.

Ἡ κρυψῶνα εἶτανε θεοσκότεινη. Ἡ στενὴ τρύπα τῆς στέγης μόλις ἄφηνε νὰ πέφτῃ μι' ἀχτίδα φωτὸς μὲσ' τὸ σκοτάδι. Στὸ πρῶτο βῆμα ποὺ ἔκανε σκόνταψε ἀπάνω στὸ πτῶμα τῆς Μαγδαληνῆς.

— Πέθανε! εἶπε, χάθηκα!

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ἕνας στεναγμὸς ὅμοιος μὲ ἐπιθανάτιο ρόγχο ἀκούστηκε στὸ σκοτάδι. Ἡ Φρέα εἶχε ἀναστενάξει. Εἶχε σκύψει κάτω καὶ εἶδε ἄξαφνα τὸν πετεινό της πεσμένο στὸ πάτωμα ἀναίσθητο.

— Ἀλλοίμονο! εἶπε, οἱ κακὲς μέρες ἔφτασαν! Τὸ πουλὶ πέθανε!.. Δυστυχία μας... Συμφορά μας...

Χωρὶς ἄλλο ὁ πετεινὸς εἶχε ἀκολουθήσει τὴν κυρία του, ὅταν ἔπῆγε ψωμὶ καὶ νερὸ στὴ Μαγδαληνή, ἤπιε χωρὶς ἄλλο ἀπὸ αὐτὰ καὶ δηλητηριάστηκε. Ἐπειδὴ ὅμως κοντὰ στὸν πετεινὸ εἶτανε ἕνα μεγάλο κομμάτι ψωμὶ καὶ τὸ νερὸ χυμένο, φαίνεται ὅτι ἡ Μαγδαληνὴ δὲν τὰ εἶχε ἀγγίξει.

— Ἀλλὰ τότε, φώναξε ὁ Βρινδινός, ἡ Μαγδαληνὴ ζεῖ!

Καὶ πέφτοντας γονατιστὸς ἄσκωψε πάνω ἀπ' τὴ Μαγδαληνή. Ἐκείνη κοιμότανε. Ἐξαντλημένη ἀπὸ τὴ νηστεία, ἀπὸ τὸ ξύλο, δὲν ἔχε τὴ δύναμη ν' ἀγγίξῃ τίς τροφὲς ποὺ τῆς ἔφεραν. Βαρειὰ νάρκη τὴν εἶχε πιάσει. Κοιμόταν ἐνῶ τὰ δάκρυα ἔτρεχαν ἀπὸ τὰ μάτια της.

Ἡ μάγισσα πλησίασε σιγὰ σιγὰ κι' ἔβγαλε ἀπὸ τὴ ζώνη της ἕνα μασίγιο μὲ ἑξὴ λουρίδες.

— Καλά, εἶπε, ἀφοῦ δὲ μᾶς ἀφήνουν νὰ τὴ σκοτώσουμε, ἂς τὴ δείρουμε τούλάχιστο.

Τὸ μασίγιο ἐσφύριξε στὸν ἀέρα, ἔπεσε γρήγορα καὶ τυλίχτηκε γύρω στὸ λαιμὸ τῆς Μαγδαληνῆς, ποὺ ξυπνῶντας ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ κραυγή.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

Ο ΝΟΜΙΜΟΣ ΚΟΜΗΣ

I

Πρώτη εἰδοποίησις

Δυὸ μῆνες ἐπέρασαν ἀπὸ τὰ γεγονότα ποὺ διηγηθήκαμε. Μέσα σὲ μιὰ εὐρύχωρη καὶ ὑψηλὴ αἴθουσα τοῦ μεγάρου τῆς Θούνης, μὲ μιὰ ἀφάνταστη πολυτέλεια ἐπιπλωμένη, ὁ κόμης Γοδεφρίδος σκυμμένος πάνω ἀπὸ ἕνα τραπέζι γεμάτο ἐπίσημα ἔγγραφα,καίει πετώντας στὴ φωτιὰ τοῦ τζακιοῦ ὅσα τοῦ φαίνονται ἐπικίνδυνα ἀπὸ αὐτά. Ἀπὸ τὴ χλωμάδα του καταλαβαίνει κανεὶς ὅτι τὸ περιεχόμενο αὐτῶν τῶν ἐγγράφων εἶνε μεγάλης σημασίας.

Καθισμένη στὴν ἄλλη γωνία ἡ Δολόρα τελειώνει ἕνα κέντημά της, ἕνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς χειροτεχνίας τὰ ὁποῖα κατεσκεύαζαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη οἱ μεγάλες κυρίες.

Καὶ ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα εἶταν σιωπηλοί. Τίποτε δὲν ἐτάραττε τὴ σιωπή τους. Ἔξαφνα ὁ κόμης σὰ νὰ εἶχε κουραστεῖ πιά, ἔσπρωξε τὰ ἔγγραφα ποὺ εἶταν μπροστά του, σηκώθηκε, πλησίασε τὴ Δολόρα καὶ τῆς εἶπε φιλώντας τὰ μαῦρα της μαλλιά, ἐνῶ συγχρόνως τῆς ἔδειχνε μιὰ πρόσκλησιν:

— Νὰ τι θὰ διασκεδάσει τὴ μελαγχολία σας, κόμησσα..

— Τί εἶνε αὐτό;

— Ἕνας μεγάλος χορός, τὸν ὁποῖον δίδει μετὰ δέκα ἡμέρας ὁ μαρκήσιος Ἔρμαν ντὲ Κάστρο Γίρο «Ἱσπανὸς συνταγματάρχης καὶ διοικητὴς τῆς Τουρραίνης».

— Καὶ μᾶς κάνει τὴν τιμὴ νὰ μᾶς προσκαλέσει, εἶπε ἡ Δολόρα προσπαθώντας νὰ χαμογελάσει. Πολὺ ἄγχημη ἐποχὴ διάλεξε ὁ κύριος Διοικητὴς γιὰ νὰ δώσει τὸ χορό του.

— Ὅλες οἱ ἐποχὲς εἶνε καλὲς γιὰ τὸν κύριο διοικητή. Σ'ὅποιον θὰ τοῦ ἔλεγε ὅτι ἡ πόλις μας ἔχει καταστραφεῖ καὶ ἐρημωθεῖ ἀπὸ τὶς σάσεις, αὐτὸς θὰ τοῦ ἀπαντοῦσε: «Νὰ ἕνας λόγος παραπάνω νὰ τὴν κάνουμε νὰ διασκεδάσῃ.»

Ἡ Δολόρα ἔμεινε σκεφτική.

— Ἀγαπητέ μου κόμη, εἶπε σὲ λίγο, ἐμένα θὰ μὲ ἐξαιρέσετε ἀπὸ τὸ χορὸ αὐτό, δὲν εἶνε ἔτσι; Ἡ θλῖψις μου δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ παρευρεθῶ σὲ μιὰ τέτοια διασκέδαση;

— Καὶ γιατί νὰ εἶσαι θλιμμένη, ὅταν ἐγὼ μὲ μιὰ φράση ποὺ θὰ σοῦ πῶ θὰ διαλύσω διὰ μαγείας ὅλη τὴ θλῖψη σου;

— Καὶ ποιὰ εἶνε ἡ φράσις αὐτή, κόμη;

— Νά: Τὴν ἄλλη μέρα, ἀμέσως μετὰ τὸ χορό,θὰ φύγουμε ἀπὸ τὴν Τουρραίνην καὶ θὰ πᾶμε στὴ Γερμανία, ὅπου μᾶς περιμένει ἡ Α. Υ. ὁ πρίγκηψ τῆς Ὀράνζης.

— Ἄχ! φώναξε μὲ χαρὰ ἡ κόμησσα, μὲ λυπηθήκατε τέλος πάντων! Καταδεχθήκατε νὰ εἰσακούσετε τὶς ἱκεσίες μου!... Πόσο καλὸς εἶστε, Γ'οδεφρίδε, καὶ πόσο σᾶς εὐγνωμονῶ. Ἂν ἐμέναμε ἐδῶ λίγες ἡμέρες ἀκόμη θὰ πέθαινα ἀπὸ τὸ φόβο που γιὰ σένα... Δυὸ μῆνες τώρα γίνεται συζήτησις νὰ σὲ συλλάβουν καὶ ἡ ζωή σου διακινδυνεύει τόσους κινδύνους...

Ὁ ἄρχων τῆς Θούνης πῆρε τὰ χέρια τῆς συζύγου του καὶ τα ἔφερε στὰ χείλη του.

— Ναὶ θὰ φύγουμε, ἀγαπημένη μου, ἀλλὰ ὅταν θὰ ἔχω ἐξασφαλίσῃ σᾶς, ποὺ εἶστε τὸ πιὸ ἀγαπητὸ μου πρᾶγμα στὸν κόσμο, τότε θὰ γυρίσω πάλι πίσω γιὰ νὰ κάνω τὸ καθῆκον μου, γιὰ νὰ πολεμήσω...

— Καὶ νὰ παραδώσει: τὸ κεφάλι σου στὸ δήμιο, συνέχισε ἡ Δολόρα πέφτοντας στὴν ἀγκαλιά του. Τί ἐλπίζεις ἀκόμα; Τὸ σπαθί σου, στὸ σημεῖο ποὺ ἔχει φτάσει σήμερα ἡ ὑπόθεσις, εἶνε πιὰ ἄχρηστο...Ἄχ,ἂς φύγουμε Γοδεφρίδε! Ἂς φύγουμε αὔριο, σήμερα μάλιστα!..

Ὁ κόμης σηκώθηκε καὶ πλησίασε τὴ Δολόρα...

— Σήμερα! φώναξε ὁ κόμης. Μὰ αὐτὸ εἶνε ἀδύνατο, Δολόρα μου;

— Καὶ γιατί;

— Γιατὶ τὸ ἱσπανικὸ κόμμα μὲ ἐπιτηρῇ. Ἂν μὲ κολακεύσι σήμερα, αὐτὸ τὸ κάνει γιὰ νὰ μὲ ἀποκοιμίζῃ, αὐτὸ τὸ κάνει γιὰ νὰ μὲ κρατήσῃ ἐδῶ μέχρι τῆς ἀφίξεως τοῦ τοποτηρητοῦ Φιλίππου τοῦ Β'. Μόλις θὰ φθάσουμε στὶς πύλες τῆς πόλεως, θὰ τοὺς δῆτε νὰ πετάξουν τὴν προσωπίδα καὶ νὰ μᾶς ἐμποδίσουν νὰ παράσουμε... Ἐξ ἄλλου κι' ὁ λαός, φαντάζεσαι, ὅτι θὰ μ' ἄφηνε νὰ φύγω; Ὁ λαὸς μ' ἔχει κάνει εἰδωλό του, ἐλπίζει στὴν προστασία μου, ἔχει ἐμπιστοσύνη σ' ἐμένα; Ἂν μ' ἔβλεπε νὰ φεύγω θὰ ἔπεφτε γονατιστὸς μπροστά μου καὶ θὰ μὲ ἱκέτευε νὰ παραμείνω.

— Ἔτσι λοιπὸν ὅλα σὲ δένουν μὲ τὴν καταραμένη αὐτὴ πόλη... Τότε τί πρέπει νὰ κάνουμε;

— Πρέπει νὰ κρύψουμε τὸ σχέδιό μας, νὰ προετοιμάσουμε κρυφὰ τὴν ἀναχώρησή μας, νὰ παρευρεθοῦμε κ' οἱ δυὸ στὸ χορὸ τοῦ Διοικητοῦ, ὅπου θὰ βρίσκονται οἱ περισσότεροι πολιτικοὶ ἐχθροί μας. Πρέπει νὰ μᾶς δοῦν ἐκεῖ, ἐμένα γεμάτον γαλήνη κι' ἀδιαφορία, καὶ σέναν γεμάτη χάρη καὶ θέλγητρα. Δυὸ ὧρες μετὰ τὸ χορὸ θὰ περνᾶμε κρυφὰ τὰ σύνορα.

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς εἰσακούσει... ψιθύρισε ἡ Δολόρα.

Ἔξαφνα, ἀλλάξοντας ὁμιλία, τὸν ἐρώτησε:

— Τὶ ἀπέγεινε ἡ ἀγαπημένη σύντροφος, ἡ θετή μου κόρη, ἡ Μαγδαγηνή;

Ὁ κόμης συνοφρυώθηκε:

—Σᾶς εἶχα παρακαλέσει νὰ μὴσκεφθῆτε πιὰ γιὰ τὸ κορίτσι αὐτό.

— Καὶ ὅμως, χωρὶς νὰ θέλω, σκέπτομαι γι' αὐτήν, φώναξε ἡ κόμησσα, καὶ ἐκεῖνο ποῦ μεγαλώνει τὴ θλῖψη μου εἶνε τὸ ὅτι βλέπω σᾶς νὰ παραγνωρίζετε τὴν τιμιότητα καὶ τὴν ἀρετή της...

Ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνας χτῦπος στὴν πόρτα τῆς αἰθούσης διάκοψε τὴν ὁμιλία τους.Ἕνας νεαρὸς ἀκόλουθος παρουσιάστηκε:

— Τί τρέχει, Ἀρθοῦρε; ρώτησε ὁ κόμης.

— Ἐξοχώτατε, οἱ πρῶτοι τῶν συντεχνιῶν παρακαλοῦν τὴν ἐξοχότητά σας νὰ εὐαρεστηθῇ νὰ τοὺς δεχθῇ σὲ ἀκρόαση.

— Ὁδηγῆστε τους στὴν αἴθουσα τῶν ἀκροάσεων, εἶπε ὁ κόμης.

Ὁ ἀκόλουθος χαιρέτησε καὶ βγῆκε ἔξω.

Οἱ πρῶτοι τῶν συντεχνιῶν ἦσαν δικαστικοὶ ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἀστῶν. Ἐν καιρῷ εἰρήνης διοικοῦσαν τὴ πολιτεία, φώναξε τὰ ἐγκλήματα, ὑπαγόμενα ὑπὸ τὸν ἔλεγχο τοῦ συμβουλίου τῆς Φλάντρας.Ἀλλὰ στὴν κατάσταση τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν μποροῦσαν νὰ κάνουν πιὰ τίποτε.

— Θεέ μου! εἶπε ἡ κόμησσα μ' ἀνυπομονησία. Τί σᾶς θέλουν πάλι αὐτοὶ οἱ ἀστοί; Ἀρκετὰ σᾶς ἔχουν μπλέξει καὶ σᾶς ἔχουν ἐνοχλοπιήσει ὡς τώρα. Ἔρχονται πάλι νὰ σᾶς παρασύρουν σὲ καμμιὰ σάσην.

(Ἀκολουθεῖ)

'Η 'Αγγλὶς χορεύτρια μὶς Σαιντκλέρ, τοῦ θεάτρου «Χαρά» τοῦ Λονδίνου.

ΣΟΥΔΑΝΕΖΟΙ ΗΓΕΜΟΝΕΣ.— Παραθέτομεν τὴν φωτογραφίαν ἑνὸς ἀρχηγοῦ τῶν 'Ιθαγενῶν τοῦ Σουδάν.

'Η μεγάλη ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου [illegible] μίαν σκηνὴν ἀπὸ ἕνα νεώτατον κινηματογραφικὸν ἔργον, ὅπου διαβάζοντας ἕνα μυστηριῶδες βιβλίον ἀναπολοῦν οἱ ἀναμνήσεις της καὶ νὰ παρουσιάζονται μπροστάς της πρόσωπα νεκρά.

'Ο ἀμερικανὸς ἠθοποιὸς τοῦ κινηματογράφου [illegible] Ντέσμοντ, κρατῶντας τὴν γυναῖκα του καὶ τὸ [illegible]

ΜΑΥΡΕΣ ΚΑΛΛΟΝΕΣ

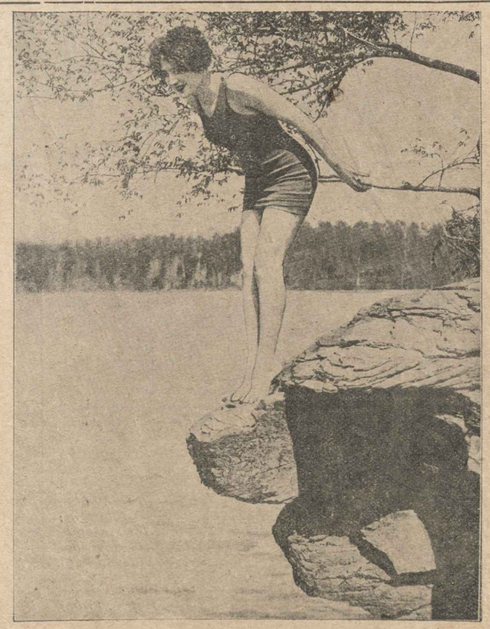

[illegible]τομένη μαύρη ἀπὸ τὸ Σουατλὶ τῆς Δυτικῆς 'Αφρικῆς.

'Η μὶς Βιολέττα Χέμιγκ μία ἀπὸ τὰς κοσμικωτέρας καὶ ὡραιοτέρας δεσποινίδας τῆς 'Αγγλικῆς ἀριστοκρατίας.

'Η ἐκλεκτὴ Γαλλὶς ἠθοποιὸς τοῦ Κινηματογράφου Φρὰνς ντὲ Μά, σὲ μιὰ χαριτωμένη στάση, πρὶν πάρει τὸ μπάνιο της στὸ Μπιαρρίτζ.

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΗΣ ΣΚΛΑΒΙΑΣ

Ο ΑΛΗ ΠΑΣΣΑΣ ΚΑΙ Η ΜΑΓΕΙΑ

Ὁ αἱμοβόρος τύραννος καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ Οὐρανοῦ. Τὸ μυστηριῶδες μαντεῖον. Τὸ δαχτυλίδι τοῦ Δερβίση. Τί θὰ πῆ νὰ ξέρῃ κανεὶς τ' Ἀρβανίτικα! Ἡ φιλοσοφικὴ λίθος καὶ ὁ καθηγητὴς Ψαλλίδας. Ὅπου μεταχαλεῖται εἰδικὸς μάγος! Τὸ ὄνειρο τῶν Ἀλχημιστῶν καὶ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ. Τὰ ὄργια τοῦ παλατίου τῶν Λιθαριτσιῶν. Καὶ στὸ τέλος ἡ κρεμάλα. Μιὰ περίεργη πρότασις στὴν Ἐθνοσυνέλευσι τοῦ Ἄργους.

Θὰ φανῇ ἴσως παράδοξο ὅτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, τοῦ φοβεροῦ τυράννου τῆς Ἠπείρου, παρ' ὅλη τὴ σκληρότητα καὶ κακουργία της, ἦταν μυστικοπαθής. Ὁ αἱμοβόρος σατράπης, ποὺ πέρασε ὅλη τὴ νεότητά του λησταῖς στὸ κλαρὶ καὶ κατόπιν ἐτυράννησε τοὺς Ἠπειρωτικοὺς πληθυσμοὺς 32 ὁλάκερα χρόνια, εἶχε στιγμὲς ποὺ ἔννοιωθε παιδικοὺς φόβους μπροστὰ στὶς μυστηριώδεις ἐκδηλώσεις τῆς φύσεως καὶ πρὸ πάντων μπροστὰ στὸ μυστήριο τοῦ θανάτου. Αὐτὸς ποὺ δὲ λογάριαζε καθόλου τὴν ἀξία τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, ἔτρεμε νὰ μὴ χάσῃ τὴ δική του. Ἂν καὶ ἐπίστευε ὅτι θὰ ζήσῃ 150 χρόνια, τὸν ἔπιανε ὑπερβολικὸς φόβος ἅμα ἄκουγε τὸν οὐρανὸ νὰ βροντᾷ καὶ ν' ἀστράφτῃ. Ἦταν φοβερὰ προληπτικὸς καὶ δεισιδαίμων. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ τοῦ προξενοῦσε μεγάλον τρόμο, ἦταν ἡ πανοῦκλα. Καὶ μὲ τὴν παραμικρὴ ὑποψία ὅτι φάνηκε πανοῦκλα στὰ Γιάννενα, παρέδινε ὁλάκερο τὸν ἑαυτό του στὰ χέρια τῶν χριστιανῶν γιατρῶν καὶ τῶν Εὐρωπαίων, ἀκόμα καὶ τῶν κομπογιανιτῶν, ὄχι ὅμως τῶν Μουσουλμάνων καὶ τῶν Ἰουδαίων ποὺ ὁποιονδήποτε δὲν εἶχε καμμιὰ ἐμπιστοσύνη. Ἐγκατέλειπε γρήγορα τὰ Γιάννενα καὶ κατέφευγε στὴν Πρέβεζα, περικυκλωμένος ἀπὸ πέντε ἢ ἕξη γιατροὺς καὶ σιγοκλαίγοντας :

— «Σῶστε με, μωρὲ γιατροί, σῶστε με !...».

Ἕνας ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους βιογράφους τοῦ Ἀλῆ, ὁ Ἰμπραΐμ Μαντζούρ (Γάλλος ἐξωμότης, ἄλλοτε ἀξιωματικὸς τῶν Ὁυσσάρων, ἀσπασθεὶς τὴ θρησκεία τοῦ Μωάμεθ), διηγεῖται τὸ ἑξῆς περίεργο : «Εἶχε σ' ἕνα μυστικὸ δωμάτιο τοῦ Σεραγίου του ἕνα δίσκο, τοποθετημένον ὁριζοντίως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦταν χαραγμένα καβαλιστικὰ σημεῖα —«Τῆς μεγάλης Ἀραβικῆς μαγείας» ὅπως ἔλεγε. Ἕνας χρυσὸς δείκτης στὸ κέντρο ἐστρέφετο γύρω ἀπὸ τὰ μαγικὰ σημεῖα. Γιὰ ὁποιαδήποτε ὑπόθεσι, ἀκόμα καὶ τὴν πιὸ ἀσήμαντη, ὁ Ἀλῆς ἐπήγαινε νὰ συμβουλευθῇ τὸ μαντεῖο του τοῦτο, γυρίζοντας τὸ δείκτη γύρω ἀπὸ τὰ μαγικὰ σύμβολα καὶ μουρμουρίζοντας λέξεις καὶ φράσεις μαγικές. Ἀναλόγως δὲ τῶν κινήσεων ποὺ ἔκανε ὁ δείκτης καὶ τῶν σημείων στὰ ὁποῖα στεκότανε, ἐκανόνιζε ὁ Ἀλῆς τὶς ὑποθέσεις του — συνήθως ὑποθέσεις ζωῆς ἢ θανάτου τῶν ὑπηκόων του. Δὲν εἶδα ποτὲ τὸν Ἀλῆ νὰ καταγίνεται μὲ τὸ μαντεῖο του, γιατὶ πάντοτε ἔμενε στὸ παράμερο δωμάτιο μόνος, ἀλλὰ εἶδα τὴ μαγικὴ αὐτὴ μηχανή, ἡ ὁποία ἔφαγε πολλοὺς ἀνθρώπους...».

Ἄλλο χαρακτηριστικὸ τῆς δεισιδαιμονίας του ἦταν ἡ τυφλὴ πίστι ποὺ εἶχε σ' ἕνα δαχτυλίδι ποὺ τὸ νόμιζε φυλαχτὸ μὲ ἀκαταμάχητη δύναμη. Ἡ πέτρα τοῦ φυλαχτοῦ τούτου, σπασμένη στὰ δύο, ἦταν κλεισμένη μέσα σὲ ἀσημένιο περίβλημα, ἀσημένια δὲ ἦταν καὶ ἡ σφενδόνη τοῦ δαχτυλιδιοῦ. Ἡ ἱστορία τοῦ φυλαχτοῦ τούτου εἶνε ἁρκετὰ περίεργη. Ὅταν ὁ Ἀλῆς ἦταν φτωχὸς καὶ ἄσημος βοσκός, σὲ ἡλικία 15 χρονῶν, ἕνας δερβίσης ἀπὸ τὸ Μαρόκο ἦρθε στὸ σπίτι τῆς μητέρας του γηρεύοντας φιλοξενία. Στοὺς Μουσουλμάνους ἡ φιλοξενία ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴ θρησκεία, ἀλλ' ἡ Χάμκω, ἡ μητέρα τοῦ Ἀλῆ, ἔνεκα τῆς φτώχειας τῆς λυπόταν ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ περιποιηθῇ καλὰ τὸ μουσαφίρη της — γιὰ τὸν ὁποῖον ἐνόμιζε ὅτι δὲν ξέρει τὴν Ἀλβανικὴ γλῶσσα. Ὁ Ἀλῆς ἀπεφάσισε τότε νὰ πουλήσῃ τὸ καλλίτερο φοῦχο του — ἕνα «καφτάνι» — γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ προμηθευθοῦν τὰ μέσα τῆς καλῆς συντροφιᾶς τοῦ ξένου ποὺ εἶχε στείλει ὁ Ἄλλάχ στὸ σπίτι τους. Σὲ λίγον καιρό, ὁ Δερβίσης ἀρρώστησε βαρειὰ καὶ ὁ Ἀλῆς ἀναγκάστηκε νὰ πουλήσῃ διαδοχικῶς τὰ περισσότερα πράγματα τοῦ σπιτιοῦ...

Τέλος, ὅταν ὁ Δερβίσης ἔγειρε καλὰ καὶ ἑτοιμάσθηκε νὰ φύγῃ, ὡμολόγησε στὸν Ἀλῆ ὅτι ἐγνώριζε τ' Ἀρβανίτικα καὶ ἀντελήφθη ὅλες τὶς θυσίες ποὺ εἶχε κάνει γι' αὐτὸν γιὰ νὰ τὸν ἀνταμείψῃ δὲ τοῦ ἐπρόσφερε τὸ περίεργο ἐκεῖνο δαχτυλίδι, μὲ τὴ θερμὴ σύστασι νὰ μὴ τὸ βγάλῃ ποτὲ ἀπὸ τό χέρι του : «— Αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι θὰ σὲ κάνει μεγάλον πασσά ! » τοῦ εἶπε. Καὶ ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη δὲν τὸ ἀπεχωρίσθη ποτέ ὁ Ἀλῆς. Μόνο ποὺ ὅταν ἔγειρε λησταῖς καὶ ἔκοβε κεφάλια καὶ δάχτυλα, ἔπαιρνε τὰ δαχτυλίδια τῶν θυμάτων του καὶ στόλιζε τὰ δικά του χέρια. Ὁ Γάλλος πρόξενος Πανιεβιὰ γράφει : «Εἶνε περίεργο νὰ ἰδῇ κανεὶς τὰ δάχτυλα τῶν χεριῶν τοῦ Ἀλῆ : Μόνο οἱ ἀρμοί τους δὲν ἔχουν δαχτυλίδια ! »

Ὁ Ἀλῆς μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ παρετείνετο ἡ ζωή του ὡς τὰ 150 χρόνια, ἐκολακεύετο νὰ πιστεύῃ ὅτι θὰ γίνῃ κύριος τῆς νήσου... Κερκύρας ! Καὶ τὶς δυὸ αὐτὲς ἰδέες τοῦ τὶς εἶχε ἐμπνεύσει ἕνας Πέρσης Δερβίσης, τοῦ δόγματος τῶν Σχηΐδων, ὀνόματι Σὲχ Ἀλῆς. Ὁ «ἅγιος αὐτὸς ἄνθρωπος» ἦταν παμπτώχος καὶ εἶχε βρεῖ τὸ σφυγμὸ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, κολακεύοντας ὅλες τὶς ἀδυναμίες του, καὶ γι' ἀνταμοιβὴ τρώγοντας στὸ πλούσιο τραπέζι του καὶ κρυφογλεντώντας μὲ μερικὲς ἀπὸ τὶς 300 γυναῖκες τοῦ χαρεμιοῦ του. Τέλος ὁ Δερβίσης ἔσκασε ἀπὸ τὴν πολυφαγία, πρᾶγμα ποὺ ἐλύπησε πολὺ τὸν Ἀλῆ Πασσᾶ, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔχτισε μεγαλοπρεπῆ τάφο ἐπιστατήσας μάλιστα αὐτοπροσώπως στὴν κατασκευή του.

«Τὸν εἶδα πολλὲς φορὲς — λέγει ὁ Μαντζοὺρ — ἔμπαινε στὰ μέση τῶν ἐργατῶν του, καθημερινῶς νὰ βρίσκεται στὸ μέρος τοῦτο καὶ μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας νὰ κατεβαίνῃ ἀπὸ τάλαρο, νὰ γονατίζῃ καὶ νὰ προσεύχεται. Διέταξε νὰ καὶν διαρκὼς μιὰ μεγάλη καντήλα στὸ μνημεῖο τοῦ Δερβίση καὶ ἕνας χτίζας νὰ στέκῃ πάντα ἐκεῖ καὶ νὰ δέεται γιὰ τὴν ψυχή του».

Ἀλλ' ἡ δυσειδαιμονίες τοῦ τυράννου δὲν περιωρίζοντο μόνο σ' αὐτά. Ἐπίστευε στὴν ἐνέργεια τῶν μαγικῶν ῥάβδων, τῶν ἀποκρύφων φαρμάκων, τῶν μαγικῶν βελονῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ἀργυρτικῶν μέσων γιὰ νὰ ἀναχαλύψῃ μεταλλεῖα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Τοῦ ἐχρειάζοντο χρήματα ν' ἀγοράσῃ ἀπὸ τοὺς Ἄγγλους τὴν Κέρκυρα (ὅπως εἶχε ἀγοράσει τὴν Πάργα), ν' ἀγορᾷσῃ τὴ Λευκάδα, τοὺς Παξούς, νὰ δημιουργήσῃ στόλο καὶ ἔτσι Ἀλλάχ, νὰ κατακτήσῃ τὸν κόσμο ! Ἡ δόξα τοῦ συγχρόνου του Νοπολέοντος δὲν τὸν ἄφηνε νὰ κοιμηθῇ ! Χρυσάφι, λοιπόν ! Καὶ διαρκῶς καλοῦσε ἀπὸ τὴν Ἰταλία δῆθεν μεταλλειολόγους, πράγματι ὅμως τυχοδιώχτες... Ὁ Ἀλῆς εἶχε ἀκούσει κάποτε νὰ γίνεται λόγος περὶ τῆς «φιλοσοφικῆς λίθου». Ἐκάλεσε λοιπὸν τὸν σοφὸν Ἕλληνα διδάσκαλον Ψαλλίδαν καὶ τὸν ἐρώτησε : « — Τί εἶνε τοῦτο, ὀρέ μπίρο μου ;» Ὁ Ψαλλίδας ἔδωσε ἕνα πρόχειρο μαθηματικὸ μουσωνικῆς Ἀλχημείας στὸν κύριό του καὶ ἐξουσιαστὴ τῶν ἡμερῶν του. Τοῦ εἶπε ὅτι ἡ φιλοσοφικὴ λίθος ὑπῆρξε τὸ ὄνειρο τῶν ἀλχημιστῶν σὲ διάφορες ἐποχὲς καὶ μὲ διάφορα ὀνόματα : Τὴν ὠνόμαζαν : «λίθον τῶν σοφῶν», «ἐρυθρὸν λέοντα», «μέγα ἐλιξίριον», «ἐρυθρὸν βράμμα», «πανάκειαν τῆς ζωῆς» κλπ. κλπ. Τοῦ εἶπε ὅτι κατὰ τὶς ἰδέαν τῶν ἀλχημιστῶν ἔχει τὶς ἰδιότητα νὰ μεταβάλῃ τ' ἄγονα μέταλλα σὲ χρυσάφι, π. χ. τὸ χαλκὸ ἢ τὸ σίδερο. Ἀκόμη ὅτι ἔχει τὶς ἰδιότητα νὰ παρατείνῃ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου καὶ μάλιστα νὰ τὸν ξανακάνῃ νέο.

— Τί λές, ὀρὲ μπίρο μ' Ψαλλίδα ; ! εἶπε ἐμβρόντητος ὁ Ἀλῆς. Ποὺ θὰ πῇ ὁπλαδὴ πὼς ἐγὼ τώρα, ὁ γέρος, μπορῶ νὰ ξαναγείνω εἴκοσι χρονῶν καὶ νὰ ζήσω ἄλλα πενῆντα χρόνια ;

— Καὶ πενῆντα καὶ ἑκατὸ καὶ διακόσια, φτάνει νὰ βροῦμε τὸ μαγικὸ λιθάρι, ἀπάντησε ὁ διδάσκαλος, ὁπλαδὴ νὰ τὸ φτιάσουμε μὲ τὴν Ἀλχημεία.

— Βάϊ ! βάϊ ! λοιπὸν ἀμέσως νὰ τὸ φτιάσῃς ἐλόγου σου, μπίρο μου, ποὺ εἶσαι σοφὸ ἄνθρωπο καὶ τὰ ξέρεις σύλα !

— Χμ, ξέρω βέβαια κι' ἐγὼ μερικὰ πράγματα, ἀπάντησε ὁ φρόνιμος Ψαλλίδας, ἀμὴ αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω. Πρέπει νὰ φέρῃς ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

Καὶ ἀφοῦ ἔκανε τὸ σχετικὸ τεμενᾶ ὁ Ἠπειρώτης διδάσκαλος, ἔφυγε ἀπὸ τὸ Σεράγι. Ἀπὸ τὴ στιγμὴ ὅμως ἐκεῖνη ὁ φιλόδοξος τύραννος δὲ μποροῦσε νὰ ἡσυχάσῃ. Στὰ 1816 μαθαίνει ὅτι στὴ Θεσσαλονίκη ζῇ ἕνας παντοδύναμος μάγος, ὀνομαζόμενος Σέργιος. Στέλνει ἀμέσως μαντατοφόρους νὰ τὸν φωτίσουν ἂν μπορῇ νὰ τοῦ καταχνέσῃ τὴ φιλοσοφικὴ λίθο. Ὁ Σέργιος τρέχει ἀμέσως στὰ Γιάννενα, παρουσιάζεται στὸν Ἀλῆ καὶ τοῦ ὑπόσχεται νὰ πραγματοποιήσῃ τὴ μεγάλη του ἐπιθυμία, ἀρκεῖ νὰ τοῦ παραχωρήσῃ τὰ μέσα.

Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε νὰ διηγηθῇ τὰ παρακάτω ὁ περιηγητὴς Χόλλαντ : «Ὁ ἄγρυπνος Σέργιος ἐγκατεστάθη σ' ἕνα ἰδιαίτερο διαμέρισμα τοῦ παλατιοῦ τῶν Λιθαριτσιῶν, κυριολεκτικῶς δεσμώτης. Δὲν εἶχε τὴν ἐλευθερία νὰ βγαίνῃ ἢ νὰ συχνοπερνᾷ μὲ κανένα !... Τοῦ ἔδιναν ὅ,τι ζητοῦσε. Ὁ Ἀλῆς τοῦ ἔφερνε ἀπὸ τὴν Ἰταλία καὶ τὴ Γερμανία ὅλα τ' ἀντικείμενα, φάρμακα, ὀθόνες κλπ. ποὺ ζητοῦσε ὁ μάγος καὶ ἀλχημιστής... Τέλος ἐζήτησε ν' ἀναμίξῃ αἷμα ἐφήβων καὶ παρθένων καὶ «ἀφροδεύματα τούτων». Ἡ διαταγή του ἐξετελέσθη ἀμέσως. Σὲ ἰδιαίτερα δωμάτια ἐκλείστηκαν ἀγόρια καὶ κορίτσια. Ὁ ἀγόρτης ὠργίασε. Πλὴν τῶν ἄλλων ἀνάγκαζε τὰ θύματά του νὰ τρέφωνται μὲ ἰδιαίτερη τροφή, σὲ ὡρισμένες ὧρες καὶ δόσεις, ὥστε πολλὰ ἀπ' αὐτὰ βρῶστησαν βαρειὰ καὶ πέθαναν... Ἔπειτα, γιὰ νὰ πάρῃ αἷμα ἐφεβροτόμησε διαφόρους νέους, τῆς Ἰδιαίτερης ὑπηρεσίας τοῦ Ἀλῆ. Ὅταν ὅμως ἐζήτησε ὁ ἀλχημιστὴς τρίχες κεφαλῆς γιὰ τὰ μαζούνια του παρουσιάσθηκε μιὰ δυσκολία. Ὑπῆρχε τότε μιὰ συνήθεια νὰ κουρεύουν τὰ κεφάλια τους οἱ ἄντρες σύριζα, ἀφήνοντες στὴν κορυφὴ μιὰ μικρὴ πλεξίδα. Ἀλλ' ὁ Σέργιος ἤθελε τρίχες πολλές, ποσόν ! Καὶ ὁ Ἀλῆς διέταξε τότε τοὺς στρατιῶτες του νὰ διατηροῦν τὴν κόμη ὁλόκληρη, τοῦτο ὅμως παρὰ λίγο νὰ προκαλέσῃ ἐπανάστασι. Οἱ Γκέγκηδες ἐνόμισαν ὅτι ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς ἤθελε νὰ τοὺς ἀναγκάσῃ νὰ φορέσουν εὐρωπαϊκὰ καλύμματα !...

«Ὁπωσδήποτε, μὲ πολλὴ δυσκολία ἐπρομήθευσαν στὸν ἀλχημιστὴ καὶ τὶς τρίχες ποὺ ἤθελε μέσα σὲ μερικὰ τσουβάλια καὶ μὲ τὸ ὑλικὸ τοῦτο ἐξακολούθησε νὰ ἐργάζεται μέχρι τοῦ 1818. Τέλος ὁ Ἀλῆς, μὴ βλέποντας ἀποτέλεσμα καὶ χάνας τὴν ὑπομονή του — ἴσως δὲ καὶ ἐννοῶντας ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἀγυρτείας — διέταξε νὰ... κρεμάσουν τὸ Σέργιο στὸν μεγάλο πλάτανο τῆς πλατείας. Ὁ ἄθλιος ἔκλαιγε καὶ δόρμοζε, ἀλλὰ δὲν τὴν ἐγλύτωσε. Τὸ πτῶμα του ἔμεινε 24 ὧρες κρεμασμένο, μὲ μιὰ μεγάλη πινακίδα στὸ στῆθος ποὺ ἔγραφε τὴν αἰτία τῆς καταδίκης του».

Ὁ Ἀριστ. Βαλαωρίτης, σὲ μιὰ μελέτη του, δημοσιευμένη στὴν «Εἰκονογραφημένη Ἑστία», ἀποδίδει τὸν ἀπαγχονισμὸ τοῦ Σέργιου σὲ ὅτι τὸ πρᾶγμα διεφημίσθη ἀπὸ μιὰ Εὐρωπαϊκὴ ἐφημερίδα, τὸ «Λόγιο Ἑρμῆ», ποὺ ἔβγαινε στὸ Παρίσι σὲ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. "Αμα τὸ ἔμαθε ὁ Ἀλῆς φοβήθηκε μήπως οἱ Φράγκοι τὸν πάρουν γιὰ ξαναμωραμένο καὶ ἐπειδὴ δὲ μποροῦσε νὰ ὑποφέρῃ τὶς κορόϊδες, ἔλεωσε τέλος στὸν ὑπόθεσι τῆς φιλοσοφικῆς λίθου, παραδώσας τὸν Σέργιο στὸ δήμιο Σελὴμ Τσάμη γιὰ νὰ τὸν κρεμάσῃ.

Ὁ περίφημος δήμιος τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ, Σελὴμ Τσάμης.

***

Καὶ γιὰ νὰ τελειώσουμε μὲ τὴ φιλοσοφικὴ λίθο, σημειώνουμε ὅτι στὸ καιρὸ τοῦ Ἑρρίκου ΣΤ' τῆς Ἀγγλίας, οἱ ἀλχημισταὶ εἶχαν πείσει τὸν κόσμο ὅτι εὑρῆκαν τὸν τεχνητὸ χρυσὸ καὶ ἐγέμισαν τὴν ἀγορὰ μὲ ψεύτικες λίρες. Ἀργότερα ὅμως ἀνεκαλύφθη ὅτι τὰ ὅπθεν χρυσᾶ νομίσματα ἦταν ἀπὸ ἁμάλγαμα χαλκοῦ καὶ ἡ γοητεία διελύθηκε.

Στὴν Ἐθνοσυνέλευσι τοῦ Ἄργους, ἐνῶ ἐγίνετο λόγος γιὰ τὴν ἐκτρὴ οἰκονομικὴ κατάστασι τῆς Ἑλλάδος, σπκώθηκε ἑξάφνα ἕνας βουλευτὴς καὶ μετὰ πάσης σοβαρότητος ὑπέβαλε πρότασιν «περὶ ἐκτελέσεως ἀλχημικῶν ἐρευνῶν πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς φιλοσοφικῆς λίθου» ! Ἡ πρότασις ἐσυζητήθη τρεῖς ὥρες καὶ ἔπειτα ἀπερρίφθη μετ' ἐπαίνων.

Ἱστοριοδίφης

ΖΕΣΤΑ-ΖΕΣΤΑ ΚΑΙ ΚΡΥΑ-ΚΡΥΑ

Ἕνας γλυκανάλατος ποὺ εἶχε βάλει στὸ μάτι μιὰ χαριτωμένη κοπελλίτσα καὶ τὴν κυνηγοῦσε ὑπομονετικότατα πολλοὺς μῆνες κατορθώνει τέλος πάντων καὶ τὴν πλησιάζει στὴν ὁδὸν Σταδίου :

— Δεσποινὶς περιμένω τόσους μῆνες ἕνα φιλάκι !

-- Εὐχαρίστως, κύριε, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἔχω ἀπάνω μου θὰ σᾶς στείλω ἕνα αὐριο μὲ τὴ γιαγιά μου.

***

Σὲ μιὰ ἐξοχικὴ μπυραρία τὴν στιγμὴν τῆς πληρωμῆς.

—Μωρὲ τοῦτοι, μάτια μου, εἶνε λήσταρχοι. καλό.

—Ὄχι. Μ π υ ρ α τ α ί...

***

Δυὸ μεθυσμένοι περνοῦν στὰς ? ἀπὸ τὰ μεσάνυχτα μπροστὰ ἀπὸ κάποιο καφὲ σαντὰν τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς ἀπ' ὅπου ἀκούγονται σεριγλιὲς σὲ ἀκατάληπτη γλῶσσα.

— Ἰταλίδες θὰ εἶνε.

— Ὄχι Οὐγγαρίδες.

— Καὶ ποὺ τὸ κατάλαβες ;

— Δὲν ἀκοῦς, βόλογημένε πῶς ο ὐ γ γ α ρ ί ζ ο υ ν.

***

Συζητοῦν γιὰ τοὺς τελευταίους σεισμούς. Ἡ κυρία Παρθενόπη «σοβατισμένη» δεόντως προβαίνει σὲ δηλώσεις.

— Δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε πὼς τρέμω τοὺς σεισμούς.

Καὶ ἡ καλὴ φίλη της φαρμακωμένη γιὰ κουτσομπολιὸ σκύβει στὸ πλαϊνὸ γεροντοπαλλήκαρο :

— Ἔχει δίκηο ἡ Παρθενόπη. Ὁ σεισμὸς καταστρέφει τοὺς σοβάδες.

***

Προσευχὴ σοφοῦ :

— Θεέ μου δῶσε νὰ μὴ παντρευτῶ ποτέ, κι' ἂν παντρευτῶ νὰ μὴ μὲ ἀπατάει ἡ γυναῖκα μου, κι' ἂν μὲ ἀπατάει νὰ μὴν τὸ μάθω, κι' ἂν τὸ μάθω νὰ μὴ μὲ μέλλει.

ΞΕΝΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΜΑΗΣ

Τοῦ Καρόλου Ντιτιὲ

Ὁ Μάης στεφάνια πράσινα φορῶντας στὰ μαλλιά του,
λημονημένος στοῦ ἀπαλοῦ ζεφύρου τὴν ἀγκάλη,
δάση ἀνθηρὰ σκεπάζοντας μὲ τ' ἀλαφρὰ φτερά του
στὸν κόσμο ποὺ ξανάνιωσε τάζει χαρὰ μεγάλη.

Μὰ ἀπὸ τὰ δάση πούγειραν τὴν κόμη τους σκυμμένα
στοὺς κάμπους ἡσυχα ὁ βοργᾶς γλυστράει, θειλός ἀκόμα,
τὴ φορεσιὰ ποὺ ντύθηκαν τὰ δέντρα τ' ἀνθισμένα
γ' ἀσπρίση ξεφυλλίζοντας τὸ χορταρένιο στρῶμα.

Στὴν ἄνοιξη τῆς νειότης μας μακρυὰ ἡ ψυχή μας βλέπει
εὐτυχισμένη τη ζωὴ μπροστά της νὰ προβάλλῃ
κι' ἀποκοιμᾶται στῆς γλυκειᾶς ἀπαντοχῆς τὴ σκέπη
σὰν πεταλούδα στῶν ἀνθῶν τὴ μυρωμένη ἀγκάλη.

Θωρεῖ μὲ βλέμμα χαρωπὸ καὶ ξεχασμένο πέρα
τὴν "Ηδονή, τὸν Ἔρωτα καὶ τὴ Χαρά, μὰ ὥιμένα !
Πέφτουν οἱ ἄνθοὶ τῆς ψεύτικης Ἐλπίδας κάθε μέρα
στὸ ἰρύσημα τῆς ἄπονης ἀλήθειας μαραμένα...

ΣΕ ΛΕΥΚΩΜΑ

Τοῦ Λαμαρτίνου

Μοῦσα γλυκειά, τοῦ Ὁράτιου κοράσι ἀγαπημένο,
ποῦ τὸ ποτῆρι τῆς χαρᾶς κορατᾶς στὰ δάχτυλά σου
πόση στ' ἀγρό σου μέτοπο χάρη ἔχει τὸ μεθύσι !
Τὸ κλῆμα τῆς πατρίδας μας στὰ ξέπλεκα μαλλιά σου
μὲ τῶν Λατίνων τὴ λαμπρὴ δάφνη εἶνε ἀδερφωμένο.

Ὁ στίχος μου ὁ δακρύβρεχτος μὲ τοὺς θλιφτοὺς σκοπούς του
κι' ὁ πόνος μου ἴσως ἄξαφνα θολώσουν τὴ μορφή σου,
μὰ τραγουδῶντας τὶς χαρὲς ὁ Ὁράτιος — θυμήσου —
ἀπὸ τὸ θάνατο ἔπαιρνε συχνὰ τούς στοχασμούς του
σὰν ἄρνισε νὰ βγαίνουνε πικρὰ ἀπ' τὴν παγωμένη
τὴ λύρα του ἀναστεναγμοὶ μεγάλοι καὶ θλιμμένοι.

Πολλὲς φορὲς τὸ χέρι του ποὺ φτέρωναν τὰ νιάτα
στεφάνωνε τοῦ ποτηριοῦ τὰ χείλη τοῦ γιομάτου
μὲ φύλλα πένθιμα κισσοῦ μαζὶ μὲ μυρουδάτα
τριαντάφυλλα ποὺ πέθαιναν χλομὰ στὰ δάχτυλά του.

ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Τοῦ Β. Σύγκα

Κάμπε γιομᾶτε ἀπὸ τὶς ἁρμονίες μου,
ποτάμι ποὺ τὰ δάκρια μου ἐκεῖ πέρα
θολώσαν τὰ νερά σου, ὥραία λειβάδια μου,
πουλιὰ ποὺ τραγουδούσατε ὅλη μέρα !
Ἀγέρι τὴν ἀνάσα της ποὺ εὐώδιαζες,

στοῦ δάσου τὰ λομωμένα μονοπάτια
ποὺ μ' ἔσερνε ἀπαλώτατο τὰ χέρι της
ξανα γυρίω θολὰ ἔχοντας τὰ μάτια !
Ἐπέρασε ὁ καιρὸς ἐκεινός! Τὰ μάτια μου
ποῦ σᾶς θυμοῦνται ἀκόμα δακρυσμένα

στὰ μέρη αὐτὰ ποὺ ἡ χάρη τὰ στεφάνωνε
ἀνώφελα ζητοῦν τὰ περασμένα !
Ὡστόσο εἶνε ὁ οὐρανὸς ἀκόμα ξάστερος
κι' ἀκόμα πειὸ ὡμορφότερη εἶνε ἡ πλάση !
Ἄχ, τὸ καταλαβαίνω· δὲν ἀγάπησα
ἐσᾶς, μὰ αὐτὴ γιὰ πάντα ποὖχω χάσει !

Μεταφράσεις **Γ. Κοτζιούλα**

ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ J. H. ROSNY

Η ΠΛΗΡΩΜΗ

Ήμουν είκοσι χρονῶν, ὅταν ἄξαφνα βρέθηκα τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ μιὰ νέα ποὺ τὴν εὕρισκα ὅπως ἀκριβῶς τὴν ἤθελα. Ἡ τύχη θέλησε νὰ μὴ μ' ἀγαπήσῃ καθόλου αὐτὴ καὶ ἀκόμη μάλιστα ν' ἀγαπήσῃ τὸν καλύτερο φίλο μου, τὸν Ἐδουάρδο ποὺ ἦταν ἕξη ἢ ἑφτὰ χρόνια μεγαλείτερός μου. Ὁ Ἐδουάρδος κατόρθωσε χωρὶς νὰ προδώσῃ τὴ φιλία μας νὰ κερδίσῃ τὴν καρδιὰ τῆς Καρολίνας καὶ νὰ τὴ κάμῃ ἀποκλειστικὰ δική του. Ἐμένα πάλι μοῦ φαινόταν γελοῖο νὰ παλαίψω μαζί του γι' αὐτή, στὴ στιγμὴ ποὺ αὐτὴ τὸν ἀγαποῦσε. Μὰ ὁ φίλος μου κατάλαβε ἰσὰν ἀπελπισία μου, ἔνοιωσε οἶκτο καὶ μεγάλη θλῖψη γιὰ μένα καὶ τὴν ἄλλη μέρα τοῦ γάμου του ἤρθε καὶ μὲ βρῆκε. Πέρασε πολλὲς ὧρες παρηγορώντας με. Ὅταν ἔφυγε, μοῦπε : «Ndeai ἀπολύτως βέβαιος ὅτι ποτέ μου δὲ θά λησμονήσω τὸ μεγάλο χρέος ποὺ ἔχω ἀπέναντί σου...καὶ δὲ θὰ βρῶ ἀνάπαυλα ὥσπου νὰ σοῦ τὸ πληρώσω».

Αὐτὸ τὰ λόγια του μὲ συγκίνησαν ἄν καὶ μοῦ φάνηκαν μάτσια : Ἡ εὐτυχία μου ἦταν ἐμένη πειὰ κι' ὕστερα ἀπὸ κάμποσες μέρες ἔφυγα γιὰ τὴν Αὐστραλία.

Τὰ χρόνια κυλοῦσαν κι' ἡ ζωή μου μαζί τους, χωρὶς κανένα θέλητρο. Παντρεύτηκα μὲ κάποια Σκωτσέζα, ἥσυχη κι' ὁμορφη γυναίκα ποὺ δὲ μπόρεσε ὅμως νὰ διώξῃ τὴ λύπη μου. Πέθανε δέκα χρόνια μετὰ τὸ γάμο μας χωρὶς νὰ μοῦ δφήσῃ κανένα ποιδί.

Ἡ ἀνάμνηση τῆς Καρολίνας παντοτεινὰ μὲ παρακολουθοῦσε, ἔκλεβε τὴ χαρά μου, ἀποκοίμιζε τὶς φιλοδοξίες μου καὶ μ' ἔκανε μισάνθρωπο. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ λάβαινα γράμματα ἀπὸ τὸν Ἐδουάρδο νεώτα πάντα ἐγκαρδιότητα καὶ ποτέ του δὲν ἔβγανε νὰ μοῦ κάνῃ γνωστὲς τὶς σκέψεις του.

"Οταν ἔγινα τριανταδυόχρονῶν ξαναγύρισα στὴν Εὐρώπη, ἀλλὰ χωρὶς νὰ σταθῶ πουθενά. Πέρασα διαδοχικὰ ἀπὸ τὴ Γαλλία, τὴν Ἰταλία καὶ τὴν Ἱσπανία. Τὸ ταξίδι μου αὐτὸ τέλειωσε μετὰ πέντε χρόνια καὶ τότε τέλος ἀποφάσισα νὰ μείνω γιὰ πάντα στὸ Παρίσι.

Μιὰ δοσμένη βραδειὰ τοῦ Ἰσνίου ἐνῷ ἀνοιξοπλοῦσα, ὁ ὑπηρέτης μου ἔφερε ἕνα γράμμα ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη ματιὰ κατάλαβα πῶς προερχόταν ἀπὸ τὸν Ἐδουάρδο. Τὸ ἄνοιξα ἀφησυημένος κι' εἶδα πὼς ἦταν πολὺ μικρό, παρὰ τὴν συνήθεια τοῦ φίλου μου ὁ ὁποῖος μοῦγραφε πάντοτε μεγάλα γράμματα. Τὸ κύτταξα χωρὶς νὰ τὸ διαβάσω καὶ τὸ κρατοῦσα στὰ χέρια μου ἀλλάζοντας λεπτὰ χωρὶς νὰ δῶ τὸ περιεχόμενό του. Τέλος ἐσήλωσα πρὸς τὴ λάμπα καὶ διάβασα αὐτὰ τὰ σοδιὰ : «Ἔφτασεν ἡ ὥρα νὰ σοῦ πληρώσω τὸ χρέος μου κι' ἐλπίζω πὼς θὰ μπορέσω νὰ τὸ κάνω. Μὴν ἀνησυχεῖς νὰ περάσῃς ἀπ' τὸ σπίτι μου γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ μὲ λυπήσῃς πολὺ κι' ἴσως χάσεις μιὰ μεγάλην εὐτυχία !».

Μιὰ φοβερὴ συγκίνηση μὲ κατέλαβε, ὅταν ἀντίκρυσα τὴ Καρολίνα...

Αὐτὸ μοῦ σήκωσε τὸ μυαλό, μοῦ ξανάσωσε ὅλα τὰ περασμένα ζωντανὰ μπροστά μου καὶ ξαναἀναψε τὴν πεθαυμένη μου ἀγάπη. τὴ σβυσμένη. Δὲν ξέρω ποιὰ μακρυνὴ καὶ τρελλὴ ἐλπίδα χάϊδεψε τὴν ψυχή μου– κάτι σὰν ὄνειρο ψεύτικο φερμένο μὲ τὴν ἀνάμνηση τῆς Καρολίνας. Ἔιχα ἀποφασίσει νὰ ὑπακούσω στὴν παράκλησι τοῦ Ἐδουάρδου. "Οταν τὴν ἄλλη μέρα ἔφτασα στὸ σπίτι τοῦ φίλου μου, κάθε χυσιοικὴ μου ἐλπίδα εἶγε γαθεῖ. Περίμενα κάποια καλὴ εἴδηση, μὰ εἶπατε παρασπάνω. Ἔνας ἀλήθεια πὼς ταράχτηκα μπαίνοντας στὸ μικρὸ τον μέγαρο τῆς λεωφόρου "Αλμας. Ἐκτύπαζα τὸν κῆπο ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ σαλονιοῦ ὅπου μ' εἶχαν ὁδηγήσει, ὅταν ἄκουσα τὴν πόρτα πίσω μου ν' ἀνοίγῃ ἴσια χα.

"Αφησα τὸ παράθυρο, νύρισα πρὸς τὰ ἐκεῖ κι' ἀμέσως μιὰ φοβερὴ συγκίνηση, ἕνα σίγος λύπης μαζὶ καὶ ἀγάπης μοῦ πέρασε σ' ὅλο τὸ σῶμα. Ἡ Καρολίνα στέκονταν μπρός μου κι' ἔνοιαζε τόσο μὲ τὸ κορίτσι ποὺ λάτρευα δεκαέξη χρόνια πρίν, τόσο ἔλαμπε ἀπὸ νειάτη, ποὺ λίγο ἔλειψε νὰ λιποθυμήσω. Ἀκούμπησα σὲ μιὰ καρέκλα καὶ τραύλισα : «Κυρία..., δὲ σᾶς περίμενα...»

Μὲ κύτταζε, ὀρθὴ μέσ' στὸ ἡμίφως, μὲ μιὰ γλύκα καὶ προσοχὴ ποὺ μὲ παραξένεψε. «Πῶς κατωρθώσατε νὰ μείνετε τόσο νέα ;» μουρμούρισα χαμηλόφωνα.

Αὐτὴ δὲ μοῦ ἀποκρίθηκε κοβόλου κι' ἐξακολευθοῦσε νὰ μὲ κυττάζῃ. Μοῦ φαινόταν δειλή, σχεδὸν φοβισμένη.

«– Ἐγὼ γέρασα πειὰ τῆς εἶπα πικρά.

— Δὲ φαίνεστε πάνω ἀπὸ τριάντα χρόνων ! μοῦ ἀπάντησε.

Αὐτὴ τὴ φορὰ χαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ τὰ μάγουλά της ροδοκοκκίνισαν. Ἡ τρέλλα τῆς περασμένης ἡμέρας ξανάφερε. Τὸ παρελθὸν ἀχόταγο γι' ἀγάπη, οἱ χιμαιρικὲς ἐλπίδες.

Προχώρησε τότε πρὸς τὴν Καρολίνα ρωτώντας την μὲ κάποιο φόβο :

— Γιατὶ ὁ φίλος μου δὲν ἤρθε δῶ, ἀφοῦ μὲ προσκάλεσε ;

— Εἶχε νὰ δώσῃ κάποια βιαστικὴ διαταγή.

— Μὰ εἶνε πολὺ σκληρός, ἀφοῦ σᾶς ἔστειλε ἀπὸ μέρος του.

Χαμογέλασε ἥσυχα, κοκκίνησε περισσότερο κι' εἶπε : «Ἔτσι τὸ θέλησε. Εἶστε στενοχωρημένος λοιπὸν γι' αὐτό ;

— Πῶς νὰ μὴν εἶμαι ; Δὲν ἔπρεπε νἄρθῆτε σεῖς πρώτη ἐδῶ !

— Ὑποφέρετε λοιπὸν ἀκόμα ; μὲ ρώτησε μὲ τρόμο.

— Μὰ δέν τὸ βλέπετε ;

— Εἶστε βέβαιος πὼς πονεῖτε γιὰ μένα ;

Ἐσήκωσε τὰ ὄμορφα μάτια της κι' ἐκεῖνο ποὺ διάβασα κι' μέσα τους ἦτανε τόσο γλυκό ! Δὲ μπόρεσα νὰ συγκρατήσω μιὰ κραυγὴ ἀγωνίας :

— Εἶνε φοβερὸ νὰ μὲ ρωτᾶτε γι' αὐτό !

— Θἄθελα νἄμαι βέβαιη, ψιθύρισε τότε μὲ ἔφος ὑποταγῆς.

Ὑπισοχώρησε ἕνα βῆμα κι' ἄρχισε πάλι νὰ μὲ κυττάζῃ. Ὀρθὴ μέσ' στὸ σαλόνι μὲ τὸ πράσινο τὸ λίγο σκοτεινό, φαινόταν πὼς δὲν εἶ αν παραπάνω ἀπὸ εἴκοσι χρόνων. Ἡ λαχτάρα, τὸ μεγάλο παράπονο, ἡ παραπεμένη ἀγάπη, μ' ἔκαναν τρελλό.

— Νάστε λοιπὸν βέβαιη ! φώναξα μὲ βραχνὴ φωνή... Σᾶς ἀγαπῶ ἀκόμα, σᾶς λατρεύω, σᾶς μισῶ κι' ἄς εἶνε καταραμένη ἡ τρέλλα τοῦ Ἐδουάρδου ποὺ σᾶς ἔφτσε κοντά μου !...Καταραμένη νἆναι αὐτὴ ἡ πλοκάπη ποὺ μεγάλωσε τὴν ἀπελπισία μου

Ἐγίνηκε ὥχρη, ἔβαλε τὸ χέρι στὴν καρδιά μου καὶ μοῦ εἶπε.

— Αὐτὸ τὸ λάθος δὲν εἶνε δικό μου !

— Μὰ εἶνε δικό σας τὸ λάθος νἀρθῆτε δῶ χωρὶς νὰ εἰδοποιηθῇ προτήτερα... Εἶνε δικό σας τὸ σφάλμα νὰ τολμήσετε μονάχη σας νὰ παρουσιαστῆτε μπρός μου !

— Εἶνε δικό μου ! ἀκούστηκε μιὰ ταπεινὴ φωνή.

Καὶ ἀμέσως ἄνοιξε ἡ πόρτα καὶ μπῆκε ὁ Ἐδουάρδος. Κοβόταν ἐγύρισα πρὸς τὸ μέρος του τὸ θυμωμένο πρόσωπό μου, ἕτοιμος νὰ τοῦ μιλήσω σκληρά, ἐπρόλαβε καὶ μουνε :

— Πληρώνω !

— Πῶς, πληρώνεις ; φώναξα μ' ἔκπληξη καὶ θυμό.

— Μὰ κύτταξε λοιπόν... κύτταξε αὐτὸ τὸ παιδί,.. ξανάπε σφίγγοντας τὸ χέρι μου...

Ἡ ἀλήθεια πέρασε ἀπὸ τό νοῦ μου σὰν ξαφνικὴ ἀστραπὴ καὶ μιὰ ἀμέτρητη χαρά, μιὰ ἐλπίδα ἀπέραντη φώτισε τὴν καρδιά μου. "Εμεινα ἄφωνος, κοντανασαίνοντας, μὲ κάποιον τρόμο βαθειά μου.

"Ακουσα τότε τὸν Ἐδουάρδο νὰ ρωτᾷ τὴν Καρολίνα : «Ἐ, καλά ! Τὶ σκέφτεσαι ; Τὸν ἀγαπᾷς ;...Εἶνεν ἕνα βαρὺ καταφατικὸ κίνημα μὲ τὸ κεφάλι της κι' ὁ Ἐδουάρδος ἐξακολούθησε :

— Καὶ σύ ;

— "Ω ! Ἐγὼ φώναξα...Ἐγώ, θἄδινα τὴ ζωή μου γι' αὐτό !... Τί νὰ σᾶς πῶ ἀκόμα ; Μόλις πληρώθηκα τόσο γενναιόδωρα γιὰ τὸ μεγάλο μου πόνο, τὴν ἀγάπησα μεσὶς πολύ, τὴν ἐλάτρεψα. Ἔζησα ἀλησμόνητες μέρες ἀληθινῆς ἀγάπης μεγαλύτερης ἀπὸ τὸν ἔρωτα τῆς πρώτης νειάτης μου. Τὴ μέρα τοῦ γάμου μου φαινόμουν μικρότερος ἀπὸ τριάντα χρονῶν· φαίνεται πὼς ἡ θλῖψη μου μὲ διατήρησε ἀντὶ νὰ μὲ λυώσῃ σὰν τόσους ἄλλους. Κι' ἐνῶ στεκόμουν τὴ βραδειὰ τοῦ γάμου μου μπρὸς στὴ γυναίκα μου καὶ γονάτιζα γιὰ νὰ φιλήσω τό κάτω μέρος τῆς φορμπας της μοῦ φέρναν ἕνα μπιλιέτο καταχίτρινο καὶ μαρμαρένιο ἀπὸ τὸν Ἐδουάρδο ὅπου διάβασα : «Ἰανουάριος 1872, τὸ χρέος πλατείας, ὅταν ἔξαφνα εἶδε νὰ συνάζεται πλῆθος πολὺ γύρω ἀπὸ μιὰ τραγουδίστρια. "Οταν τὸ τραγοῦδι ἔπαυσε τὸ πλῆθος ἄρχισε νὰ σφυρίζῃ καὶ νὰ φωνάζῃ :

— Νὰ ζήσῃς Μὰ- Γιόγκ ! Νὰ ζήσῃς χαριτωμένο ἀστρο !...

Ὁ Λοῦ-Χαΐ τινάχθηκε ὅταν ἄκουσε ἐκεῖνο τόνομα ποὺ τοῦ θύμιζε τὴ γυναῖκα του. Καὶ προχώρησε κι' αὐτὸς μέσα στὸ πλῆθος. "Οταν τὴν ἀναγνώρισε, ὅλη ἡ παλιὰ του ἀγανάκτησι τοῦ ἀνέβηκε στὴν ψυχή, καὶ περισσότερο γιατὶ τὴν ἔβλεπε ρουχισμένη σὰ ζητιάνα...

— Ἐσὺ εἰσαι ἡ Μὰ-Γιόγκ,ἡ ἄτιμη,τῆς εἶπε μὲ ὠργισμένη φωνή.

— "Ω, σύ ζυγέ μου ! εἶπε ἐκείνη πέφτοντας στὰ πόδια του. δὲν ὑπῆρξα ποτὲ ἄτιμη... "Αφησέ με νὰ πιάσω τὰ χέρια σου καλέ μου κύριε, ἄφησέ με νὰ θυμηθῶ τὸν καλό μου Λοῦ-Χαΐ ποὺ ἡ μαύρη τύχη μοῦ τὸν ἄρπαξε...

Τόσο ταπεινὴ καὶ τόσο εἰλικρινὴς; φαινόταν σὲ κείνη τὴ στάσι ὥστε ὁ Λοῦ-Χαΐ συγκινήθηκε.

— Δέν σοῦ ἔδωσα χρήματα ;Γιατὶ πηγαίνεις ἔτσι σὰ ζητιάνα;

— Τὰ χρήματά σου δὲν τἄγγιξα, καλέ μου Λοῦ-Χαΐ, ὅπως θὰ δῇς ἀπὸ τὴν ἀπόδειξι τοῦ συμβολαιογράφου.Γιατὶ νὰ ἐπαιγνα τὰ χρήματα σου, σὰν πουλήμενη ; "Εζησα ἀπὸ τὸ τραγοῦδι μου.

— Γιατὶ μὲ ἀπάτησες τότε ;

— Δὲν σὲ ἀπάτησα καλέ μου κύριε. "Ελα στὸ σπίτι μου καὶ θὰ μάθῃς τὴν ἀλήθεια. Καὶ προχώρησαν γιὰ τὸ σπίτι τῆς Μὰ-Γιόγκ. Ὁ Λοΐ-Χαΐ ἦταν ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τὴν ἀλήθεια.

— Ποιὸς ἦταν λοιπὸν ὁ ξένος ποὺ πάτησε τὸ ἱερὸ κατώφλιο τοῦ σπιτιοῦ μου ;

— Ὁ ξένος ἐκεῖνος ἦταν ὁ Γιὲν-Τιέν, ὁ σεβαστός σου κι'εὐγενὴς πατέρας, ποὺ ὁ Μικάδος τὸν εἶχε τότε ἐξορίσει. Εἶχε ἔρθει στὸ σπίτι κρυφά, μὲ ὥρκισε νὰ μὴ πῶ τίποτε σὲ κανένα καὶ ἔφυγε πάλι κρυφά... Ἐγὼ ἐκράτησα τὸν ὅρκο μου...

Ὁ Λοῦ-Χαΐ ἔμεινε πολλὴ ὥρα σκεπτικός, μὲ χαμηλωμένο τὸ κεφάλι. "Επειτα πῆρε τὰ χέρια τῆς Μὰ-Γιόγκ, καὶ τῆς εἶπε :

— "Ω καλὴ καὶ εὐγενικιὰ γυναῖκα ποὺ ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ ἀγαθότης σου λάμπει σὰν τὸ οὐράνιο τόξο ! Ποιὸ κακὸ δαιμόνιο μ' ἔσπρωξε νὰ σοῦ κάμω τέτοιο ἀδίκημα ;

Ἐκείνη ἔπεσε στὰ πόδια του.

— Λοῦ-Χαΐ, καλέ μου ἀφέντη, ἐσὺ ἔκαμες τὸ χρέος σου σὰν τίμιος ἄνδρας. Εἶσαι εὐγενὴς καὶ καλός... Τώρα ἂς ἐπιστρέψουμε στὸ σπίτι μας !

ΚΙΝΕΖΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

Τοῦ Γερμανοῦ ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΜΠΡΟΥΤ

ΨΥΧΗ ΚΙΝΕΖΑΣ

Ἡ Μὰ-Γιόγκ, ἡ γυναῖκα τοῦ πλουσίου ἐμπόρου Λοῦ-Χαΐ, καθόταν λυπημένη σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δωματίου της. Κάποιες τὰ δάκρυα ἀνέβλυναν στὰ μάτια της· μὰ τὰ συγκρατοῦσε γιατὶ ἤθελε νὰ φανῇ γενναία.

Κόπταζε φοβισμένη τὴν πόρτα, πίσω ἀπὸ τὴν ὁποία κρινόταν ἡ τύχη της. Ἐκεῖ μέσα, στὸ ἄλλο δωμάτιο, τὸ οἰκογενειακὸ συμβούλιο ἀπεφάσιζε ἂν θὰ διωχθῇ ἡ Μὰ Γιόγκ ἀπὸ τὸ συζυγικὸ σπίτι.

Ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε καὶ τὸ οἰκογενειακὸ συμβούλιο μπῆκε μέσα μ' ἐπισημότητα. Ἡ Μὰ-Γιόγκ σπκώθηκε κι' ἔλαβε στάσιν κατηγορουμένου. Ὁ θεῖος τοῦ συζύγου ἔλαβε τὸν λόγον :

— Μὰ-Γιόγκ, σὲ κατηγορεῖ ὁ Λοῦ-Χαΐ, ὁ σύζυγός σου... Εἶστε ἀλήθεια ὅτι ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του ἔβριλες κάποιον μέσα σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ;

– Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, ἀπήντησε ἡ Μὰ-Γιόγκ μὲ ἤρεμη καὶ γλυκειὰ φωνή, κυττάζοντας χωρὶς φόβο τὸ ἀγριεμένο βλέμμα τοῦ συζύγου της.

– Ὁ σύζυγος σου, ἐξακολούθησε ὁ θεῖος τοῦ Λοῦ-Χαΐ, σὲ ρώτησε τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ξένου, ἀλλὰ ἐσὺ δὲν πρόδωσες τὸν συνέχυζό σου...

Ἡ Μὰ-Γιόγκ ἔπεσε γονατιστή, σπκώνοντας τὰ χέρια πρὸς τὸν οὐρανό !

– Μὴ μὲ κρίνετε !... Δὲν ἠμπορῶ νὰ σᾶς πῶ τὸ ὄνομα τοῦ ξένου.

– Τί σ' ἐμποδίζει ;

'Αλλ' ἡ Μὰ-Γιόγκ δὲν ἀπαντοῦσε.

– Εἶσαι χαμένη, Μὰ-Γιόγκ ! εἶπε ὁ θεῖος μὲ φωνὴ ποὺ ἔτρεμε ἀπὸ τὴν ὀργή.

Ὁ Λοῦ-Χαΐ ξετύλιξε ἕναν πάπυρο καὶ ἄρχισε νὰ διαβάζῃ :

–'Αναγκάζουμαι νὰ ἀπομακρύνω ἀπὸ ἐμὲ καὶ δὲν τὴν ἀναγνωρίζω πλέον γιὰ σύζυγό μου.. Αὐτὴ τὸ θέλησε !...

"Οταν τελείωσε τὴν ἀνάγνωση ἔδωσε τὸ ἔγγραφο στὴν Μὰ-Γιόγκ, ποὺ ἦταν ὑπογραμμένο ἀπὸ αὐτὸν καὶ ἀπὸ ὅλο τὸ οἰκογενειακὸ συμβούλιο.

Ἡ Μὰ-Γιόγκ ἦταν πλέον ζωντοχήρα...

– Τώρα πήγαινε ἀπ' ἐδῶ, εἶπε ὁ Λοῦ-Χαΐ, σὰν ἐπαρόδωσες τὴ συζυγικὴ πίστι ! "Επρεπε νὰ σὲ κρεμάσω... Ἀλλὰ γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω τὸ μέγεθος, τῆς καλωσύνης μου σοῦ δίδω κι' αὐτὸ τὸ πουγγὶ μὲ χίλια ἀσημένια ταλλήρα... Ζήσε μ' αὐτὰ καὶ μὴν πῆς ὅτι σὲ ἀφησα γυμνὴ στοὺς δρόμους, ἂν καὶ σοῦ ἄξιζε αὐτὸ καὶ κάτι χειρότερο...

Ἡ Μὰ-Γιόγκ κύτταξε τὸν σύζυγό της, θέλοντας νὰ τοῦ μιλήσῃ, ἀλλὰ τὰ δάκρυα τὴν ἐπνιγαν... Πῆρε τὰ χρήματα καὶ χωρὶς νὰ εἰποτε βγῆκε στὸ δρόμο.

***

Ἐκεῖ σκέφτηκε λίγο καὶ κατόπι πῆρε τὸν κεντρικὸ δρόμο τῆς ἀγορᾶς καὶ μπῆκε σ' ἕνα συμβολαιογραφεῖο. Ἐκεῖ παρέδωκε τὸ πουγγὶ τοῦ Λοῦ-Χαΐ καὶ πῆρε μιὰ ἀπόδειξι.

Ἀφοῦ ἔκανε αὐτὸ ἔβγαλε ἀπὸ τὴν πόλι καὶ πῆρε σὲ μακρυνὰ μέρη. "Εγινε τραγουδίστρια... Κέρδιζε τὸ ψωμί της τραγουδῶντας στὶς ἀγορές. Οἱ διαβάτες στεκόνταν γιὰ νὰ ἀκούσουν καὶ γιὰ νὰ θαυμάσουν τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὸ γλυκὸ χαμόγελό της.

Ὁ Λοῦ Χαΐ εἶχεν ἐν τῷ μεταξὺ ξαναπαντρευθεῖ. 'Αλλὰ ἡ νέα σύζυγός του δὲν ἦταν οὔτε πιὸ ὡραία, οὔτε πιὸ νοικοκυρὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη· πολὺ λίγο φρόντιζε γιὰ τὸ σύζυγό της...

Περάσαν ἀπὸ τότε πέντε χρόνια, ὅτα χρειάσθηκαν δηλαδὴ νὰ ἐπιβεβαιωθῇ ἡ περιουσία τοῦ Λοῦ-Χαΐ ἀπὸ τὴ νέα του γυναῖκα. Ἐκείνη ὅταν τὸν εἶδε πιωχὸ, τὸν ἄρπαξε,ἀφοῦ πῆρε μαζὶ της ὅτι πολύτιμο ἀκόμη ὑπῆρχε στὸ σπίτι.

Ἀπελπισμένος κι' ἐγκαταλελειμμένος ὁ Λοῦ-Χαΐ ἄρχισε τότε τὸν κατήφορο κι' ἔρχεται γιὰ μικρὸν διάστημα στὸ ἴδιο καλωσόνυπο ἐπ;;. Γιατὶ νὰ τὴν διώξει ; Ἦταν ἄραγε ἕνα βράδι ποὺ ἔπινε τὸ καϊμένο τσάϊ του ἀπὸ τὸ κεραμίδι ;

Κάτι τοῦ ἔλεγε ὅτι ἡ Μὰ-Γιόγκ, ἡ γλυκειὰ καὶ ἀγαθὴ Μὰ-Γιόγκ ποὺ τὴν ἀγάπησε τόσο δὲν μποροῦσε νὰ τὸν ἀπατήσῃ... Ἀποκτοῦ εἶχε ἕξαχ κρύψει ;

Τὸν ζήτησε παντοῦ ἀλλὰ κανεὶς δὲν ἐγνώριζε ποὺ εἶχε πάει. Ἔλεγε νὰ πάῃ νε, ἴσως νὰ ζοῦσε εὐτυχισμένη μὲ ἄλλον ἄντρα.. Αὐτὸ σκεφτόταν ὁ Λοῦ-Χαΐ καθισμένος στὸν πάγκο μιᾶς

Τὸν Δεκέμβριος 1889, ἡ πληρωμή».

Δὲν ἔβρισκε τί θὰ κίνατε ἐσεῖς, ἂν βρισκόσαστε στὴ θέση μου.

Ἐγὼ γνώρισα τὸ χαρτὶ φιλιὰ κι' ἀρχίσαμε νὰ κλαίγουμε, ἐγὼ κι ἡ Καρολίνα, σὰ μικρὰ παιδιά.

J. H. Rosny

ΟΙ ΚΙΝΕΖΟΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

"Ενα ἀρχαιότατο Σινικὸ βιβλίο πραγματεύεται σὲ 313 κεφάλαια τὴ συμπεριφορὰ τῶν γυναικῶν τῆς Σινικῆς πρὸ τριῶν χιλιάδων ἐτῶν.

"Ενα ἀπὸ τὰ πρῶτα καθήκοντα τῆς Κινέζας συζύγου ἦταν νὰ προσαγορεύῃ τὸν ἄντρα της «οὐρανό». "Αν ἡ ζωὴ τοῦ ἀνδρὸς ἐκινδύνευε, ἡ σύζυγος εἶχεν ἱερὸ καθῆκον νὰ τὸν σώσῃ,θυσιάζοντας τὴ δική της. Μοναδικὸ θ' ἀπομείνῃ στὰ...συζυγικὰ χρονικὰ τοῦ κόσμου τὸ παράδειγμα μιᾶς Κινέζας συζύγου, τῆς ὁποίας τὸν ἄνδρα συνέλαβαν μὲ τὸ σκοπὸ νὰ τὸν φᾶνε μερικοὶ πεινασμένοι στρατιῶτες τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Νὰ προτιμήσετε ἐμένα τοὺς ἐστειπε, πρὸ ἡ σάρκα μου εἶνε μελαμψή, παχουλὴ καὶ γλυκειά. Τι θὰ καταλάβετε τρώγοντας αὐτὸν τὸν κατίσχνο ἄνθρωπο. Τοὺς ἔπεισε καὶ τὴν προτίμησαν.

Μπρὸς στοὺς γονεῖς της ἡ ἀρχαία Κινέζα ἀπαγορεύονταν νὰ φνερνισθῇ, νὰ τανταθῇ καὶ νὰ... βήξῃ ἀκόμα.

Η ΟΡΓΗ ΤΟ ΜΟΥΣΟΥΡΓΟΥ

"Οταν κάποτε ὁ μουσουργὸς Μτόλωβ διηύθυνε μιὰ συναυλία στὴν παλὴ λεπτὴ σιγμὴ τῆς ἐξάρτσως του ἄκουσε κάτι σὰν ἐλαφρὸ φεσρούγισμα πουλιοῦ. Γύρισε τότε ξαρνικὰ καὶ εἶδε κάποια κυρία ποὺ κινοῦσε τὴ βεντάγια της. Τρελλὸς ἀπὸ θυμὸ ὁ Μάυλωβ τῆς εἶπε :

— Κυρία ἂν εἶνε ἀπόλυτως ἀνάγκη νὰ κινῆτε τὴ βεντάγια σας, κάνατέ το τουλάχιστο σύμφωνα μὲ τὸ ρυθμό.

ΟΙ ΦΥΤΙΝΟΙ ΜΙΘΟΥΣΑΛΑΙ

Οἱ μικροβιώτεροι Μιθουσάλαι ἀνήκουν ἀσφαλῶς στὸ βασίλειο τῶν φυτῶν. Ἡ ἐλιὰ πολλὲς φορὲς παρνῷ τοὺς 20 αἰῶνες, ἡ δρῦς ζῇ 800 ὥ; 900 χρόνια, ἡ μελία, ἡ συμίδα, ἡ λεύκα, ἐπάνω ἀπὸ διακόσια, ὁ λεβέντης ὁ ἔλατος καὶ τὸ παῦκο ὥ; 300.

ΑΠΟ ΤΑ ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ

ΤΟ ΠΑΛΑΤΙ ΤΩΝ ΒΛΑΧΕΡΝΩΝ

Ἕνα ἔνδοξο ἐρείπιο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ αἰώνιος Θωμᾶς καὶ ὁ τάφος τῆς Μαρίας. Μιὰ τραγικὴ σκηνὴ στὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν. Τὸ κίνημα τοῦ ναυάρχου Βαρδάνη καὶ ἡ σφαγὴ τοῦ Τιβερίου. Χρόνια αἵματος καὶ φρίκης. Ἰουστινιανὸς ὁ Ῥινότμητος καὶ ἡ φοβερή του ἐκδίκησις.

Αἱ Βλαχέρναι εἶνε μία ἀπὸ τὶς ἐπισημότατες γιὰ τὸν ὀρθόδοξο Χριστιανισμὸ τοποθεσίες τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Βρίσκεται στὸν Κεράτιο κόλπο, μέσα στὰ ἀρχαῖα τείχη, δεξιὰ γιὰ κεῖνον ποὺ μπαίνῃ ἀπὸ τὴν Πύλη Ἐϊβάν-Σεράϊ. Σώζονται ἀκόμη ἐκεῖ τὰ ἐρείπια τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Παλατιοῦ τῶν Βλαχερνῶν ποὺ τὸ ἀγαποῦσε τόσο ὁ περίφημος αὐτοκράτωρ Μανουὴλ ὁ Κομνηνός. Στὴν ἐποχὴ τῶν Σταυροφοριῶν πρῶτος ἀνέβη τὸ ἀνάκτορο τοῦτο ὁ ἀρχηγὸς τῶν σταυροφόρων Πέτρος ὁ Ἐρημίτης, τῷ 1096. Ὁ τότε αὐτοκράτωρ Ἀλέξιος ὑποδέχτηκε τὸν ἥρωα μὲ κάθε τιμὴ καὶ τοῦ ἔδωρησε μάλιστα καὶ 220 χρυσᾶ Βυζαντινὰ νομίσματα καὶ ἄλλα χρήματα γιὰ τοὺς στρατιῶτες του. Ἔξαφνα ὅμως, ἕνα βέλος, τοξευμένο ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τοῦ Πέτρου, τραυματίζει ἕναν ἀξιωματικὸ ποὺ στεκότανε πλάγι στὸ θρόνο τοῦ Αὐτοκράτορα... Σηκώνονται ὀργισμένος ὁ Ἀλέξιος καὶ διατάζει νὰ βγοῦν κατὰ τῶν Σταυροφόρων δύο λόχοι. Γίνεται μάχη καὶ σφαγή. Οἱ Σταυροφόροι τρέπονται εἰς φυγὴν δεκατισμένοι...

***

Στὸ ναὸ τῶν Βλαχερνῶν ἐσώκλειστο ἕνα παλαιότατο χειρόγραφο ἀναφερόμενον στὴν κοίμησι τῆς Παναγίας. «Ὅταν ἡ Μαρία ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ, ἔγραφε ὁ Χρονογράφος, ἡ μορφή της ἦτο τόσο ἀκτινοβόλος περιεβάλθη ἀπὸ καινούργια καὶ οὐράνια ὁμορφιὰ καὶ τὸ σῶμα της ἀνέδωκε γλυκυτάτη εὐωδία. Τὸ παρθένο της λείψανο ἀπετέθη μέσα σὲ κέδρινο φέρετρο, τὸ ὁποῖον ἡ γυναῖκες τῆς Ἰουδαίας ἐστόλισαν μὲ ἄνθη καὶ φύλλα.

»Οἱ Ἀπόστολοι μετέφεραν τὸ λείψανο, κρατοῦντες αὐτὸ ὑψηλά, στοὺς ὤμους των μέχρι τῆς Γεθσημανῆς, ὅπου ἦταν ὁ ταφος.

»Κατὰ τὰ ἔθιμα τῶν Ἰουδαίων, μπροστὰ ἀπὸ τὴν ἱερὰ πομπὴ ἐβάζιδαν μουσικοί, μὲ αὐλοὺς καὶ φορμιγγες, καὶ γυναῖκες μοιρολογίστρες... Ὅταν δὲ τὸ σῶμα τῆς Μαρίας ἐτάφη, οἱ παρευρισκόμενοι ἐξεραγήσαν σὲ λυγμούς. Μικρὴ ὀδύνη ἐπίεζε τὶς ψυχές τους καὶ γονατισμένοι ἐδέοντοκαὶ ἔψαλλαν ἱεροὺς ὕμνους».

Καὶ παρακάτω :

«Τρεῖς ἡμέρες εἶχαν περάσει καὶ οἱ Ἀπόστολοι δὲν μποροῦσαν ν' ἀπομακρυνθοῦν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ἔκειτο τὸ ἱερὸ λείψανο τῆς Ἁγίας Παρθένου, τὸ ἀντικείμενον τοῦτο τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῶν δακρύων των. Καὶ ὅμως ἡ ὥρα εἶχε φτάσει γιὰ νὰ ἐπιστρέψουν στὶς ἐκκλησίες τους...

»Ἦταν λοιπὸν ἕτοιμοι νὰ ξεκινήσουν, ὅταν καταφθάνει τελευταῖος ὁ μόνος ποὺ ἔλειψε ἀπὸ τὴν κηδεία, ὁ Θωμᾶς. Θλιμμένος ἕως θανάτου, ἀπαρηγόρητος γιὰ τὴν ἀπουσία του,ρωτάει : —«Εἶνε λοιπὸν ἀλήθεια ; Πέθανε ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου μας ;». Οἱ Ἀπόστολοι τοῦ δείχνουν τὸν τάφο της, ἀλλὰ ὁ Θωμᾶς δὲν πιστεύει. Θέλει νὰ ἰδῇ μὲ τὰ μάτια του, θέλει νὰ προσφέρῃ τὴ λατρεία του καὶ τὰ δάκρυά του στὸ λείψανο τῆς Μαρίας. Οἱ Ἀπόστολοι, γιὰ νὰ τὸν εὐχαριστήσουνε, σηκώνουνε τὴν πλάκα τοῦ τάφου.

»Ἀλλὰ τὸ φέρετρο ἦταν ἄδειο !...».

***

Ὁ Ναὸς τῶν Βλαχερνῶν ἔχει μεγάλη καὶ περιπετειώδη ἱστορία. Κι' ἐν πρώτοις δὲν ἔμεινε δυστυχῶς ἀκηλίδωτος ἀπὸ βασιλικὸ αἷμα. Ἡ περιγραφὴ τοῦ κακουργήματος τούτου εἶνε τόσο περισσότερο τραγικὴ ὅσο τὸ δυσευχυσιμένο θῦμα ποὺ ἔβαψε τὴν ἐκκλησία μὲ τὸ αἷμα του ἦταν ἕνα ἀθῷο παιδί, ἕνα βασιλόπουλο...

Εἶνε ἴσως γνωστὸν ὅτι ὁ Ἰουστινιανὸς ὁ Β', υἱὸς Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, βασιλεύσας τὸ 695 ὑπῆρξε θηριωδέστατος—χειρότερος τοῦ Νέρωνος καὶ τοῦ Καλιγούλα. Ὁ δοὺξ Λεόντιος ἐξεστράτευσε ἐναντίον του, τὸν ἐξεθρόνισε καὶ γιὰ νὰ τὸν στιγματίσῃ περισσότερο τοῦ ἔκοψε τὴ μύτη ! Γιὰ τοῦτο εἶνε γνωστὸς στὴν ἱστορία ὡς «Ἰουστινιανὸς ὁ Ῥινότμητος». Ἔτσι ἀκρωτιριασμένο, τὸν ἐξώρισε στὴ Χερσῶνα. Ἐκεῖ ὅμως βρέθηκε γυναῖκα νὰ τὸν συμπαθήσῃ, ἡ Θεοδώρα, ἀδελφὴ τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Χαζάρων ! Τὴν ἐπῆρε σύζυγο καὶ ὕστερ' ἀπὸ δεκαετῆ ἐξορία καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φυλῆς τῶν Χαζάρων πλέει πρὸς τὴνΚωνσταντινούπολιν,μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ ἐκδικηθῇ. Στὸν Εὔξεινο Πόντο σηκώνεται μεγάλη τρικυμία. Τὰ πλοῖα του κινδυνεύουν νὰ βουλιάξουν, φόβος κυριεύει τοὺς ἀξιωματικούς του καὶ ἕνας τοῦ λέγει :

— Τάξε, Δέσποτα, ὅτι ἂν σωθοῦμε ἀπὸ τὸν κίνδυνο, θὰ συγχωρήσῃς τοὺς ἐχθρούς σου.

Ἀλλὰ ἡ λύσσα τῆς ἐκδικήσεώς του ἦταν τέτοια, ὥστε ὁ Ῥινότμητος Βασιλεὺς ἄγγιξε τὸ ἀκρωτηριασμένο του πρόσωπο καὶ ἔπειτα σηκώνοντας τὸ χέρι ψηλά, ἐφώναξε :

— Ἕναν καὶ μόνο ἀπ' αὐτοὺς ἂν συγχωρήσω τοὐτην τὴν ἄρα νὰ μὲ καταπιῇ ἡ θάλασσα !..

Καὶ ὁ μανιώδης Ἰουστινιανὸς ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσί του. Ξεγῆκε στὴνΠόλι καὶ ἐπέρασε τοὺς κατοίκους «ἐν στόματι μαχαίρας». Μὲ τὸν καιρὸ ὅμως ἄρχισε νὰ τυραννῇ καὶ τοὺς δικούς του. Τὸν ἔφερε ὁ ναύαρχος Βασίλειος Βαρδάνης ἔκανε... κίνημα, ἐπεκράτησε, ἔσωσε τὸν Ῥινότμητον, ὁ ὁποῖος αὐτὴ τὴ φορὰ ἔχασε ὁλόκληρο τὸ κεφάλι τι υ. Ἀπεκεφαλίσθη τῷ 711.

Ἂν ὅμως αὐτὸς ἄξιζε μιὰ τέτοια τιμωρία, τίποτε δὲν ἔφταιγε ὁ γυιός του Τιβέριος, ἀνεύθυνο παιδάκι ἐννέα ἐτῶν, ποὺ ζοῦσε μὲ τὴ γιαγιά του στὶς Βλαχέρνες. Οἱ ἐπαναστάται ἐπῆγαν ἐκεῖ καὶ τὸ ἐζήτησαν. Ὁ ἱστορικὸς τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς Θεοφάνης περιγράφει δραματικώτατα τὸ φοβερὸ συμβάν. Τὸ παιδὶ εἶχε ξηγήσει ὅπως μέσα στὸ Ἱερὸ Βῆμα τοῦ ναοῦ. Ἐκεῖ τὸ βρῆκαν οἱ στρατιῶτες νὰ κρατῇ περίφοβο μὲ τὸ ἕνα χεράκι του τὸ «κιονάριον τῆς Ἁγίας Τραπέζης» καὶ μὲ τὸ ἄλλο τὰ τίμια ξύλα καὶ τἄλλα φιλοτιμήματα. «Ἔξω ἀπὸ τὸ Βῆμα καθότανε ἡ γιαγιά του Ἀναστασία (μητέρα τοῦ Ἰουστινιανοῦ), ἡ ὁποία μόλις εἶδε τοὺς στρατιῶτες νὰ μπαίνουν μὲ γυμνὰ σπαθιά, ἔπεσε στὰ πόδια τοῦ ἀρχηγοῦ τοὺς ἐκτελεστικοῦ ἀποσπάσματος Πατρικίου Μαύρου, καὶ μὲ θρήνους καὶ θερμὰ δάκρυα ζητοῦσε ἔλεος γιὰ τὸν ἐγγονό της, ποὺ δὲν εἶχε κάνει τίποτε.

Ἐνῷ δὲ ἡ γρηά, κρατῶντας τὰ πόδια τοῦ Μαύρου καὶ φιλῶντας τὰ χέρια του, ἱκέτευε, κατέρθασε δεύτερο ἀπόσπασμα μὲ τὸν Πατρίκιο Στρατηγὸ ἐπὶ κεφαλῆς. Ὁ Στρατηγὸς ἐμπῆκε στὸ Ἱερό, ἄρπαξε τὸ παιδί, καὶ τὸ μὲν τίμια ξύλα τὰ ἄφηκε ἐπάνω στὴν Ἁγία Τράπεζα, τὰ δὲ φιλαράκια ἐκρέμασε στὸ δικό του λαιμό... Ἔπειτα οἱ στρατιῶτες ἐσήκωσαν τὸ μικρὸ Τιβέριο στὰ χέρια, τὸν ἐγδύσανε, τὸν ἐξάπλωσαν στὸν κατῶφλι τῆς Ἐκκλησίας καὶ «δίκην προβάτου αὐτὸν ἐλαρυγγοτόμησαν !» Τὸν ἔσφαξαν σὰν ἀρνί...

Πλησίον τῶν ἐρειπίων τῶν Βλαχερνῶν βλέπει κανεὶς ἀκόμη καὶ σήμερα τὰ ἐρείπια ἑνὸς ἱστορικοῦ Πύργου. Μέσα σ' αὐτὸν κατὰ τὴν νύχτα τῆς 28ης Μαΐου 1453 ἐβρῆκε καταδλὴ τὴν προηγουμένην τῆς Ἁλώσεως τὸν Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μέγας Δοὺξ Λουκᾶς ὁ Νοταρᾶς ἐξησφάλισε τὴ γυναῖκα καὶ τὰ παιδιά του. Ἀλλ' οἱ Ὀθωμανοὶ τοὺς ἀνεκάλυψαν καὶ τοὺς ἔσφαξαν μαζὶ καὶ ἑνὸς νηπίου...

Οἱ ἱστοριογράφοι τῆς ἐποχῆς, παρευρεθέντες τὸ Παλάτι τῶν Βλαχερνῶν, βρίσκουν λέξεις γιὰ νὰ περιγράψουν τὸ μεγαλοπρέπειά του. Ἕνας ἀπ' αὐτοὺς ὁ Ὀθων ὁ Διόγνλος γράφει : «Μαρμάρινοι κίονες ὑψηλοὶ ἐστολισμένοι μὲ «ἄπεφθον χρυσὸν καὶ ἄργυρον». Τέλος ὁ ἄγνωστος ἀστραποβολοῦσε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν πολυτίμων λίθων. Σύμφωνα ἀπ' ὅλον αὐτὸ τὸν πλοῦτο, δὲν σώζονται παρὰ τοῖχοι γκρεμισμένοι γιὰ νὰ δείχνουν στὸ διαβάτη τὴ ματαιότητα τῆς ἀνθρωπίνης ὡραιότης, ποικιλία βαφῶν καὶ χρυσοῦ πλοῦτος κατακόσμων πανταχόθεν». Ἡ μεγάλη αἴθουσα τοῦ Θρόνου ἦταν φανταστικὴ. Οἱ τοῖχοι της ἦτιαν στρωμένοι μὲ χρυσάφι καὶ ἐπάνω ἦσαν σκαλισμένα τ' ἀνδραγαθήματα τῶν κατὰ καιροὺς Αὐτοκρατόρων καὶ ἰδίως Μανουὴλ τοῦ Κομνηνοῦ. Οἱ στύλοι τῶν ἀνακτόρων ἦσαν ὁλόχρυσοι.

Ἔγινε μάχη καὶ σφαγή.

ΖΩΕΜΠΟΡΙΚΟ ΣΤΥΛ

Ἕνας ζωέμπορος ἔλαβε τὸ ἀκόλουθο τηλεγράφημα : «Ἀ... ὅλοι χοῖροι σταθμὸν σᾶς περιμένουν, ἐπίσης τὸ ταχύτερον ὅ... αὔριον διότι τραῖνο ταξειδιωτῶν δὲν πέρνει ἀγελάδες. Ἡ Κοιν... στὸ Σ. δὲν εἶνε ἐπικερδής, τιμὴ ζώων αὐξάνει, ἂν ἔχετε ἀνάγκ... μοσχαριῶν προτιμῆστε με.

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μὶα πλάκα σοκολάτας

Λίγες ἡμέρες ἔπειτα ἀπὸ τὴν κατάληψη τοῦ Ντάντσιγκ ὅπου ὁ στρατάρχης Λεφὲβρ ἔδρασε τιμητικώτατα, ὁ Μ. Ναπολέων τοῦ ἐμήνυσε πρωῒ-πρωΐ, ὅτι θέλει νὰ τὸν ἰδῇ. Ὁ Στρατάρχης πού ἐκοιμόταν ὅταν ἔλαβε τὴ διαταγή, πετάχτηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι του, ντύθηκε γρήγορα-γρήγορα κι' ἔτρεξε στὸ γενικὸ ἐπιτελεῖο, ὅπου ὁ Ναπολέων συνεργαζόταν μὲ τὸ στρατάρχη Μπερτιέ.

Ὅταν ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας ἀνήγγειλε τὸν Στρατάρχη, ὁ Ναπολέων σήκωκε τὰ μάτια του ἀπὸ τὰ σχέδια, ποὺ μελετοῦσε καὶ ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Μπερτιέ :

—Ὁ Δούξ, εἶπε, δὲν ἀργεῖ καθόλου νὰ τοναλεταρισοθῇ.

Ἔπειτα γυρίζοντας πρὸς τὸν ἀξιωματικὸν τῆς ὑπηρεσίας ἐκόνισε :

— Παρακαλέσετε τὸν Δούκα τοῦ Ντάντσιγκ νὰ μὲ περιμένῃ δυὸ λεπτά.

Τὸν ἐκάλεσα νὰ προγευματίσουμε μαζί.

Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας τὰ ἔχασε. Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μικρὸ διστανμὸ ἀποφάσισε νὰ μιλήσῃ.

— Δὲν ὑπάρχει κανεὶς «Δούξ», Μεγαλειότατε ποὺ νὰ περιμένῃ. Τολμῶ νὰ νομίζω ὅτι ἀνήγγειλα τὸν Στρατάρχην Λεφὲβρ ὁ ὁποῖος ἀναμένει τὰς διαταγὰς τῆς Μεγαλειότητός Σας.

Ὁ Ναπολέων χαμογέλασε.

— Ποιὸς σᾶς ἔδωσε τὸ δικαίωμα, κύριε, εἶπε, ν' ἀναχατεύεσθε εἰς τὴν ἀπονομὴν τίτλων ; Νὰ πᾶτε νὰ μεταδώσετε παρακαλῶ εἰς τὸν κύριον Δοῦκα τοῦ Ντάντσιγκ τὴν παραγγελίαν μου.

Σὲ λίγα λεπτὰ ὁ Αὐτοκράτωρ καὶ ὁ Λεφὲβρ προγευμάτιζαν μαζί. Ὁ Ναπολέων γεμάτος κέφι ἐτιτλοφορροῦσε συνεχῶς τὸν Λεφὲβρ «δοῦκα» ἀλλ' ἐκεῖνος ἐνόμιζε ὅτι δοτειευόταν κι' εἶχε ἀρχίσει μάλιστα νὰ θυμώνει, ὅταν στὸ τέλος τοῦ προγεύματος, τὴν στιγμὴν τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ ἔδωκε ἕνα πακετάκι ποὺ εἶχε σχῆμα πλάκας σοκολάτας.

— Καλέ μου Λεφὲβρ τοῦ εἶπε ξέρω ὅτι σοῦ ἀρέσει ἡ σοκολάτα. Πᾶρε αὐτὴ τὴν πλάκα. Εἶνε ἐξαιρετικῆς ποιότητος. Τὰ μικρὰ δῶρα διατηροῦν τὴν φιλίαν.

Φαντάζεσθε τὴ χαρὰ ποὺ ἔδειξε ὁ ἀγαθὸς Στρατάρχης Λεφέβρ, ὅταν, ἀνοίγοντας τὸ πακετάκι, βρῆκε ἀντὶ σοκολάτας τὸν τίτλον τοῦ δουκὸς τοῦ Ντάντσιγκ καὶ τριακόσια κολλαριομένα χιλιάρικα.

***

Ποιὸς ἀπὸ τοὺς δύο ;

Ὁ Ἐρρῖκος ὁ Δ' μιὰ μέρα ἀπὸ κυνήγι περιπλανήθηκε κι' ἔκαισε κουβέντα μ' ἕνα χωρικὸ πού κοβόρεβε ξύλα. Ἀπὸ κουβέντα σὲ κουβέντα ὁ ξυλοκόπος τοῦ εἶπε πὼς εἶχε μεγάλη ἐπιθυμία νὰ γνωρίσῃ τὸ βασιλέα κι' ἐπειδὴ εἶχεμε πὼς εἶταν κυνηγὶ καὶ θὰ περνοῦσε ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ μέρη σκέμενε γιὰ νὰ τὸν ἰδῇ.

— Ἂν θέλῃς νὰ τὸν δῇς τοῦ εἶπε ὁ Ἐρρῖκος. ἀνέβα στὰ λαοβόλια τ' ἄλόγου μου νὰ σὲ πάω ἐγὼ ἐκεῖ ποὺ θὰ περάσει.

— Καὶ καλά, τοῦ εἶπε ὁ χωρικός, ποὺ θὰ καταλάβω ἐγὼ ποιὸς θάναι ὁ βασιλιᾶς. Ἔχει κάποι συνοδεία κι' εἶνε ὅλοι τους κάτοι καλντυμένοι.

— Ἀνέβα, τοῦπε ὁ βασιλιᾶς, καὶ θὰ τὸν καταλάβῃς γιατὶ ὅλοι θὰ βρίζουν τὰ καπέλλα τους ἀπ' ὅπου θὰ περνάει, ἐνῶ αὐτὸς θὰ φορέει τὸ δικό του.

Ἔτσι καὶ γίνηκε. Ὅταν ἐφθάνανε στὸ μέρος ποὺ ἦταν ἡ βασιλικὴ συνοδεία, ὅλοι ἤρθαν νὰ χαιρετίσουν τὸν Ἐρρῖκο.

— Ἔ λοιπόν, λέει ἐκεῖνος χαμογελώντας στὸν χωρικό. Ποιὸς εἶνε ὁ βασιλεύς ;

— Μὰ τὸ ψωμὶ ἀφεντικό ἢ ἡ ἀφεντιά σου εἶσαι ἢ τὸ λόγου σου γιατὶ μονάχα μεῖς οἱ δυὸ δὲν ἐχτυπωφωθήκαμε !

Ὁ Ἱστορικὸς

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

Φταίει ὁ κόκορας

Ὁ περίφημος περιηγητὴς Σμὶθ ἀναφέρει ὅτι οἱ Μαῦροι τῆς Γουϊνέας δὲν τρῶνε ποτὲ πετεινὸ καὶ διηγεῖται ἕνα παραμῦθι, ποὺ λένε, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν ἀποστροφή τους αὐτή.

Ὅταν ὁ Θεὸς ἔφτιαξε τοὺς ἀνθρώπους ἐργάσθηκε μιὰ ὁλόκληρη ἡμέρα. Ὅταν ἄρχιζε νὰ βασιλεύσι ὁ ἥλιος, ὁ Θεὸς παρέταξε τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶχε φτιάξει κι' ἔμεινε πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ ἔργο του. Παρετήρησε μονάχα, πὼς ὅλοι εἶταν μαῦροι, σὰν χωματένιοι ποὺ εἶταν, κι' ἀποφάσισε νὰ τοὺς ἀσπρίσει. Ἄρχισε λοιπὸν νὰ τοὺς πλένει ἕναν- ἕναν καὶ θὰ τοὺς ἔκανε ὅλους λευκοὺς ἂν δὲν φώναζε ὁ πετεινός. Στὸ μεταξὺ αὐτὸ εἶχε νυκτώσει κι' ἄρχιζε νὰ ξημερώνει...Ὁ Θεὸς ποὺ ἄκουσε τὸν πετεινὸ καὶ κατάλαβε πὼς εἶταν κουρασμένος παράτησε σύξυλους τοὺς ὑπολοίπους.

Γι' αὐτὸ οἱ μισοὶ ἄνθρωποι γινῆκαν ἄσπροι ἐνῷ οἱ ἄλλοι μισοὶ μείναν μαῦροι καὶ γι' αὐτὸ δὲν τρῶνε πετεινό, εἰ κάτοικοι τῆς Ν. Γουϊνέας, ἀπὸ περιφρόνηση πρὸς αὐτὸ ποῦγινε αἰτία νὰ μείνουν μαῦροι.

***

Ὁ Ἰωνᾶς καὶ τὸ κῆτος

Ἡ Γραφὴ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι κάποιο κῆτος κατάπιε τὸν προφήτη Ἰωνᾶ ὅταν ταξείδευε ἀπὸ τὴν Ἰόπη τῆς Παλαιστίνης στὴν Ἱσπανικὴ Ταρσίς, ἀλλὰ δὲν προσδιορίζει καὶ τὸ εἶδος τοῦ κήτους. Ἦταν φάλαινα, δελφίνι, φώκη ; Τελευταῖα ἀνεκαλύφθη τὸ μυστήριο : Σ' ἐκεῖνη τὴ θάλασσα ὑπάρχουν καὶ σήμερα ἀκόμη ποὺ καὶ ποὺ μεγάλοι λευκοὶ καρχαρίες. Ἕνας τέτοιος πρὸ ὀλίγων ἐτῶν κατάπιε κάποιον ναύτη ἑνὸς Ἀγγλικοῦ πολεμικοῦ ποῦ περνοῦσε ἀπὸ κεῖ. Ὁ καπετάνιος ἐνυροβόλησε τὸ θαλάσσιο τέρας καὶ τὸ πλήγωσε στὴ ράχη καὶ τότε ἐκεῖνο ἀμέσως ἐξέρασε ὁλοζώντανο τὸ ναύτη. Δὲν ἀποκλείεται καὶ ὁ Ἰωνᾶς νὰ ἐφιλοξενήθη τὰ τρία ἡμερόνυχτα στὴ στομάχα κάποιου τέτοιου λευκοῦ καρχαρία.

***

Τραγικὴ Στατιστικὴ

Θέλετε νὰ λάβετε μιὰ ἀμυδρὴ ἰδέα τῶν ὀλέθρων ποὺ σκόρπισαν στὸν φτωχό μας πλανήτη οἱ διάφορες ἐπιδημίες ; Ρίξετε μιὰ ματιὰ στὴν παρακάτω πρόχειρη, μὰ σπαρακτικὴ στατιστική :

— Κατὰ τὸ 872 π. Χ. πέθαναν ἀπὸ λέπρα στὴ Δυτικὴ Κίνα 970.000 ἄνθρωποι.

— Κατὰ τὸ 453 π.Χ. χάθηκαν στὴ Ρώμη 200.000 ἀπὸ λοιμό.

—Στὰ 430 π. Χ. παρουσιάσθη ὁ λοιμὸς τῶν Ἀθηνῶν, ποὺ τόσο λεπτομερῶς περιγράφει ὁ Θουκιδίδης καὶ μέσα σ' ἕνα ἔτος ἁπλώθη σ'ὅλο τόν τότε γνωστὸ κόσμο. Ὁλόκληρα ἐνατομμύρια πέθαναν.

— Κατὰ τὸ 72 π.Χ. παρουσιάσθη περίεργη λοιμικὴ νόσος στὴν Ἰνδική : Πρίσκονταν ἡ γλῶσσα καὶ μαύριζε καὶ γλυστροῦσε ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα. 887.000 πέθαναν μέσα σὲ δυὸ μῆνες.

— Ὁ λοιμὸς τοῦ 78 μ.Χ. τῆς Ρώμης ἐθανάτωσε μέσα σὲ μιὰ μέρα 10.000.

—Πυρετὸς εἰδικῆς φύσεως κατὰ τὸ 189 μ. Χ. ξεπάστρεψε τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ στὴ Γαλλία καὶ στὴν Ἱσπανία.

— Στὸ Ρωμαϊκὸ κράτος κατὰ τὸ 251 μ. Χ. πέθαναν ἀπὸ πανώλη 3.000.000 !

—Κατὰ τὸ 746 ἡ πανώλης ἐθέρισε μονάχα μέσα στὴν Κωνσταντινούπολη 200.000 !

— Πόσους τάχα νὰ ξεπάστρεψε ἡ γρίππη τοῦ 1918—1919 ;

***

Ἑλληνικὲς γάϊδαρος

Ὅταν ὁ περίφημος Ἄγγλος συγγραφεὺς καὶ μυθιστοριογράφος Οὐάλτερ Σκὸττ φοιτοῦσεν ἀκόμη στὸ σχολεῖο, οἱ συμμαθηταί του τὸν παρωνόμαζαν «Ἑλληνικὸ γάϊδαρο» ἐξ αἰτίας τῆς χοντροκεφαλιᾶς του.

Δὲν γνωρίζομεν κατὰ πόσον οἱ ἀλλοεθνεῖς γάϊδαροι ὑπερτεροῦν σ' εὐφυΐα τοὺς Ἕλληνας ἀδελφούς των. Ἐν πάσει περιπτώσει πάσοι ἄνθρωποι δὲ θὰ ζήλευαν τὴν τιμὴ ποὺ ἔκαμαν οἱ συμμαθηταὶ τοῦ Οὐάλτερ Σκὸττ στοὺς Ἑλληνικοὺς γαϊδάρους !

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΠΟΙΗΤΡΙΕΣ

ΤΟ ΔΕΝΤΡΟ

Στὴ δημοσιά, στὴν πέτρα πλάϊ ἐκείνη,
τὸ δέντρο ποὺ θωρεῖς ἀκουμπισμένο
ξεράθηκε ἀπὸ τότε ποὺ ἔχει γείνη
στὴ ρίζα του, μιὰ νύχτα, φονικό.

Σαράντα καλοκαίρια ποὺ δὲ δίνει
στὸν πεζοδρόμον ἴσκιο καὶ καρπό.
Κ' εἶν' ὁ κορμός του στέρφος ποὺ ἔχει
[μείνη
σὰ φίδι μαυροκέφαλο κι' ὀρθό.

Στὰ κλαρικά του, λένε, δὲν κουρνιάζει
πουλάκι διαβατάρικο ἢ τζιτζίκι.
Καὶ κάποτε, ποὺ ἡ νύχτα τὸ σκεπάζει,

φωνὴ ἀπὸ τὴν κουφάλα του ἀναδίνει,
ταράζει τὰ κλαδιά, μιλεῖ, κι' ὦ φρίκη,
— Δικαιοσύνη, λέει, δικαιοσύνη !

Αἰμιλ. Στεφ. Δάφνη

ΜΙΚΡΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Του Michel Corday

Στὸ σαλόνι τοῦ τραπεζίτου Φοντανί κουβεντιάζανε γιὰ κείνους ποὺ παρακολουθοῦν καὶ κυνηγοῦν τὶς γυναῖκες στοὺς δρόμους.

— Δὲν βρίσκω κανένα ἐνδιαφέρον, ἔλεγε ἡ γυναῖκα τοῦ τραπεζίτου, σέ κείνους ποὺ μᾶς κυνηγοῦν στοὺς δρόμους, καὶ ἀπόδειξις εἶνε ποὺ καμμιὰ ἀπὸ μᾶς δὲν τοὺς χρωστάει κανένα ἐρωτικὸ ἐπεισόδιο ! Εἶνε μεγάλη αὐθάδειά τους νὰ σκέπτονται πὼς θὰ πέσουμε στὴν ἀγκαλιά τους ἐπειδὴ περπατοῦν ἁπλῶς ἀπὸ πίσω μας. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ μανιακοὶ ποὺ ὑπνωτίζονται ἀπὸ τὰ ἀλλιά μας, τὸν λαιμό μας, τὸ σῶμα μας !.. Οἱ περισσότεροι ὅμως εἶνε ἢ ἀνόητοι ἢ μισότρελλοι.

— Νομίζω πῶς ὑπάρχουν ἀκόμα εἶπε ἡ κ. Δαντιὲλ καὶ οἱ ἐρασταὶ τῆς φαντασίας, ποὺ ἀκολουθοῦν μιὰ γυναῖκα σὰν μιὰ χίμαιρα.. Εἶνε οἱ ποιηταὶ τοῦ δρόμου. Ἀκολουθοῦν μιὰ ὅμορφη γυναῖκα καὶ εὐχαριστοῦνται νὰ τὴν βλέπουν νὰ περπατῇ, φοβοῦνται νὰ τὴν τρομάξουν, καὶ σὰν μπῇ στὸ σπίτι της οὔτε κὰν κυττάξουν τὸ νούμερο...

— Εἶνε ἀλήθεια ἀπήντησεν ἡ γυναῖκα τοῦ ζωγράφου Λουκέν, πὼς δὲν ξέρουμε ποτὲ ποιὸς εἶν' ἐκεῖνος ποὺ μᾶς ἀκολουθεῖ. Τὶς περισσότερες φορὲς εἶνε ἕνας ἀνοήτος, μὰ κάποτε εἶνε κάποιος π' ἀξίζει τὸ κόπο νὰ τὸν γνωρίσῃ κανείς. Μοῦ συνέβη μιὰ φορὰ ἕνα μικρὸ περιστατικό, ποὺ θὰ τὸ θυμοῦμαι αἰωνίως. Γύριζα στὸ σπίτι μου στὴν πλατεῖα Βαγκρτιέ, ὅταν εἶδα πὼς ἕνας ἄνθρωπος μ' ἀκολουθοῦσε. Κυττάζοντας μέσα στὶς βιτρίνες διέκρινα πὼς ἦτανε ψηλὸς καὶ σβέλτος. Φοροῦσε μιὰ ἀνοιχτὴ καλοκαμωμένη φορεσιά. "Ημουν πολὺ μακρυὰ ἀκόμα ἀπ' τὸ σπίτι μου κι' ἄρχισα ν' ἀνησυχῶ, γιατὶ ὁ δρόμος ἦταν σχεδὸν ἔρημος. Κρατοῦσα στὸ χέρι μου ἕνα μικρὸ πακέτο μὲ γλυκίσματα, καὶ ἤμουν ἀποφασισμένη, στὸ πρῶτο κοπλιμέντο ποὺ θὰ μοῦ ἔκανε, νὰ τοῦ τὸ πετάξω σιά μοῦτρα.

...Τὸ ὑποκείμενο αὐτὸ πλησίαζε, ὅσο γρήγορα κι' ἂν περπατοῦσα τόσο ποὺ μ' ἔπιασε ὁ φόβος. Γιατί μὲ παρακολουθεῖ ἔλεγα ; Μὲ γνωρίζει ; Τί θέλει νὰ μοῦ πῇ ; Εἶκοσι σπίτια μὲ χωρίζανε ἀκόμα ἀπ' τὸ δικό μου, ὅταν τὸν ἄκουσα νὰ μὲ φωνάζῃ μὲ μιὰ φωνὴ παρακλητική :

— Κυρία ! Κυρία !

Μὲ μιὰ ματιά, εἶδα τὴν πλατεῖα ἔρημη, τὸ σπίτι μου μακρυὰ ἀκόμα... Δὲν μποροῦσα νὰ τρέξω ὡς ἐκεῖ...Τότε μὲ ἀπελπισμένη ἀπόφασι, γύρισα καὶ τοῦ εἶπα :

— Ἀφίσατέ με ἥσυχη ..

"Αχ! ἀγαπητές μου φίλες, δὲν εἶχα τελειώσει τὴν φράσι μου ὅταν ἀντελήφθην πόσο μὲ γελάσανε ἡ βιτρίνες μὲ τὴν ἀντανάκλασί τους. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτανε πραγματικῶς ντυμένος μὲ φορέματα καλοκομμένα, μὰ ξεθωριασμένα. Τὸ καπέλλο του γιάλιζε σὲ πολλὰ μέρη. "Ενα μανῆλι καφετιζωμένο στὸ λαιμό του ἔκρυβε τὴν ἔλλειψι τοῦ πουκάμισου, τὰ παπούτσια του ἦτανε τρυπημένα καὶ τὸ πρόσωπό του ζαρωμένο ἀπ' τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἐξάντλησι !

Ξαφνίστηκα καὶ σταμάτησα.

— Σᾶς ζητῶ συγγνώμην, κυρία, μοῦ εἶπε. Πεινῶ !.. Σᾶς ὁρκίζομαι πὼς ἔχω τρεῖς μέρες ποὺ δὲν ἔφαγα τίποτα, τίποτα !...

Κύτταξε τὸ πακέτο ποὺ κρατοῦσα μὲ μάτι πεινασμένου σκύλου καὶ συνέχισε :

— Εἶμαι σχεδιαστής, μὰ δὲν ἔχω δουλειὰ καὶ δὲν τολμῶ νὰ μπῶ σὲ ἄσυλο, νερέπομαι. Εἶσθε ἡ πρώτη ποὺ τῆς ζήτησα βοήθεια, σᾶς ὁρκίζομαι. Μὰ λυποῦμαι λιγώτερο ποὺ ἀπευθύνομαι σὲ μιὰ γυναῖκα παρὰ σ' ἕναν ἄντρα. Δῶστε μου, σᾶς παρακαλῶ, κάτι νὰ φάω, δτι τύχῃ... κι' αὐτό... κι' ἔδειξε τὸ μικρὸ πακέτο ποὺ κρατοῦσα.

"Ημουνα τόσο σαστισμένη καὶ λυπημένη ποῦ, μηχανικῶς, τοῦ δωσα τὰ γλυκίσματα.

Ξέσχισε τὸ χαρτὶ γρήγορα - γρήγορα, καὶ ἄρχισε νὰ τρώῃ μὲ ἀπληστία τὰ σοκολατάκια καὶ τὰ φοντὰν ! Τόσο βιαζόταν, ποὺ συχνὰ μασοῦσε καὶ τὰ χαρτάκια πούταν τυλιγμένα μέσα τὰ γλυκά! Εἶχε ξεχάσει καὶ μένα καὶ κάθε ντροπή. Κι' ἐγὼ ἔμεινα ἀκίνητη, χωρὶς σκέψι, μὲ μιὰ ἐπιθυμία νὰ κλάψω. "Αχ, κακόμοιρέ μου. ἔλεγα, ποὺ σὲ νόμιζα ἐρωτευμένο !

Σὰν τελείωσε τὸν ἄκουσα νὰ μοῦ λέει αὐτὴ τὴ φράσι, ποὺ θὰ τή θυμᾶμαι πάντα :

— "Αχ ! κυρία μου, δὲν θὰ μάθετε ποτὲ πόσο πεινοῦσα !

Τότε τοῦβαλα στὸ χέρι ἕνα μικρὸ χαρτονόμισμα καὶ ἔτσι γιὰ νὰ πῶ κάτι, τοῦ εἶπα ἀνόητα :

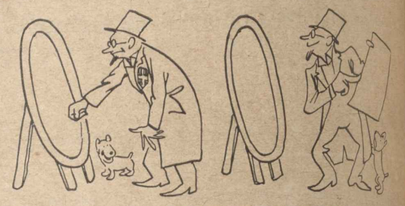
— Τώρα ποὺ φάγατε τὸ φροῦτο σας, πρέπει νὰ πᾶτε νὰ φᾶτε καὶ τὸ φαγητό σας !

"Υστερα ἔφυγα τρεχάτη στὸ σπίτι, ἐνῷ ἐκεῖνος ἐξακολουθοῦσε νὰ μ' εὐχαριστῇ "Ημουν εὐτυχὴς ποὺ ἔκανα ἕνα μικρὸ καλό, μὰ λυπημένη γιὰ τὴν ἀξιολυπητη δυσκολία του.

Ἀπότότε αἰσθάνομαι νὰ μὲ τύπτῃ ἡσυνειδησίς μου,σὰν κάποτε τρεχάτη, χωρὶς νὰ γυρίζω πίσω τὸ κεφάλι ὅποτε νοιώθω ἕνα θρωμο νὰ περπατᾶ γρήγορα πίσω μου. Καὶ λέω μέσα μου :

— Μήπως πεινάει κι' αὐτός, ὁ κακομοίρης ;

Michel Corday

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΝΕΤΕ ΚΑΙ ΝΑ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΕΤΕ

— "Ενας Ρῶσσος συγγραφεὺς λέγει : Οἱ λαμπρὲς συνέπειες κομπολόϊ μαργαριταριῶν. "Αν λύσῃς τὸν κόμπο δὲν ἔχεις μαργαριτάρια σκορπισμένα.

— Στὰ χωριὰ τῆς Κεντρώας Πελοποννήσου ὑπάρχουν γέροι βεσίβιοι ποὺ δὲν γνωρίζουν ἐπάνω ἀπὸ ἑκατὸ ἑκατὸν εἴκοσι πρωτότυπες λέξεις.

— Γιὰ νὰ συμπληρώσουν τὴν κουβέντα τους ὅτι δὲν ἔχουν νὰ προσθορίσουν μὲ τὸν ἀκριβῆ τον ὅρο τὸ λένε: τὸ «τέτοιος», τὸ «τέτοιος». Καὶ ρῆμα ἀκόμη ἔχουν παρμένο: «τετοιώνω».

— Στὴ συνοικία Γενήσεῖρ τῆς Πόλης ζῇ καὶ βασιλεύει ἕνας Τοῦρκος Μαθουσάλας.

—Φέρει σήμερα στὴ ράχη τοντὸ φορτίο τῶν 146 χρόνων. Τὸ πνεῦμα του εἶνε διανγέστατο καὶ ἡ ὅρασή του πρώτης τάξεως.

— Στὰ Ταταούλα τῆς Πόλης βρίσκεται ἐπίσης ἕνας ἄλλος Τοῦρκος σὲ ἡλικία 108 χρονῶν ποὺ ἐτέλεσε τὸ 18ον γάμο του μὲ μιὰ νεαρωτάτη Χανούμ.

—"Οταν ἐρώτησαν κάποτε ἕνα Ἐγγλεζάκι γιατὶ δὲν ἐκλαιγε φροῦτα ἀφοῦ κανεὶς δὲν θὰ τὸ βλέπε,ἀπάντησε: «Ὡ! θὰ μᾶλλον κάποιος, ὁ ἐαυτός μου !»

—Τὶ λένε τὰ Ἑλληνόπουλά μας ;

—Τὸ πρῶτο Βοζιντινὸ νόμισμα κόπηκε στὴν Κύπρο ἤτανὸ Ἰσαάκιος Κομνηνοῦ,δεσπότη τῆς Κύπρου κατὰ τὸ 1184 μ.Χ.

— Τὸ βάρος τοῦ γυναικείου σκελετοῦ εἶνε κατὰ τριάντα γραμμάρια ἐλαφρότερο τοῦ ἀνδρικοῦ.

— Ὁ πρῶτος θάνατος ἀπὸ χόλερα ἐσημειώθη στὴν Αἴγυπτο τὸ 1831 μ.Χ.

— Ἰσρὸ ὀλίγων μηνῶν ἕνας λαμπρὸς Ἀμερικανὸς καὶ μιὰ νεαρωτάτη μὶς ἐτέλεσαν τοὺς γάμους τους ἐντὸς τῆς κεφαλῆς τοῦ γνωστοῦ καλοσυλλογίστου ἀγάλματος τῆς «Ἐλευθερίας» ποὺ βρίσκεται στὸν προλιμένα τῆς Νέας Ὑόρκης.

— Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐβρόντησε δὲν κανεὶς ἄλλος γιὰ τὴ διαιώνιση τοῦ ὀνόματός του εἶνε ὁ Φαραὼ τῆς Αἰγύπτου Ραμσῆς ὁ Β'.

"Εκατὸν ἑβδομήντα (ἀριθμ. 170) παιδιὰ «νόμιμα» ἐγέννησε ὁ ἀδεφόβορος. Κι τὰ μὴ «νόμιμα» ;

— Οἱ ἰθαγενεῖς τῶν ὀχθῶν τοῦ Ἀραγούα καὶ τοῦ Πάρου στὴ Βραζιλία συγκατοικοῦν μὲ διάφορα ζῶα, γάτες,παπαγάλους, χελώνες κ.λ.π. μὲ τὰ ὁποῖα προσέχουν νὰ ἔχουν πάντοτε τὰ ἴδια δικαιώματα.

— Ἱδρυτὴς τοῦ μεγαλειτέρου βρεφοκομείου τῶν Παρισίων εἶνε ὁ "Αγιος Βικέντιος.

— Ἐφευρέτης τῆς ποροελάνης εἶνε ὁ Γερμανὸς πλήρης Μπότγερ.

300,000 ΛΙΓΟΤΕΡΟΥΣ

Ὁ Μεγάλος Φριδερῖκος τῆς Πρωσσίας εἶχε σιγμὲς καφρικὲς ἐπείραζε καὶ δεχόταν πειράγματα ἀπὸ τοὺς αὐλικούς του μὲ τὴ μεγαλήτερη συγκατάβαση.

"Ενα πρωΐ, ἔβαινε ἀπὸ μιὰ ἐπίσκεψη ποὺ τοῦ ἔκανε ὁ γιὸς του καὶ τὸν παίδεψε ἀρκετὰ γιὰ νὰ τὸν ἀκροασθῇ, ὁ Φριδερῖκος τὸν ἐρώτησε σοβαρότατα.

— Δὲν πιστεύω γιατρὲ νὰ ἐμποδίζεστε ἀπὸ τὸ ἐπαγγελματάς σας μυστικὸ γιὰ νὰ μοῦ πῆτε εἰλικρινῶς πόσους ἀνθρώπους σκοτώσατε ἴσαμε σήμερα.

— Δὲν θυμᾶμαι μεγαλειότατε, ἀπήντησε ὁ Ματίλαν, (ἦτανε ὁ πατέρας του γιατρός του, ἕνας τύπος φυθυμότατος καὶ ἀφελέστατος) ἀλλὰ εἶμαι βέβαιος πὼς θὰ ἐσκότωσα πάνω κάτου 300 000 λιγότερους ἀπ'ὅσους ἐσκότωσε ἡ Ὑμετέρα Μεγαλειότης στοὺς πολέμους.

*Ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, ἐπὶ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Νικολάου Γ' Γραμματικοῦ, ἐπὶ τοῦ Πάπα Ἀλεξάνδρου Γ', ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Γερμανίας Φρειδερίκου Α' Βαρβαρόσσα, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Γαλλίας Φιλίππου Β' Αὐγούστου, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου Α' Πλανταγενέτ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Σκωτίας Γουλιέλμου Α' τοῦ Λέοντος, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἱερουσαλήμ Βαλδουίνου Δ' τοῦ Λεπροῦ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Σικελίας Γουλιέλμου Β' τοῦ Καλοῦ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἱσπανίας Ἀλφόνσου Η' τοῦ Ἀγαθοῦ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας Ἀλφόνσου Α' Ἐνρίκεζ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Δανίας Βαλδεμάρου Α' τοῦ Μεγάλου, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Σουηδίας Κάρολου Η' Σβέρκερ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Νορβηγίας Μάγνου Ε' Ἐρλινγκσσον, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας Βέλα Γ', ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Βοημίας Βλαδισλάβου Β', ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Πολωνίας Κασιμίρου Δ' τοῦ Δικαίου, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ρωσσίας Ἰωάννου Β' Ἀντρέγιεβιτς, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Σερβίας Στεφάνου Νεμάνια, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Βουλγαρίας Ἰωάννου Ἀσσάν Α', ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀρμενίας Λέοντος Β', ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Γεωργίας Γεωργίου Γ' Λάσα, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰβηρίας Γεωργίου Β' Λάσα, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἀλβανίας Γεωργίου Καστριώτου Σκεντέρμπεη, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰρλανδίας Ῥοδερίκου Ο' Κόνορ, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰσλανδίας Ἀρνάλδου Γ' Γιοννσσον, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰνδίας Πρίθιβι Ραζ Τσαουχάν, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Ἰαπωνίας Γοσιτσούνε Ἀσικάγα, ἐπὶ τοῦ Βασιλέως τῆς Κίνας Ἀνσὶ Ἀνσὶ Ἀνσὶ

χέρια εἶπε στὴ θειά της, πὼς θὰ πάη στὸ λειβάδι γιὰ νὰ ζωγραφίση. Κατεβαίνοντας τὴν σκάλα βρῆκε τὸ παιδάκι ἑνὸς ἐργάτου. Τοῦ ἔδωσε τότε τὸ κουτί της ζωγραφικῆς, τό φίλησε καὶ τοῦ εἶπε :

— Ἀντίο, Ρομπέρτε, δὲν θὰ μὲ ξαναϊδῇς πιὰ ποτέ !

Ἔπειτα βγῆκε ἀπὸ τὸ σπίτι, μπῆκε στὸ λεωφορεῖο ποὺ πήγαινε ἀπὸ τὸ Caen στὸ Παρίσι ἀποφασισμένη νὰ πραγματοποιήσῃ τὸν σκοπό της.

. . . . . .

Ἡ ἐπιθυμία της ξεικε ἐκπληρωθῇ πειά. Ὁ Μαρὰ ἦταν νεκρὸς ἀπ' τὸ χέρι της...

***

Στὴν φυλακὴ ἡ Καρλόττα περίμενε μὲ γαλήνη τὴν ἡμέρα τῆς δίκης της, ἐνῶ ὁ ὄχλος σὔρλιαζε ἐναντίον της κάτω ἀπ' τὰ παράθυρά της. Στοὺς δικαστὰς παρουσιάσθηκε τέλος ὑπερήφανη καὶ ἤρεμη ὅπως πάντα ;

— Ποιὸς σᾶς ἐνέπνευσε τόσο θανάσιμο μῖσος ἐναντίον τοῦ Μαρά; τὴν ρώτησαν οἱ δικασταί.

— Δὲν χρειαζόμουν τὸ μῖσος τῶν ἄλλων, μοῦ ἔφθανε τὸ δικό μου, ἀπάντησε ὑπερήφανα ἡ Καρλόττα.

— Δὲν σᾶς παρέσυραν ἄλλοι στὴ πράξι σας αὐτή ;

— Ὅτι ἔκαμα τὸ ἔκαμα γιατὶ τὸ ἤθελα ἐγώ.

Ὅταν τελείωσαν οἱ καταθέσεις τῶν μαρτύρων τὴν ρώτησαν ἂν ἔχει τίποτε νὰ πῇ.

— Τίποτε ἄλλο παρ' ὅτι ἐπέτυχα τὸν σκοπό μου, ἀπάντησε. Ὅταν τῆς ἔδειξαν τὸ μαχαῖρι, ἁπλωσε τὸ χέρι της, γύρισε τὰ μάτια της ἀλλοῦ καὶ εἶπε.

— Ναὶ τὸ ἀναγνωρίζω, τὸ ἀναγνωρίζω !

Δύο νέοι τὴν παρακολουθοῦσαν μὲ τὰ βλέμματά τους καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς δίκης. Ὁ πρῶτος ἦταν ἕνας Γερμανὸς Ἀδὰμ Λοὺξ ἀγνὸς δημοκράτης ποὺ εἶχε ἔρθει ἀπ' τὴν Μογεντία γιὰ νὰ συνεννοηθῇ μὲ τοὺς Γάλλους νὰ προκαλέσουν καὶ στὴν Γερμανία ἐπανάστασιν. Ὁ ἄλλος ὠνομάζετο Χάουεζ καὶ ἦταν ζωγράφος καὶ ἀξιωματικὸς τῶν ἐθνοφρουρῶν. Καθ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς δίκης ἐζωγράφιζε καὶ ἡ Καρλόττα ἔστρεφε πρὸς αὐτὸν διαρκῶς τὰ βλέμματά της. Τὴν ὥρα ποὺ ὁ πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου διέταζε τὴν θανατικὴ της καταδίκη γύρισε ἡ Καρλόττα καὶ κύτταξε τὸν Ἀδὰμ Λοὺξ μὲ εὐγνωμοσύνη γιὰ τὴν συμπάθεια ποὺ τῆς ἔδειχνε.

Μετὰ τὴν δίκη οἱ ἐπαναστάτες τῆς ἔστειλαν ἕναν παπᾶ νὰ τὴν ἐξομολογήσῃ, ἀλλ' ἡ Καρλόττα δὲν θέλησε νὰ τὸν δεχθῇ. Παρεκάλεσε μόνον νὰ τῆς ἐπιτρέψουν νὰ δεχθῇ τὸν φίλο της ζωγράφο. Τῆς τὸ ἐπέτρεψαν καὶ τοῦ ποζάρισε ἀρκετὴν ὥρα γιὰ νὰ τελειώσῃ τὴν εἰκόνα της τὴν ὁποία εἶχε ἀρχίσει κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δίκης. Μισὴ ὥρα ὕστερα ὁ δήμιος τῆς χτύπησε τὴν πόρτα. Κρατοῦσε στὰ χέρια του τὸ ψαλλίδι γιὰ νὰ τῆς κόψῃ τὰ μαλλιὰ καὶ τὸ κόκκινο πουκάμισο τῶν καταδικασμένων σὲ θάνατο.

— Πῶς, ἦρθε ἡ ὥρα ; εἶπε ἡ Καρλόττα.

Συνεχαρατήθηκε πάλι καὶ εἶπε τοῦ ζωγράφου:

— Κύριέ μου, δὲν ξέρω πῶς νὰ σᾶς εὐχαριστήσω γιὰ τοὺς κόπους σας. Ἔχετε τὴν καλωσύνη νὰ δεχθῆτε αὐτὸ γιὰ νὰ μὲ θυμῆστε !

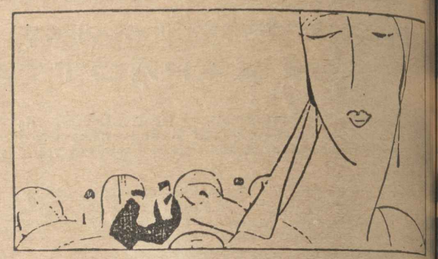
Κ' ἔκοψε καὶ τοὔδωκε μιὰ μποῦκλα ἀπ' τὰ ὡραῖα, πλούσια μαλλιά της. Τὶς ἄλλες της μποῦκλες τὶς χάρισε στὴν γυναῖκα τοῦ δεσμοφύλακος. Ὁ δήμιος τῆς φόρεσε τὸ πουκάμισο τῶν καταδίκων καὶ τῆς ἔδεσε τὰ χέρια πίσω. Χαμογέλασε τότε ἡ δύστυχη νέα καὶ εἶπε :

— Ἡ τουαλέττα τοῦ θανάτου μου γίνεται ἀπὸ κάπως χοντρὰ χέρια ἀλλὰ δὲν πειράζει στὴν ἀθανασία.

Ὁ Ροβεσπιέρος, ὁ Δαντὸν καὶ ὁ Καμὶλλ Ντεμουλὲν εἶχαν σταθῇ στὸν ὁρόμο ἀπὸ τὸν ὁποῖον θὰ περνοῦσεν ἡ Καρλόττα. Ὁ Ἀδὰμ Λοὺξ τὴν περίμενε στὴν γωνία τῆς ὁδοῦ Σαὶντ-Ὀνορὲ καὶ τὴν ἠκολούθησε ὡς τὴν λαιμητόμο. Ἤθελε νὰ τὴν δῇ νὰ πεθαίνῃ. Καὶ πραγματικῶς ἡ Καρλόττα πέθανε ὡραῖα καὶ ὑπερήφανα μὲ τὴν ψυχραιμία καὶ τὴν γαλήνη ποὺ εἶχε ὡς τὴν τελευταία της στιγμή. Μόνον ὅταν πρωταντίκρυσε τὴν λαιμητόμο ἐχλώμιασε λίγο. Ἀλλ' ἔπειτα τὸ χρῶμα τῆς ξαναβρῆκε στὰ μάγουλά της. Ἀνέβηκε τέλος μ' ὅση εὐκολία τῆς ἐπέτρεπαν τὰ δεμένα της χέρια καὶ τὸ μακρύ της κόκκινο πουκάμισο, τὰ σκαλιὰ τῆς λαιμητόμου. Μεταξὺ ὅλων τῶν θυμάτων τῆς ἐπαναστάσεως δὲν ὑπάρχει δεύτερο, ποὺ νὰ ἔδειξε τέτοιο ἀξιοθαύμαστο θάρρος ὰὰν κι' αὐτή. Ὅταν ὁ δήμιος ἐρρίφθη τὸ φόρεμά της γιὰ νὰ ἔχῃ ἐλεύθερο τὸν λαιμό, ἡ ἠρωΐς ἔγινε πάλι γιὰ μιὰ στιγμὴ γυναικούλη κόρη. Ἔκανε ἕνα κίνημα γυναικῆς, ἀλλ' ἔπειτα πάλι συνεκρατήθη καὶ ἔσκυψε τὸ ὡραῖο της κεφάλι στὴν λαιμητόμο. Τὸ κοφτερὸ, βαρὺ μαχαῖρι, ἔπεσε τέλος κι' ἕνας ἀπὸ τοὺς βοηθοὺς τοῦ δημίου σήκωσε ἀπὸ κάτω τὸ κομμένο της ὡραῖο κεφάλι καὶ τὸ ἐμπάτσισε! Ἡ ἀσέβεια αὐτὴ ἔκανε ἐντύπωσι καὶ σ' αὐτὸν ἀκόμη τὸν αἱμοχαρῆ ὄχλο, ὁ ὁποῖος γέμιζε τὴν πλατεῖα, κι' ὁ ὁποῖος ἄρχισε νὰ σὐρλιάζῃ καὶ νὰ διαμαρτύρεται...

Ὁ Ἀδὰμ Λοὺξ, ὁ θαυμαστὴς τῆς Καρλόττας, ἄρχισε νὰ τὴν ὑμνῇ ἀπὸ τὴν ἑπομένη τοῦ θανάτου της : « Εἶθε ἔλεγε, νὰ λάβω κ' ἐγὼ τὴν τιμὴ τῆς λαιμητόμου ποὺ μετὰ τὸν θάνατό της ἔγειρε βωμός». Ἡ ἐφχή του αὐτὴ ἐξπλήρωθη. Τὸν ἔκοψαν κι' αὐτὸν ὀλίγες ἡμέρες κατόπιν.

Εἶπαν γιὰ τὴν Καρλόττα πῶς ἐσκότωσε τὸν Μαρὰ γιὰ νὰ ἐκδικήσῃ τὸν θάνατο ἑνὸς νέου ποὺ ἀγαποῦσε, τοῦ ἀξιωματικοῦ ντὲ Μπελζένς. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε, πῶς ὅτι ἔκαμε τὸ ἔκαμε γιὰ πατριωτικοὺς λόγους καὶ γιατὶ νόμιζε ὅτι μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ σώσῃ τὴν Γαλλία. Εἶχε παρασυρθῇ κι' αὐτὴ ἀπὸ τὸ ρεῦμα τῆς ἐποχῆς της...

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΚΟΖΑΝΗ.— Εἰς τὴν Λέσχην τῶν Δημ. Ὑπαλλήλων ἐδόθη πρὸ ἡμερῶν μεγάλη οἰκογενειακὴ χοροεσπερὶς τῶν φοιτητῶν, τῆς ὁποίας ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε πρωτοφανής.

Διακρίναμεν τὸν Δήμαρχον κ. Τέρπον, τοὺς δικηγόρους κ. κ. Κ. Τσιτσελίκην, Ἀντωνιάδην, Α. Παπακωνσταντίνου, Γ. Καρόσην, τοὺς φοιτητὰς Παπασιώπην, Καραζιώτην, τὰς δίδας Ἰουλία Σασαρόλη, Κατίνα Γκουρτσούλη, Κοῦλα Δελήβεη, Μπεμπέκα Γκουρτσούλη, Καρόση, Στεργίου, Ἀλκιστη Κωτσουρα, Ἀντιγόνη Φούντου, Φαίδρα Παπαδοπούλου, Μαρούλα Μαυροβίτη, Σεβασμία Λιόντα, κ. ἄ.

Κατὰ τὰ διαλείμματα ἡ δροχήστρα τῆς «Πανδώρας» ἐπαναλάβε τὰ νεώτερα καὶ ἐκλεκτότερα τεμάχια.

Κ. Σακελλαρίου

ΡΕΝΤΙΝΑ (Καρδίτσης).— Μ' ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν ἐδόθη μαθητικὴ παράστασις ὑπὲρ τοῦ ἐνταῦθα σχολείου μὲ τὴν «Γλῶσσαν» καὶ τὴν κωμῳδίαν «Φιάκας».

Τοὺς ρόλους ὑπεδύθησαν οἱ μαθηταί : Χρῆστος Καμάρας, Γεώργιος Σακελλαρίδης, Παναγιώτης Ντουράκης, Δημήτριος Ἀναγνωστόπουλος, Χαρίλαος Σουλτανιᾶς, Δημήτριος Ἀ. Ῥήγας, Ἡλίας Δ. Ῥήγας, Δαμιανὸς Κεραμάρης, Χρυσόστομος Ντόντος, Ἀθανάσιος Καμάρας.

Μεταξὺ τῶν θεατῶν διεκρίναμεν τὸν ἀντιαγγελέα Καρδίτσης κ.Οἰκονομόπουλον, Εἰρηνοδίκην κ. Κάππον, Δικηγόρον κ. Κουσαΐν, ἀστυνόμον κ. Δημούλην τὰς παραλειφθείσας συγγενείας τῶν κ. κ. Κώτση καὶ Παπαδημητρίου τὴν δίδα Βελεντίνην Παπαλεξίου μετὰ τῆς ἐξαδέλφης της κ. Παλάτζα. Τὰς οἰκογενείας τῶν κ. κ. Καμάρα, Κονταικοῦ, Σακελλαρίδη, Φλωρογούλα, Μούτου, κ. ἄ.

Κατὰ τὰ διαλείμματα ἔπαιξαν διάφορα μουσικὰ κομμάτια οἱ κ. κ. Γ. Κουσαΐς Δημοδιδάσκαλος (βιολί), Κ. Παπαδόπουλος (κιθάρα), καὶ Κοζζιδὶς (μαντολῖνο).

Ἰωάννης Οἰκονόμου.

ΦΡΕΣ (Κρήτης).— Ἀρκετὸς καὶ ἐκλεκτὸς κόσμος, παρεπιδημῆσαν εἰς τὸν ὡραῖον Φρέ.

Γίνονται συχνὰ ἐκδρομαὶ εἰς διαφόρους μαγευτικοὺς τόπους θεσίας. Προχθὲς μεταξὺ τῶν ἐκδρομέντων εἰς τὴν θέσιν «Λιστρο» διεκρίναμεν τοὺς κ. κ. Γεώργιον Μπιζάνην ἰατρόν, Μιχαὴλ Παπαδάκη ἰατρόν, Ἐμμανουὴλ Συμβουλάκη, Γεώργιον Χριστοδούλη κ. ἄ. Τὰς κ. κ. Κατίνα Μπιζάνη, Ἐλευθερία Γ. Μπουρμπάκη Ἐρυφίλη Παπαδάκη καὶ τὰς δίδας Ἄννα Μιζάνη, Σμύρνη Συμβουλάκη, Ὄλγα Μανουσομαρνάκη, Εἰρήνη Μανουσακάκη, Δέσποινα Μανουσακάκη κ. ἄ.

Φιλία Χριστοδούλη

ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗ.— Ζωηρὰ κίνησις παρετηρήθη τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴ στὴν Βουλιαγμένη λόγῳ τῆς ἐορτῆς τοῦ Ὀρφανοτροφείου. Τρία βαποράκια καὶ πολλὰ αὐτοκίνητα ἔφεραν πολλοὺς ἐκδρομεῖς, οἱ ὁποῖοι πέρασαν μίαν θαυμασίαν ἡμέραν. Οἱ ἐκλεκτοὶ καλλιτέχναι κ. κ. Ἐπιτροπάκης, Βασσόπουλος, ἡ δὶς Φαληρέα καὶ ἡ χορωδία τῆς Ἀθηναϊκῆς μανδολινάτας ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Λάμπα ἐξετέλεσαν διάφορα ἄσματα καταχειροκροτηθέντες.

Μέσα στὸ πλῆθος τῶν παραθεριζόντων καὶ ἐκδρομέων διεκρίναμεν τὰς κ. κ. Μπαχάνερ, Βερέττα, Λάσκαρη, Λάδη, Ρεγγιέ, τὰς δίδας Φαληρέα, Ε. καὶ Σ. Μακρῆ, Π. καὶ Σ. Εὐγενίδου, Θεοδώρου, Ἰωαχείδου, Κωνσταντινίδου, Πετρίδου, Νικολαΐδου, Παλαιολόγου κ. ἄ. τοὺς κ. κ. Λάσκαρην, Μπαλάνον, Φαληρέαν, Θεοδώρου, Κιτάντην, Νέρρην, Κωνσταντινίδην, Νικολαΐδην καὶ πολλοὺς ἄλλους.

Α. Ν.

ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΑΝΑΛΥΤΗΡΙΟΝ

BLACK FLAG

ΜΠΛΑΚ ΦΛΑΓΚ

ΚΑΤΑΤΕΦΕΝ

FLAG

ΤΕΡΠΟΝ

BLACK FLAG ΥΓΡΟΝ

ΜΠΛΑΚ-ΦΛΑΓΚ

ΤΟΜΟΚΤΟΝΟΝ

...καταστρέφει πάντα τὰ ... καὶ τὰ αὐγά των δι' ... ἀσκησιμοῦ, μὲ τὴν μεγα... δυνατὴν οἰκονομίαν ὑ... χους εἰς τὸν οἰκονομικώ... ταστῆρα ΜΠΛΑΚ-ΦΛΑΓΚ.

...Τὸ οἰκονομικώτατον μέσον ...ορᾶς πάντων τῶν ἐρ... ντόμων καὶ ζωϋφίων ...ρμῶν, κορέων κλπ.) ἐν... ρῶν καὶ ἀνθέων καὶ ...ων ζώων ψύλλων, φθει... παποριῶν κλπ.

...Πᾶ δάνγίας χρήσεως, ἐκ ...ρμῶν τηρήσεως τῶν ... ἀρτίως τὰ ...παποτικὰ των ...αποτελέσματα.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΕΙΣ ΟΛΑ ΤΑ ΦΑΡΜΑΚΕΙΑ

...σιλὰκ μεγέθη δοχείων

...ληροφορεῖα :

...ΠΕΙΡΟΥ 47

...ΗΝΑΙ – Τηλέφωνον 33—04

...ΤΡΑΧΟΥ

ΤΑΣ ΚΥΡΙΑΣ

...Αἱ λησμονεῖτε ...ν μόνον μὲ τὴν

...ΦΗΝ VAUBRY

...Προσέρετε νὰ βά... τε μέλιτι χίαν ...ὰ φορέματά σας ...ΜΗΤΕ ΤΑΣ ΑΠΟΜΙΜΗΣΕΙΣ ...στὰ Φαρμακεῖα ...λλοῦ πόλεως

...ΡΑΓΓΕΤΗΣ (ΑΘΗΝΑΣ)

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ :

Φ. Ι. ΚΟΡΠΗΣ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΤΣΙΚΑΡΕΑΣ 6

ΑΘΗΝΑΙ

ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΖΕΣΘΕ ΠΑΝΤΕΣ ΤΑ ΟΔΟΝΤΟΚΑΛΛΥΝΤΙΚΑ ΜΑΣ

Ἡ μάρκα τῶν

BENEDICTINS

σᾶς ἐξασφαλίζει τὴν ΛΕΥΚΟΤΗΤΑ & ΥΓΙΕΙΑΝ τῶν ΟΔΟΝΤΩΝ ΣΑΣ

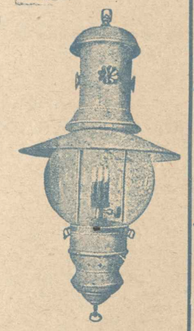
ΤΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝ ΣΑΣ

ἀπαιτεῖ νὰ προμηθευθῆτε ; φωτιστικὰς λάμπας διὰ σπίτια καὶ καταστήματα, καμινέτα καὶ θερμάστρας ΤΙΤΟ. Παρουσιάζουν 75 ο)ο οἰκονομίαν ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα συστήματα, μηδὲ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐξαιρουμένου, ἐργαζόμεναι ἄνευ πόμπας καὶ ἀθορύβως. Παρὰ τῷ Ε. Χ. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΩ Ὁμόνοια. Μέγαρον Πούλου 34 (πρώην Πλάτζα), τρίτος ὄροφος.

Μία ἐπίσκεψις σᾶς πείθει διότι πωλοῦνται μὲ ἐγγύησιν.

Ζητοῦνται ἀντιπρόσωποι διὰ τὰς Ἐπαρχίας.

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΔΗΣΙΣ ΔΙΑ ΚΥΡΙΑΣ

ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ Γ. ΜΠΑΧΑ

ΟΔΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 6

Ἐπλουτίσθη ἐσχάτως μὲ τὰ πλέον νουβωτὲ ὑφάσματα τῆς ἐποχῆς.

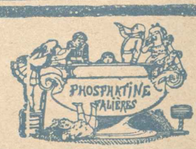
ΤΙΜΑΙ ΩΡΙΣΜΕΝΑΙ

Μία ἐπίσκεψις εἶνε ἐπιβεβλημένη διὰ κάθε νοικοκυρὰν διὰ νὰ πεισθῇ διὰ τὰς τιμάς μας.

THERMOGENE

Τὰ γνήσια Thermogene τῶν ἐργοστασίων Van den Broeck & Co. Κατὰ τῆς ψύξεως (κρυολογήματος) καὶ δή : Παθήσεων τοῦ στήθους, βήχα, συνάγχης, γρύπης κλπ. Ἐνεργεῖ θαυμασίως, ἐναντίον ὅλων τῶν ἐσωτερικῶν καὶ συνεχῶν πόνων, ὀσφυαλγίαν κωλικοὺς ὕστατος καὶ νεφρῶν, παθήσεις τῆς καρδίας, τῶν ἀρθρώσεων ἢ τῶν μυῶν ὀφειλομένας εἰς ρευματισμοὺς ἢ ἄλλας αἰτίας. Προσέχετε εἰς τὰς ἀπομιμήσεις. Ζητήσατε το εἰς τὰ Φαρμακεῖα.

ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ Α.Ε. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 2

PHOSPHATINE FALIÈRES

(ΦΩΣΦΑΤΙΝΗ ΦΑΛΙΕΡ)

Ἀπαράμιλλος τροφὴ διὰ τὰ παιδία.

Ἀπαντᾷ εἰς εἰδικὴ ἱστορὶ τὴν συνιστοῦν ἕνεκα τῶν ἐπιστημονικῶν ἰδιοτήτων της κατασκευῆς. Πᾶσα μήτηρ οἰκογενείας τὴν μεταχειρίζεται διὰ τὰ μικρὰ ὅπως τὰ καταστήσῃ στερρὰ καὶ ἀντέχοντα. Ἡ Φωσφατίνη Φαλιὲρ ἀρέσει εἰς τὰ μικρά, καθότι μιγνυομένη μὲ τὸ γάλα σχηματίζει χυλὸν ἀκαρίστου γεύσεως.

Κυρίως δὲ γίνεται χρῆσις αὐτῆς κατὰ τὸ ἀπογαλάκτισμα καὶ τὴν περίοδον τῆς τάσεως. Εἶναι δὲ ἱκανοποιητικὸν καὶ ἀπαραίτητον καὶ ἀπαντήσατε τὸ σῆμα:

PHOSPHATINE FALIÈRES

PARIS — 6, Rue de la Tacherie, καὶ εἰς τὰ Φαρμακεῖα

Ἀγοράζονται βιβλία καὶ βιβλιοθῆκαι· Γράψατε στὸ «Μπουκέτο»

Η ΚΡΕΜΑ ΚΡΙΝΟΣ

Κάμνει τὸ ὡραιότερον δέρμα. Εἶνε ἀπολύτως ἀβλαβής. Συντηρεῖ τὴν καλλονὴν καὶ ἐξαλείφει τὰς ρυτίδας.

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ Ν. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ. ΖΩΟΔ. ΠΗΓΗΣ 48.—ΑΘΗΝΑΙ

ΒΑΦΗ ΤΡΙΧΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ

ΕΓΚΕΚΡΙΜΕΝΗ ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΑΤΡΟΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Ἐπαναφέρει τὸ πρότερον χρῶμα. Δὲν βάφει τὴν ἐπιδερμίδα καὶ δυναμώνει τὰς τρίχας.

Φ. ΡΑΜΕΙΟΝ Ν. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΥ, ΖΩΟΔΟΧΟΥ ΠΗΓΗΣ ΑΡ. 48

Τιμὴ δρχ. 5? διὰ τὰς Ἐπαρχίας 60

Κυρίες, Δεσποινίδες

Πρὶν παραγγείλετε τοὺς

ΚΟΡΣΕΔΕΣ ΚΑΙ ΖΩΝΕΣ ΣΑΣ

ἐπισκεφθῆτε τὸ Φαρμακεῖον

ΣΑΚΑΛΗ - ΜΠΑΚΑΚΟΥ

(Ὁμόνοια)

καὶ εἴμεθα βέβαια ὅτι θὰ εὕρετε νὰ ἱκανοποιήσετε τὸ γοῦστο σας καθ' ὅλα καὶ δι' ὅλα.

"NUTRICIA"

Ὁλλανδικὸν Γάλα εἰς κόνιν ἀποβουτυρωμένον κατὰ τὸ τέταρτον. Ἡ μόνη ἀρίστη καὶ εὐθηνὴ τροφὴ διὰ τὰ Βρέφη. Ἡ «ΝΟΥΤΡΙΤΣΙΑ» συνιστᾶται ἀπὸ τοὺς Ἰατρούς. Ἐκτὸς τῆς ἄνω τροφῆς διὰ τὰ Βρέφη, ἡ Μεγάλη Ἑταιρία «NUTRICIA» παρέχει καὶ Γάλα τελείως ἀποβουτυρωμένον διὰ τὰς ἐντερικὰς παθήσεις ὡς καὶ τὸ φημισμένον αὐτῆς BABEURRE (condensed buttermilk).

Γραφεῖα Ἀντιπροσωπ. : ΣΤΑΔΙΟΥ 24 Στοά

ΛΥΚΕΙΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ,,

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΣΤΑΥΡΙΑΝΟΥ

Μετὰ οἰκογενειακοῦ οἰκοτροφείου. Δημοτικὸν Σχολεῖον, Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον, Ξένοι Γλῶσσαι.

ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ 117

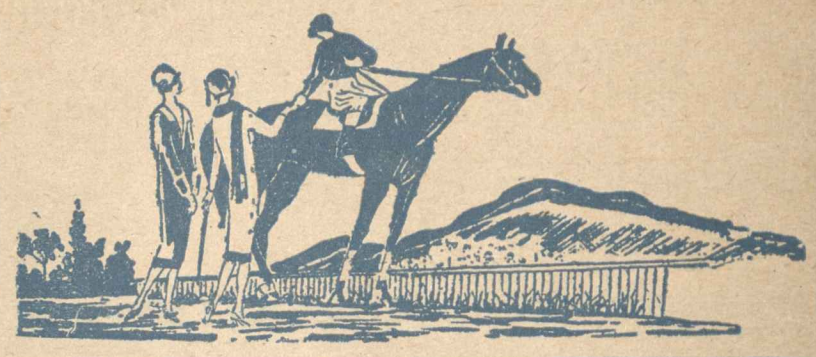
ΠΛΑΤΕΙΑ ΤΕΡΨΙΘΕΑΣ

ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΩΡΑ 2½ Μ.Μ.

4Η ΗΜΕΡΑ

ΦΘΙΝΟΠΩΡ. ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΩΝ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ ΦΑΛΗΡΟΥ

ΜΕΓΑΛΑΙ ΙΠΠΟΔΡ

ΔΙΑΔΡΟΜΗ 4.000 Μ

ΚΑΘΑΡΟΑΙΜΩΝ ΑΓΓ

ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΜΑΝΔΟΛΙΝΑΤΑ

(ΩΔΕΙΟΝ ΑΝΕΓΝΩΡΙΣΜΕΝΟΝ)

1900

1ον Βραβεῖον τοῦ ἐν Κρεμώνῃ ('Ιταλίας) διεθνοῦς διαγωνισμοῦ τοῦ 1910.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ: Ν. ΛΑΒΔΑΣ

Διευθυντὴς τῶν Σχολῶν τῆς Ὀρχήστρας καὶ τῆς Χορῳδίας.

ΚΑΘΗΓΗΤΑΙ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ

ΜΑΝΔΟΛΙΝΟΝ. *Ν. Λάβδας. Κ. Λάβδας καὶ οἱ διπλωματοῦχοι Μαίρη Νικολοπούλου, Οὐρ. Σακελλαρίδου, Νότα Παρασκευοπούλου, Τ. Κωτσόπουλος, Μ. Κοντοῦγκος κτλ.*

ΚΙΘΑΡΑ. *Κ. Λάβδας, Ἀγγελ. Δουκάκη* (διπλωμ. τῶν Σχολῶν).

ΒΙΟΛΙΟΝ. *Γ. Χωραφᾶς* καθηγητὴς τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΒΙΟΛΟΝΤΣΕΛΛΟ. *Ἑλένη Φαραντάτου* διπλωμ. Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΠΙΑΝΟ. *Ἀγλαΐα Βυζάντη* διπλωμ. VIRTUOSE τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βιέννης, μαθήτρια τῶν διασήμων καθηγητῶν DELABORDE, WEINGARDEN καὶ SAUER. *Τ. Ξανθόπουλος* διπλωμ. μετὰ τιμητικοῦ μεταλλίου τῆς Ἀκαδημίας τῆς Βιέννης. *Ἑλένη Κροντηροπούλου* διπλωμ. διδασκάλισσα τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΦΛΑΟΥΤΟ. *Ἀλεξ. Καλλιγέρης* διπλωμ. τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΜΟΝΩΔΙΑ. *Ἀλεξάνδρα Φραγκουδάκη* χρυσοῦν μετάλλιον τοῦ Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΙΚΗ—ΜΟΝΩΔΙΑ. *Ι. Βλυσίδης* καλλιτέχνης βαρύτονος διακριθεὶς ἐν Μιλάνῳ, Βερολίνῳ κλπ.

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑ. *Ἔφη Ἄγρα (Κωνσταντίνου)* τοῦ Ὠδείου τῶν Παρισίων.

ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ. *Ν. Λάβδας, Ἰω. Μαργαζιώτης* διδασκ. Ὠδείου Ἀθηνῶν.

ΩΔΙΚΗ καὶ ΠΑΙΔΑΓΩΓ. ΜΟΥΣΙΚΗ *Ν. Λάβδας, Γ. Χωραφᾶς, Ἰω. Μαργαζιώτης.*

Ἐγγραφαὶ καθ' ἑκάστην ὁδὸς Καραγεώργη ἀρ. 11. (Πλατεῖα Συντάγματος)
Μαθήματα ἀπὸ 1ης Ὀκτωβρίου.

Ὁ Διευθυντὴς
Ν. ΛΑΒΔΑΣ

ΤΑ ΠΛΕΟΝ ΜΟΔΕΡΝΑ

ΑΡΩΜΑΤΑ

FORVIL

Ζητήσατε

ἀπὸ τὸν μυροπώλην σας

FORVIL 5

CORAIL ROUGE

NARCISSE FORVIL

MAISON FORVIL

CHAMPS ELYSÉES, 120.-PARIS

ΓΕΝΙΚΟΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΧΡΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΡΟΜΒΗΣ 18. - ΑΘΗΝΑΙ

ΛΥΚΕΙΟΝ ΣΜΥΡΝΗ

ΜΕΤ' ΟΙΚΟΤΡΟΦΕΙΟΥ ΑΡΡΕΝΩΝ & ΘΗΛΕΩΝ & ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΟΥ ΝΗΠΙ

ΕΥΔΟΚΙΑΣ Ε. ΝΑΚΑΣΗ (ΤΟ ΓΕΝΟΣ

ΟΔΟΣ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ ΛΑΕΡΤΙΟΥ 5 (ΠΡΟΤΕΛΕΥΤ. ΣΤΑΣΙΣ ΟΔΟΥ

Αἱ ἐγγραφαὶ ἐξακολουθοῦν. Τὰ μαθήματα 15 Σεπτ

ΙΩΑΝ. ΓΕΩΡ. ΛΟΥΪΖΙΔΗ

Χειρουργος ΟΔΟΝΤΟΪΑΤΡΟΣ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Ἐπὶ τετραετίαν εἰδικῶς εἰς Παρισίους σπουδάσας. Θεραπεύει μ
ὀλιγοημέρου ἀνωδύνου θεραπείας τὰς παθήσεις στόματος καὶ ὀδόν
τιδας, δυσοσμίαν, Pyorrhée καὶ ἄ. διὰ νεωτάτων ἐπιστημονικῶν
Δέχεται 9—12 καὶ 2—6 1)2. 51—ὁδὸς Γ'. Σεπτεμβρίου 51, πατ

"Οσοι θέλετε ν' ἀγοράσητε γραμμόφωνον πρέπει νὰ ἰδῆτε πολλὰ συστήματα διὰ νὰ τὸ παραβάλετε καὶ πρωτίστως

ΤΑ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΑ

ΑΤΛΑΣ

Διατὶ νὰ πάρετε ἕνα πρόστυχον μηχάνημα ἐνῷ μὲ τὰ αὐτὰ χρήματα ἠμπορεῖτε ν' ἀγοράσητε κάτι τι τέλειον;

ΑΠΟΘΗΚΗ ΓΡΑΜΜΟΦΩΝΩΝ

«ΑΤΛΑΣ»

ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 63

ΚΥΡΙΑΙ,

Η ΚΡΕΜΑ ΡΟΔΑΛΙΝΗ

πάμνει ὡραῖο δέρμα. Ζητήσατε δείγματα δωρεάν. Χαρ. Τρικούπη 46

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΝ

Χ. ΠΡΑΠΟΠΟΥΛΟΥ

Θεραπεύονται ἡ Ἐπιληψία, ἡ
νότης εἰδικῶς, ὁ Ἀρθριτισμ
ραλγίαι κλπ. Ἐκτελοῦνται τ
Παρισίοις καὶ Βερολίνῳ εἰδ
ληθέντος κ. Τάκη Πραπο
λειαι Ἀντινοσκοπήσεις κ
νοθεραπεῖαι Ἀδενοπαθ
ματικῶν νόσων Νεοπλασ

Ὁδὸς Πειραιῶς ἀρ

ΒΟΤΡΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡ

ΟΙΝΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΠΝΕΥ

Μετοχικὸν Κεφάλ
Ἀποθεματικὸν Δρ. 3

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΠΡΑΤΕ

Ἐναντι Χρηματιστ

Η ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΑΣ

1) Η «ΣΟΝΙΑ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ.12, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρ
2) Η «ΚΟΡΗ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΛΤΟΥ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρ.
τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 20.
3) Η «ΜΟΝΜΑΡΤΡΗ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ.12, διὰ τὸ Ἐξωτερικ
4) Ο «ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΜΕ ΤΗ ΔΙΠΛΗ ΖΩΗ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν
διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 20.
5) ΑΙ «ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ ΤΟΥ ΑΡΘΟΥΡΟΥ ΓΟΡΔΩΝΟΣ ΠΥ
Ἐσωτερικὸν δρχ. 12, διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν δρχ. 20.
6) Η «ΠΛΗΓΩΜΕΝΗ ΚΑΡΔΙΑ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 18, διὰ
τερικὸν δρχ. 30.
7) Η «ΣΦΙΞ ΤΩΝ ΠΑΓΩΝ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 18, διὰ τ
ρικὸν δρχ. 30.
8) Ο «ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑΣ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ.
Ἐξωτερικὸν δρχ. 40.
9) Ο «ΚΑΠΕΤΑΝ ΦΑΝΤΑΣΜΑ» διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν δρχ. 50, διὰ
τερικὸν δρχ. 80.

Ὁ Ἀος καὶ ὁ Βος Τόμος τοῦ «Μπουκέτου» χρυσόδετοι, διὰ μὲν τ
ρικὸν δρ. 200, διὰ δὲ τὸ ἐξωτερικὸν μία λίρα Ἀγγλίας.

Τὰ ταχυδρομικὰ τέλη εἰς βάρος τῶν ἀναγνωστῶν μας εἰ
ρακαλοῦνται μὲ τὴν ἀξίαν τῶν βιβλίων νὰ μᾶς ἐμβάζουν
ταχυδρομικὰ ἔξοδα.